HELION

LITERATURA DE ANTICIPAȚIE

laborator s.f.

VEDERE IN SPAȚIU

ipoteze extraordinare

BIOLASER

meridian s.f.

CUPRINS

IPOTEZE EXTRAORDINARE

Constantin Cozmiuc și *Viorel Abraban* — Enigma arderilor spontane 2

LABORATOR S.F.

Dănuț Ungăreanu — Prin pulberea de aripi ... 4
Paul Eugen Banciu — Vedere din spațiu 7
Marcel Luca — Dresorul de brygi 10
Constantin Cozmiuc — Îl așteptăm pe Khron ... 11
Cristian Lăzărescu — Casa dintre tei 13
Györffy György — Lumea din fereastra mea ... 14
Silviu Genescu — Imagini dintr-o lume îndepărtată 17
Ovidiu Pecican — Într-o lumină roșiatică 21
Dumitru Sandu — Cenușă 22
Mihai Alexandru — În august 24
Dorin Davideanu — Vînătorii 26
Lucian Vasile Szabó — Lampagiul 31

Robert Sheckley — Femeia perfectă (traducere de Tudor Bețuan) 46
Armen Sagatelean — Steaua (traducere de Marin Bucă) 47
Robert A. Heinlein — Voi, zombilor (traducere de Tudor Bețuan, Constantin Cozmiuc și Dorin Davideanu) 48
Puskas Imre — Cucul (traducere de Györffy György) 53
Mihail Kagarlițki — Numărul de atracție (traducere de Marin Bucă) 54

UMOR S.F.

Dorin Davideanu — O aventură cu Victor Țiblă 63
Silviu Genescu — Houston, avem o problemă! 64
Traian Urdea și *Dorin Davideanu* — Actualitatea științifică pe glob 65

DEBUT S.F.

Simona Pap — Greșeala sau Viața ca o bandă desenată 66
Adrian Chifu — Casa printre nori, omul printre stele 68

CASA UNIVERSITARILOR TIMIŞOARA

HELION

magazin al clubului de anticipaţie

✿ ✿ ✿ ✿

Timişoara

iunie, 1987

EXTRAORDINARE

Enigma arderilor spontane

Dintre toate catastrofele care amenință ființa umană, combustia spontană rămîne cea mai enigmatică prin caracterul ei personal și legată după cît se pare de om, căci niciodată nu a fost observată la animale. Apare extrem de rar, în toate zonele geografice și fără a se putea trasa un numitor comun între victime.

Despre ce este vorba? În condiții necunoscute corpul uman se aprinde și arde în cîteva zeci de secunde fără a afecta obiectele din jur. Adesea chiar hainele sînt puțin atinse cu toate că restul organismului este calcinat, o dovadă în plus pentru argumentul că sursa provine din interior. Dacă mai adăugăm și amănuntul macabru că la arderea unui corp craniul de obicei explodează. în timp

ce victimele arderilor spontane au în general resturile calcinate reduse ca dimensiune, nu facem decît să subliniem caracterul total necunoscut al mecanismului combustiei.

Medicii legişti cunosc, desigur, o serie de cazuri de această natură. Coronerul londonez Gavin Thurston scria în 1961, într-un număr din „Medico-Legal Journal", că : *„există cazuri în care corpul uman arde în propria sa substanţă, fără carburant extern, şi în care se poate observa o remarcabilă lipsă a pagubelor în mediul înconjurător, chiar printre obiectivele inflamabile"*.

Cele mai vechi cazuri atestate datează din secolul trecut. În 1860, la Césène, Italia, este găsit corpul

calcinat al unei contese. Pereţii camerei sînt acoperiţi cu o depunere groasă de grăsime. În S.U.A. este găsită o femeie calcinată în condiţii similare, în 1885, capul acesteia fiind redus la dimensiunea unei mingi de tenis. Tot în S.U.A., în Illinois, alături de o femeie calcinată este găsit soţul acesteia, fermier, asfixiat de gazele degajate în cursul arderii.

Scriitori ca Zola, Marryat, Melville, de Quincey şi Dickens au cunoscut acest fenomen, ultimul fiind impresionat de moartea contesei Cornelia di Bandi în 1763, moarte al cărei ecou îl întîlnim în „Marile speranţe".

Profesorul James Hamilton de la departamentul de matematică al universităţii din Nashville pare să fie unicul om care a reuşit să stingă o

aprindere spontană, în 1835. Într-o zi a simţit o durere ascuţită în piciorul stîng şi cînd s-a aplecat a zărit cu stupoare o flacără, lungă de 10 cm, scînteind puternic. A lovit-o dar fără rezultat, reuşind însă s-o stingă prin presare cu mîna.

Puţinii martori oculari citaţi descriu flacăra ca semănînd cu cea dezvoltată de aprinderea alcoolului. De fapt s-a crezut adesea că arderea spontană este datorată aprinderii alcoolului în corp, în ciuda faptului că fenomenul este imposibil, energia calorică necesară combustiei corpului uman fiind cu mult prea mare pentru a putea proveni de la cîteva sute de grame de alcool. De fapt

enigma crește dacă adăugăm amănuntul că această energie este capabilă să carbonizeze conținutul unei camere. Cu toate acestea doar corpul uman este afectat. Teoria combustiei alcoolice datează din sec. 17—18 : „*Doi nobili* — afirmă un raport — *au murit după ce au băut sufocîndu-se cu flăcările ce le-au ieșit cu violență din stomac*“.

Uneori arderea pare inițiată din afară, ca în cazul unui zugrav parizian care, în 1851, se ambiționase să mănînce o lumînare aprinsă. Năzbîtia l-a costat viața ; „*abia a introdus-o în gură cînd a scos un țipăt ușor și dintre buze i-a ieșit o flacără albăstruie. Într-o jumătate de oră capul și porțiunea superioară a trunchiului au fost carbonizate în intre-*

gime. Focul nu s-a stins pînă cînd din el nu a mai rămas decît un pumn de cenușă". Alte cazuri cu martori : La Chelmsford (Anglia), în plin bal, o femeie se aprinde brusc, degajînd o căldură insuportabilă ce făcea imposibilă orice încercare de a o salva. În Norfolk Broads (1938) Mary Carpenter ia foc fără nici un motiv aparent, într-o barcă, în fața soțului și a copiilor. În jurul ei, nimic nu a fost atins de foc.

O văduvă de 68 de ani care trăia la Londra, Euphemia Johnson, este găsită calcinată, fără ca hainele să-i fie atinse de „*focul interior*". Se mai citează o serie de cazuri în Franța, din care unul în care o femeie este

găsită arsă în cameră cu uşa încuiată pe dinăuntru. Uneori în încăperea unde s-a produs dramaticul eveniment, persistă un miros ciudat, un fum albăstrui deschis.

Cel mai ciudat caz s-a petrecut însă în 1938 ,în ziua de 7 aprilie. În nordul Angliei, la Upton-by-Chester, este găsit corpul unui şofer George Turner redus la cenuşă, în cabina unei maşini. Lîngă el, pe banchetă, se afla un bidon cu benzină. În aceeaşi zi la Nijmegen, în Olanda, este găsit calcinat în maşină Willem ten Bruik. În 1966 este descoperit un alt caz, la aceeaşi dată ; 7 aprilie, pe bordul unui vas „*Ulrich*", în largul coastelor engleze. Cele trei localizări sînt situate în vîrfurile unui triunghi isoscel cu vîrful în Chester. Cu toate acestea, trebuie menţionat că moartea lui George Turner nu este înregistrată nicăieri iar vasul „*Ulrich*" nu figurează în registrele companiei Lloyd.

Paradoxal, arderea spontană rămîne unul din cele mai puţin studiate fenomene. Singura observaţie, care însă este departe de a aduce o explicaţie plauzibilă, aparţine lui Livingston Gearhart, care a avut curiozitatea şi răbdarea să adune date

despre cîmpul magnetic al pămîntului (de la observatoarele din întreaga lume), aplicîndu-i o scală de la 0 la 2 (în care 2 corespunde cu furtuna magnetică) și a constatat că un număr de șase cazuri de aprindere spontană sînt plasate în puncte caracterizate printr-o creștere puternică a magnetismului terestru în momentele respective. Singura concluzie pe care o putem trage este că, după Francis Hitching, schimbarea cîmpului magnetic provoacă o dezintegrare chimică cu efect termic localizat.

Arderea spontană amintește de „tapas" — esență de energie vitală după concepția indiană, asemănătoare cu energia electrică. „Tapas" poate fi concentrată, însă acest lucru este periculos căci amenință să se descarce: *„Cînd izbucnește, ea străpunge și topește orice rezistență"*. În Tibet se pare că se cunoaște o tehnică de degajare a acestei călduri interne, numită aici *„tumo"*, prin procedee stăpînite de așa-numiții *„respa"*. Stăpînind *„tuma"*, acești *„respa"* pot, în plină iarnă tibetană, la minus 40 °C, să usuce cîteva cearșafuri ude cu care se înfășoară.

Nu este exclus ca secretul să fie ascuns în așa-numitele „*reacții bio-nucleare de joasă energie*", deocamdată doar ipotetice, deși există cîteva relatări — din păcate încă neconfirmate. Accelerarea accidentală a unei astfel de reacții, ducînd parțial la un proces asemănător cu o reacție în lanț, ar putea fi responsabilă de arderile spontane. Acestea ar putea fi văzute drept posibile surse de energie, dacă procesul ar putea fi reprodus — o reacție exotermă nucleară, fără deșeuri radioactive...

BIBLIOGRAFIE

L. Pauwels şi G. Breton „*Histoires magiques de l'histoire de France*“ Albin Michel, Paris 1977.

Fr. Hitching „*The World Atlas of Mysteries*“, Pan Books, London 1979.

L. Souček „*Bănuiala unei umbre*“, Albatros, Bucureşti 1984.

H. Zimmer „*Introducere în civilizaţia şi arta indiană*“, Meridiane, Bucureşti, 1983.

Constantin Cozmiuc
şi Viorel Abrudan

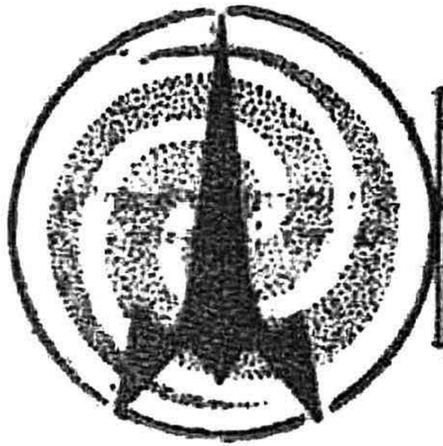

LABORATOR SF

Prin pulberea de aripi

Fratele mai mic Feodor nu avea habar nici măcar despre musca Bu. A aflat cînd sub asprimea căldută a palmei cu care ar fi dorit să strivească vietatea și-a găsit perna obrazului sfîrtecată și plină de sînge.

— Fedi, am ris îngrijorat, ești mai nebun decît regele nostru! Vino mai aproape să-ți vorbesc!

Era un muscoi mare, bătrîn, cu toracele strălucind verde ca iarba. Palma fratelui mai mic Feodor aproape că-l dăduse gata, bizîia subțirel și poticnit în vreme ce se rotea bezmetic, fluturînd jalnic o aripă strîmbă. Armura minusculă, carapacea, pe care mama natură le-a migălit-o tuturor celor din neamul său, îi scăpase de data asta viața. Ca și armele tăioase și abia vizibile cu ochiul liber.

— Hei, Pepe, a îngăimat Fedi, ce tot spui acolo?

Am ris din nou scurt și cam strîmb căci nu aveam vreme de el. Am îngenuncheat în colbul drumului silindu-l să facă la fel și să tacă. După aproape o oră de rugăminți și scuze, excelența sa și-a luat zborul disprețuindu-ne din înălțuri. Își mai venise în fire, ai lui aveau să-l pună de-a binelea pe picioare. Eram batjocoriți dar iertați și oricum știam că nu se înălțase bine deasupra capetelor nevrednice și ne și uitase. Așa sînt mușteie verzi Bu.

— Scumpule, am spus într-o doară, era să dăm de dracu'! Să nu mai faci asta niciodată!

Soarele era acum o jumătate de fruct de lămîi.

M-am aplecat și am apucat cu dreapta minerul sidefiu al răzuitoarei mele. Cu stînga i-am aruncat-o fratelui mai mic Feodor pe a lui și el a prins-o neîndemînatic taman de la capătul cu cîrlig tăios. Am crezut că o să plesnesc de atîta rîs. Fedi se supără rareori. A rîs și el.

— Hai să ne apucăm de treabă, hai să începem odată, zicea printre sughițuri și ochii îi străluceau.

Am pornit-o cu răzuitoarele pe umăr spre gîtuitura pe care o face valea puțin înainte de a pătrunde în oraș. Platforma sură de beton a stației de transformare aci sălta, aci cobora, ascunzîndu-se privirilor noastre în spatele coamelor verzi, prelungi, nenumărate. Părea că nu ne mai apropiem odată de ea.

Pe la jumătatea distanței, Fedi s-a oprit și m-a privit cu admirație.

— Ai avut dreptate, Pepe, cînd ai zis să mai așteptăm o noapte.

Și mi-a arătat cu vîrful răzuitoarei ciorchinele de făpturi crescut pe barele de răcire ale transformatorului. Traful se vedea mic de tot și oamenii de acolo ca niște bobițe, dar eu știam că o să avem de trudit nu glumă.

— Hai, i-am zis scurt.

Am mai urcat și am coborît o dată. Și atunci am auzit răsuflarea prelungă și sincronizată a celor de acolo și mi s-a părut, ca de fiecare dată, că ar fi un iz în aer. Dar știam că nu e nimic. Numai cel care a

mînuit înaintea mea tija suplă a răzuitoarei a simţit poate ceva în aerul din preajma transformatoarelor. A lăsat, chiar la încheietura mînerului îngălbenit de sudoarea mîinii, un semn ciudat cu care nu mi-am bătut capul nici măcar un minut întreg.

Fratele mai mic Feodor s-a oprit suspinînd lîngă platforma de beton a staţiei. Şedea cărăcănat acolo şi din cînd în cînd lovea cu capătul ascuţit al răzuitoarei bulgării multicolori de licheni şi cochilii goale ce creşteau cu anii în carnea cenuşie a pilonilor. Capul îl lăsase mult pe spate. Cînd am ajuns lîngă el gîfîind, am ridicat şi eu ochii. Cerul începuse să prindă scamă de nori.

Cred că erau cu totul vreo sută. Cei care izbutiseră să se prindă bine de izolatorii de porţelan ori de ieşiturile cuvei moţăiau ameţiţi dîndu-şi ochii peste cap ori de cîte ori, înghesuiţi de viermuiala celorlalţi, a celor veniţi mai tîrziu, reuşeau să fure o înghiţitură de aer.

Spinările şi picioarele tremurau vizibil sub povara semenilor mai puţin norocoşi ce nu-şi pierduseră încă speranţa că se vor apropia mai mult de inima caldă a trafului. Acolo se zbenguiau curenţi de inducţie în stare să trezească şi un mort şi lor tocmai asta le trebuia. De asta aveau nevoie.

Mai slabii de înger, care nu se putuseră ţine ca lumea în timpul nopţii, că fusese şi frig al dracului în noaptea aia, ori care veniseră tîrziu de tot, cînd nu mai

era loc să arunci o privire, zăceau întinşi pe betonul încă jilav, nezvîntat de bătaia soarelui. Dinspre ei nu răzbătea nimic, nici măcar o adiere, un tremur, ceva, carcasele înţepeniseră de-a binelea şi dincolo de buzunarele şi fermoarele multifuncţionale pîlpîia un fel de aură mortală. Nici că ne-am mai aruncat privirile înăuntrul costumelor.

„Îi dăm drumul?" m-a întrebat din priviri Fedi.

„Îi dăm drumul" i-am răspuns pe potrivă.

Am încît amîndoi săltînd răzuitoarele de pe umăr şi ne-am apucat de treabă. Eu mă mişcam binişor pentru vîrsta mea iar Fedi se descurca şi el cum putea. Mi-l dăduseră de ucenic abia cu o săptămînă în urmă. De voinic nu mă puteam plînge că nu e şi cu toate astea a obosit mai repede decît mine.

Ca să cureţi traful după o noapte ca aia care trecuse îţi trebuie ceva fibră ori îndemînare şi chestia asta nu o poţi căpăta decît odată cu scurgerea timpului.

Acum ascultaţi:

Cînd arunci tija prelungă şi subţire a răzuitoarei ca să apuci cu capătul ascuţit al cîrligului o carapace, o faci la început cu nepăsare, indiferent şi cam la întîmplare căci în talmeş-balmeşul de mîini şi picioare şi spinări de acolo ar trebui să fii orb şi beat de alcoolul regelui nostru ca să nu nimereşti undeva. Cu toate astea, ceva în subconştientul tău veghează să apuci bine ce ai apucat, căci altfel s-ar putea ca răzuitoarea să scape pe alături şi să te pomeneşti pe spate, printre ceilalţi. Necazul nu e prea mare, însă te face

să obosești mai repede. Asta i s-a întîmplat fratelui mai mic Feodor cu totul de vreo cinci sau șase ori.

— Hai, băiatule, hai, îi spuneam fără să mă uit spre el, o să ne prindă amiaza!

Și el se ridica înjurînd furios și se repezea încă o dată ca un berbec. Era încă necopt.

După ce cîrligul răzuitoarei și-a făcut loc printre plăcile verzi ale costumului trebuie să imprimi tijei cu ambele mîini o mișcare de rotație foarte rapidă. Așa ești sigur că acum n-o să mai alunece.

— Oare cît să fie vremea? a zis Fedi suflînd greu.

Ce poți să-i spui? Dădusem jos mai bine de treizeci de carapace de căciulă și curgea apa pe noi ca după ploaie. Drept e că și soarele se cățărase chiar deasupra capetelor noastre fără să dea semne că ar avea de gînd să mai coboare de acolo.

Oțelul strălucitor al tijei cîntă mai grozav decît cea mai grozavă strună șerpuind mai grozav decît cel mai grozav arcuș cînd opintindu-l în carapacea verde îl faci să se arcuiască primejdios. Pe urmă, după cum îți vine mai bine, îl tragi brusc sau îl lași să se destindă în voia lui fără a părăsi o clipă mînerul sidefiu care ți se zvîrcolește în palme. Dacă l-ai scăpat, te poți alege cu un ochi scos ori și mai rău. Vibrațiile puternice care iau naștere în trupul mlădios al răzuitoarei se transmit carapacei străpunse făcînd-o să alunece încet, apoi din ce în ce mai repede. Cel ce trăiește încă înăuntrul ei e de obicei prea slăbit ca să se mai poată împotrivi...

— Măi, măi, am zis înciudat.

— Ce-i? a făcut fratele mai mic Feodor.

Erau mai mulți bătrîni printre cei pe care îi dădusem jos și cîteva femei. Nu avuseseră destulă putere ca să se poată urca mai sus de o lungime de tijă, ori nu putuseră să răzbată dincolo de trupurile celor veniți mai devreme. Acum suflau greu, sincronizat, în vreme ce carapacele, lipsite de adierea de energie ce învăluia traful, mureau, erau pe jumătate moarte, erau moarte de-a binelea, își pierdeau elasticitatea vie, sugrumîndu-i.

...pe urmă propteşti bine talpa cizmei şi răsucesti tija răzuitoarei în sens invers. Dacă eşti vreun moliu ori ai chef de vorbă în vreme ce se răceşte carapacea, e de rău. Tija rămîne prinsă acolo, între plăcile moarte, ca într-o menghină, şi nu o dată se întîmplă ca liniile fine de sutură, ce dădeau carapacei, cît timp era încă vie, o mobilitate extraordinară, să se închidă hăcuind oţelul.

— Fir-ar al dracului! mi-a scăpat iarăşi.

Fedi s-a sprijinit în mînerul alb şi m-a privit întrebător.

— Îl vezi pe ăla de sus de tot? O să avem de lucru cu el.

Dar pînă acolo a trebuit să desprindem tot mormanul de indivizi care se uitau la noi înspăimîntaţi, fără să dea vreun semn că ar pricepe ce se petrece. Umbra morţii îi umpluse de întuneric. Ne căţăram şi noi după ei cum puteam. Fratele mai mic Feodor înjura din ce în ce mai urît ori de cîte ori trăgea cîte unul. Cădeau tot mai de sus pe platformă, dar n-aveau nici pe dracu'. Carapacea moare atît de repede că încă din aer se preface în ceva mai dur decît betonul.

Cînd soarele mai avea puţin pînă să asfinţească am ajuns sus de tot.

Dumnezeu ştie ce şmecherii învîrtise ca să se ridice pînă acolo. Se ţinea bine de tot şi ştiam şi de ce. De cînd luasem răzuitoarea în mînă mai avusesem parte de vreo doi ca el, aşa că fumasem trucul. Făcuse în aşa fel încît părţile ce-i acopereau picioarele şi braţul stîng se rigidizaseră separat lăsînd neatins tot restul carapacei. Din cauza asta aveam să trudim din greu ca să-l dezlipim de pe izolatorul de porţelan, din îmbrăţişarea pentru care se luptase atît.

Cînd am ajuns aproape de el m-am dat fără voie înapoi. Avea privirea limpede ca şi a mea sau a fratelui mai mic Feodor. Avea braţul drept liber şi s-ar fi putut folosi de el ca să-mi facă mizerii.

— Ce vreţi? a întrebat cu voce scăzută. Nu cer nimic. Stăteam aici liniştit.

Fedi l-a apucat de un picior, dar mie îmi venea să rîd cînd mă uitam cum îl priveşte tipul. M-am aplecat şi am văzut că jos pe platformă începuse să alunece noaptea. Nu mai mişca nimeni acolo în afara războinicelor roiuri de muşte verzi Bu. Excelenţele lor bîzîiau preocupate poposind în răstimpuri pe carapacele obosite, ridicîndu-se iarăşi. Mii, sute de mii, mişunau pe dinăuntrul lor, zăngănindu-şi armurile pe care ultimele raze de lumină le prefăcuseră în tot atîţia licurici neastîmpăraţi.

— Nu poţi rămîne aici, am zis blînd. Hai, închide ochii şi fii băiat cuminte!

DIMINEAŢA

De dimineaţă toate erau la fel ca înainte. Fratele mai mic Feodor cîştigase experienţă de o zi. Eu îmi curăţam mîzga de pe ghete cu capătul ascuţit al răzuitoarei. Şedeam amîndoi tolăniţi în iarbă, la o azvîrlitură de băţ de platforma trafului, fiindcă musca verde începuse să-şi orînduiască treburile pe acolo. Îşi punea ouăle sub acoperămîntul sigur al celor mai bine de o sută de carapace.

Pe cînd ne pregăteam să desfacem merindele a răsunat, la început încet de tot, apoi din ce în ce mai tare, uruitul porcilor. Alaiul s-a ivit ceva mai tîrziu, defazat, mai întîi dublura imaginilor, mai şteарsă, apoi originalele. Se stîrnise un nor uriaş, ca de colb, dar nu era colb adevărat căci noaptea abia fugise, erau miliardele de aripi minuscule, străvezii, ale sfintelor, nobilelor muşte verzi Bu care-şi dăduseră gloriosul sfîrşit în zilele din urmă şi alte miliarde, ale celor vii ce-l însoţeau pe regele nostru nebun. Fedi rămăsese cu îmbucătura în gură.

— Nu te teme, am zis, ei nici nu ne văd, aşa sîntem de neînsemnaţi.

Şi aşa şi era. Nu vezi fiecare frunză, fiecare piatră pe lîngă care calci.

Erau trei porci, trei rîmători de stele şi ca la vreo treizeci de cai, la urmă, un melc uriaş venea greoi, cu cochilia plină ochi cu de-ale gurii şi tot ce mai trebuie pentru un popas. Regele nostru ieşise la iarbă verde. Cum aveau să treacă chiar pe sub nasul nostru, am stat mai departe tolăniţi.

Porcii stelelor, care, zice-se, au adus cale de atîţia ani lumină conteinerele conţinînd sămînţa din care ne-am tras, au trecut scuturîndu-şi şuncile lor metalice. Făceau un zgomot de groază, căci îşi pierduseră mai bine de jumătate din ajutaje. S-au învîrtit, grohăind în jurul trafului, aproape un sfert de ceas. Piloţii numărau din spatele hublourilor carapacele pe care le aliniasem eu şi cu Fedi încă de cu seară. Pe urmă au trecut mai departe. Nu le convenea locul. Nu putuseră asoliza.

Au trecut călăreţii, frămîntînd iarba nepăsători. Caii lor aveau toţi panaşe verzi şi valtrapuri de staniol. Călăreţii erau goi. Pe urmă a trecut carul regelui nostru, împins de o sumedenie de curteni.

În vremea asta, fratele mai mic Feodor începuse din nou cu întrebările. I-am zis de o mie de ori că întrebările nu sînt pentru oameni, dar el era prea tînăr ca s-o priceapă.

— Pepe, a făcut, dacă eu nu am voie să terciuiesc o gîză din astea scîrboase care sînt cu miile pe aici, ea de ce are voie să mă sîcîie pe mine?

Dar eu începusem să mănînc liniştit. Alaiul regelui se oprise totuşi în preajma staţiei de transformatoare, ceva mai încolo şi acum despachetau toate cele. Porcii stelelor se potoliseră.

— Mănîncă, bă, ce tot vrei de la mine? am zis cu gura plină, pe urmă mi-a părut rău. Uite cum stau lucrurile, frăţioare:

Colbul, iarba, pietrele și cochiliile melcilor pierduți sînt ca să le poți călca în picioare. La fel și miliardele de aripi străvezii ale muștei verzi moarte de nu prea multă vreme. Dar asta e o cu totul altă poveste. Deasupra tuturor sînt cei pe care i-am dat aseară jos de pe cutia călduță a trafului. Deasupra lor sîntem noi.

— Și deasupra noastră ? a întrebat fratele mai mic Feodor orînduind pe o năframă un pumn de nuci.

Mîncam nuci și din cînd în cînd sorbeam o înghițitură de ulei roșcat ca ierburile colinelor toamna.

— Deasupra noastră, l-am povățuit, este calul învelit în staniol care te poate strivi sub călcătura copitei ghintuite dacă nu ești atent. Și călărețul gol care îi mînuiește frîul. Și melcul cel mare care vine pe urmă cu cochilia plină ochi cu de-ale gurii. Apoi ceilalți și deasupra tuturor excelența sa, sfînta muscă verde Bu. Peste armura ei strălucitoare, chipul senin al regelui nostru. Gata !

Fratele mai mic Feodor a sughițat și s-a apucat să mănînce. Parcă se băteau flăminzi la gura lui. Iar eu obosisem vorbind.

Regele nostru porunci să se facă muzică și acum toată lumea din alai făcea muzică. Era un zgomot infernal. Pe urmă el s-a declarat mulțumit. Cu un semn a adus liniștea, tolănindu-se în jilțul asimetric de sticlă verde. O sută de fecioare l-au înconjurat unduindu-și trupurile și s-au așezat cuminți. Cele care stăteau în partea jumătății de om a regelui nostru aruncau din cînd în cînd cu flori ori îl stropeau cu parfum din mici recipiente păstrate în căușul palmei. Celelalte ungeau cu miere galbenă membrele jumătății de muscă, ori lustruiau cu blană de jder fațetele strălucitoare ale ochiului.

— Pepe, a declarat fratele mai mic Feodor, mie mi-ajunge. Simt că plesnesc.

A desprins de la cingătoare bidonul cu alcool primit odată cu răzuitoarea cu care îți cîștigi pîinea. Eu l-am privit cam chiorîș, dar pe urmă am rîs căci oricum în ziua aceea și în cea următoare eram liberi, nu

s-ar fi sinchisit nimeni de noi. Am început deci să ni-l pasăm unul altuia plescăind pofticioși.

— Hai să ne dăm mai aproape, să vedem și noi ce și cum, m-a înghiontit Fedi.

— Să vedem ce ? m-am mirat.

— Cum se îmbată jumătatea de om a regelui nostru și apoi cealaltă, din stînga, aceea de muscă păroasă. Cum se războiesc pe o tăviță așezată dinaintea ochilor lui, numai unul omenesc, cohorte de muște verzi Bu, ca să-i facă plăcere regelui nostru nebun și să-l învețe din tainele frumoase ale luptei. Cum face semn regele nostru să fie aleși dintre curteni aceia care au greșit, ori nu-i mai sînt pe plac. Și cum li se stoarce vlaga carapacelor vii din care nu mai pot ieși singuri.

Pe mine m-a pufnit rîsul.

— Păi, dacă le știi toate astea, ce nevoie mai ai să te dai mai aproape de ele ? Poate că ți-ar plăcea și ție un costum din acelea. Vezi că ele sînt vii atîta timp cît i se năzare regelui nostru să fie. Ele te apără de orice cîtă vreme trăiesc, și de boală și de nesomn și de mușcătura haină a gerului. Și de cea a lupului ori a dușmanului de moarte. Dar după ce regele poruncește să nu li se mai dea voie să se adape cu energie de la izvoarele palatului său, ele devin trebuincioase muștei verzi. Ea își pune ouăle acolo după ce, bineînțeles, eu și cu tine i-am dat jos de pe traf pe cei ce voiau să-și mai lungească un pic zilele.

Fratele mai mic Feodor s-a arătat convins dar nu prea mulțumit. Eu știam că el ar fi vrut într-adevăr să meargă acolo și să se zbenguiască ori să rîdă ca prostul la hîziitul gros și incoerent al regelui nostru. Alcoolul din bidon îi trecuse lui în cap, în inimă și în oase. Cînd porcii stelelor, veniți de departe, din alte ceruri, căzuseră printre coline și conteinerele se spăr-

seseră, amestecînd între ele semințele tuturor celor ce viețuiesc în lumea noastră, nu se scrisese pentru fratele mai mic Feodor că ar putea, peste mii de ani, să fie printre ăia care benchetuiau acum lîngă traf.

— Și-apoi, am zis, poți oricînd să te duci pe-acolo că doar ți-am spus, ești așa de neînsemnat încît n-o să te vadă nimeni.

Dar pe urmă am mai băut și chiar, după o vreme, ne-am luptat puțin cu tijele frumoase ale răzuitoarelor. Fedi era voinic și puternic, iar eu mai îndemînatic. M-am gîndit că parcă am fi amîndoi niște războinici viteji, mai ceva decît Bu, apoi nu m-am mai gîndit la nimic căci toate se strînseseră alandala la mine sub țeastă. Fratele mai mic Feodor mi-a făcut cu cîrligul ascuțit al răzuitoarei o tăietură piezișă pe frunte și mi-a acoperit-o rîzînd cu iarbă și aripioare străvezii.

— Gata, a strigat, nu mai pot, gata! Gata!

Stăteam amîndoi, eu și cu fratele mai mic Feodor, trîntiți în iarbă și alaiul regelui, tabăra lui toată, erau acum un carusel multicolor care se rotea din ce în ce mai repede în fața ochilor noștri. Porcii stelelor dormeau, caii își suflecaseră valtrapurile de staniol rontăindu-și panasele. Sutele de mii de muște verzi Bu foșgăiau grijulii și cu credință pe trupurile adormite, al regelui și ale celor o sută de fecioare ale sale. Rămăseseră trei doar călărețiii goi, neclintiți și cîteva carapace care se înghesuiau să se cațere pe barele de răcire și farfurioarele de porțelan ale trafului.

Iar eu, de la o vreme tot îl priveam pe Fedi, bîțîind din cap, și el se scula, adică o imagine a lui se scula în picioare și o alta rămînea jos în iarbă, lîngă mine, beată ca și mine. Apoi Fedi acela din picioare o pornea grăbit spre tabăra adormită a regelui nostru. Pe urmă o altă imagine a lui se scula în picioare și o pornea și ea zorită într-acolo. Și apoi o alta și o alta și tot așa. Eu țineam răzuitoarea pe genunchi și nu puteam spune nimic.

Dănuț Ungureanu

Vedere în spațiu ...

Ioachim este un funcționar dintr-o mare instituție, iar Estera e sora lui, adică femeia din casă care-i face curat și-i spală, și-i dă să mănînce, și-i aduce cafeaua la pat, ... în fine, omul pe care-l ține pe lîngă el pentru a-i fi mamă, soție, soră, servitoare...

Într-o dimineață, în drum spre instituția lui, Ioachim se oprește la un chioșc, cumpără un ziar și pleacă mai departe. Lume multă, cunoștințe puține, de parcă n-ar fi în orașul lui, printre oamenii cartierului său. Se simte foarte singur și hotărăște ca de a doua zi să o ia cu el și pe Estera, măcar pînă la tramvai, cît să se vadă ieșit dintre străinii aceia care, nu numai că nu-l cunosc, dar parcă nici nu-l văd. Tramvaiul nu vine, așa că Ioachim își desface ziarul, trece iute peste paginile din față și se oprește cu privirea undeva jos, la ultima pagină : *„În apele Oceanului Indian, nu departe de coastele Antarcticii, a fost reperată o insulă inexistentă pe vreo hartă a lumii. Insula a fost descoperită de unul dintre sateliții Americii de Nord și declarată, ca atare, aparținînd U.S.A....."* Vine tramvaiul, urcă, recitește știrea de cîteva ori, coboară, merge apă spre un alt chioșc. Pe drum constată că plouă, deși, cîteva minute înainte era senin. Întreabă pe cineva necunoscut cît e ceasul, i se răspunde : Miercuri ! Rămîne trăsnit pentru că știe foarte bine că de acasă plecase luni. Ia un alt ziar, citește : MIERCURI. Se întreabă, firesc, ce se va fi întîmplat cît timp fusese în tramvai, apoi, ca orice om constiincios, goneste spre birou să afle dacă a fost dat absent, căutat de șefi sau chiar înlocuit din post... Totuși, constată că pînă la opt mai este vreme așa că omul răsfoiește ziarul. Pe ultima dintre pagini, jos, descoperă o altă știre

despre insula necunoscută căreia i se face și o sumară descriere a coastelor și reliefului, iar în final nota: *„...insula aparține Europei, deoarece sateliții ei au reușit să o investigheze în amănunt...“*

Prins cu totul de ceea ce se scrie despre noul pământ, trece strada, se avîntă prin ușa glisantă a instituției în care lucra, îl salută din mers pe portar fără să-i simtă răspunsul sec, urcă în lift împreună cu alți colegi care abia dacă-l bagă în seamă. Peste umărul unuia dintre ei citește pe frontispiciul unui ziar: *Vineri, 26 octombrie...* Cum, octombrie, cînd la trezire, ceasul său electronic îi arătase clar: 12 Aprilie... În fine, liftul oprește, Ioachim coboară ultimul, își caută biroul, intră, se așează la masa de lucru, controlează sertarele... Totul e în ordine. Colegul din lift trece pe lîngă el citindu-și ziarul și, dintr-o dată Ioachim vede jos, pe ultima pagină, fotografia unei insule. Îl roagă pe coleg ca după ce-și va termina cititul să-i împrumute și lui ziarul pentru cîteva minute. Colegul se oprește, îl mai răsfoiește o dată grăbit, apoi i-l pune pe birou... Apare șeful de serviciu, îi cere lui Ioachim un dosar. I-l dă. Omul pare amabil, singurul dintre toți cu care s-a întîlnit în dimineața aceea („lungă de aproape un an“ — își spune Ioachim). După ce pleacă șeful, ia ziarul și-l întoarce direct la ultima pagină. Citește: *„Insula Khin Hoa, din Oceanul Indian, care poartă numele descoperitorului său asiatic...“* Reapare șeful, discută ceva în legătură cu dosarul pe care-l primise, zîmbește, îi întinde mîna și pleacă, nu înainte de a-l întreba de ce a rămas peste programul de serviciu. Abia atunci descoperă omul că e singur în întreaga sală. Din ușă, șeful îl mai salută zîmbindu-i într-un mod ciudat, din care nu se poate desluși ironia sau mila

Ioachim coboară scările, pentru că liftul, în afara orelor de serviciu, este scos din folosință. La poartă mai așteaptă o jumătate de oră, pînă ce sectorul în care se află instituția e cuplat din nou la sistemul energetic. În răgazul acela stă de vorbă cu portarul despre cîte se petrec în instituția lor, despre oamenii care,

dacă-și văd mutrele prea des, uită unul de altul, de parcă ar fi niște mobile cu număr de inventar. În fine, ajunge la problema principală : Insula Khin Hoa. Îl întreabă rezemîndu-se de masa portarului, dacă a mai auzit ceva... apoi, ridicînd tonul : „Dumneata știi că poate ieși de aici un conflict intercontinental ?“... Portarul se face că nu pricepe, apoi că nici nu l-ar prea vedea și merge la veceu, cu gîndul de a zăbovi acolo pînă la revenirea curentului electric. Stă cît stă, nu mai rezistă și se întoarce ciufulit strigîndu-i de la capătul holului : „Domnule, eu nu fac politică !“...

Ioachim a răsfoit, între timp, o revistă științifică uitată de cineva pe masa portarului, ori lăsată acolo pentru că posesorul ei o socotise prea grea pentru bagajul său. Stupoare. Insulei Khin Hoa îi erau dedicate două pagini, cu fotografii amănuntite și cu felurite precizări : era acoperită cu verdeață, existau animale, deci nu putea fi vorba despre un vulcan submarin care să fi născut insula peste noapte, ci de un uscat existent de-a pururi care, grație unui efect anarte, natural sau creat de locuitorii ei, o făcuse imposibil de reperat.

Soseşte curentul, uşa se poate deschide. portarul. bucuros că scapă de individ îi oferă revista. Afară. Ioachim constată că ninge (ceea ce în vis înseamnă fie „dragoste", fie că a pictat plapuma). Dar Ioachim nu e în vis. ci în statia de tramvai şi reciteşte textul din revista datată : 21 noiembrie !... Se aşteaptă ca Estera să fi cumpărat din vreme brad si să-l fi pomădat, pentru că după toate calculele. ar trebui să ajungă acasă fie în ajun de Crăciun. fie de Revelion.

În tramvai nici o figură cunoscută, doar doi tineri care discută despre neobismuitul „rai" apărut în Oceanul Indian. pentru care va porni un război nimicitor între America. Asia şi Europa... Ioachim se apropie de cei doi. ascultă şi se bucură că nu e singurul om care îşi pune asemenea probleme, singurul care are o viziune globală asupra lumii. dar nu intră în vorbă. La staţia din dreptul lăptăriei. colţ cu chioscul de ziare, coboară. E senin şi cald. Dintr-o curiozitate cu totul explicabilă cumpără o gazetă şi citeşte : 12 APRILIE. Întoarce la ultima pagină si vede prima dintre stirile citite. O întreabă pe chioscăriţă. o femeie grasă. veşnic pornită împotriva cititorilor ei. dacă a fost cumva plecată în concediu.

— Te-ai tîmpit ? ! — i se replică — Păi, nu tot dumneata ai mai cumpărat un ziar de la mine acu-s douăzeci de minute ?

Dialog imposibil. Ioachim porneşte spre casă mai abătut ca înainte, hotărît să facă totul pentru a afla cine sînt oamenii de pe insulă. Acasă dă peste Estera măturînd, aşa cum făcea probabil în fiecare dimineaţă în timp ce el era plecat la birou... „Ce e cu dumneata?" — zice femeia... „Nu mă simt prea bine, am dat telefon că azi nu merg la birou" — răspunde bărbatul. Estera se opreşte din lucru şi, plină de griji, îi ia haina, geanta, apoi intră în dormitor să-i pregătească patul, în timp ce Ioachim bea o cafea dublă în faţa telefonului, străduindu-se să formeze unul dintre numerele revistei de ştiinţă. Cît să n-apuce să se prezinte ca lumea, i se răspunde :

— Alo !... Noi sîntem chiar locuitor din insule !... La început tot fost bine, avut dou kinder, ca familistele. Munca organizat şi mult linişte. Intr-un zile, Hans, kinder mic, umblat la aparat şi stricat totul... Acum sintem ca tot pamintean. Chin ca chin, dar ajuns in ochi la lume. Păcat nu vedetz pe noi, poate luatz un aşaport se venitz se vedetz chit vas oceanic, wermacht, submarin, elicopter, avion, satelit ....nu spun chit barca und motor... ca la nebunii aia cu zircus, cum fost altundate Klussky... Blitz zi, blitz noapte... Caute tunur, bomben, racheten und neutron... schweitzerei !... Ce putem face ? ! Spart un vas de petroleum, stricat tot peşte. Ce cheutat el aici, nu ştiu ?... Pom şi flor cresc repede dar nu face fruct de, cum zice aia... smog... Căzut un avion transport săpun la un mile de tzerm, făcut clăbuc chit casa... Animale cum capre, oi und şerpi şi alte fel, speriat de zgomot şi intre singur in tzeava la pusche se omirm.... Noi inche aşteptem salvator... Zgomot şi terror de zi cu noapte... Primit inche mult telefon.

spus la totzi acels lucru dar nu venit inche nimeni să ajute cu ceva, numai se vede... Dancheschën !...

Ioachim pune năucit telefonul în furcă şi se îndreaptă spre bucătărie să mai bea o cafea. Estera umblă după el cu pijamalele în mînă. O descoperă, vrea să se certe, renunţă. O aşează într-un scaun cu gîndul să-i povestească totul aşa cum a fost, dar femeia îl priveşte cu jale şi-l imploră să-şi ia pijamalele şi să intre în pat.

— Nu pot ! — îi răspunde răspicat — Am vrut să te iau cu mine, dar văd că eşti o toantă care trăieşte lăţită pe pămînt, fără să vadă nimic în afară de ceea ce o înconjoară. O neghioabă care nu pricepe ce înseamnă umanism planetar !...

Pe ultima vorbă iese în hol, se îmbracă, îşi ia geanta şi porneşte spre staţie. Trece prin apropierea chioşcului, să mai verifice o dată ziarele, vînzătoarea îl vede şi-i strigă : „Ia măcar o sută, că azi n-am noroc decît cu dumneata !" Între timp soseşte tramvaiul, urcă, găseşte un loc lîngă fereastră, se aşează şi priveşte afară obsedat de mesajul telefonic. Se simte neputincios. (Se vede ajuns în faţa directorului său : Domnule, am trei concedii restanţă, aş vrea să mă lăsaţi liber, ba, dacă s-ar putea să interveniţi să mi se elibereze un paşaport pînă în insula Khin Hoa.... îl vede pe acela arătîndu-i uşa cu degetul şi-l aude : Canalie vîndută capitalismului ! Trădătorule !... Ai luat legătura cu agenturi străine, ai depus bani în băncile Elveţiei şi-acu vrei s-o întinzi ?! La puşcărie cu tine !... Cine să-l poată lămuri că e vorba despre un act de umanitarism ? Cine să creadă ?

Coboară, trece strada şi ajunge în faţa uşii glisante. De dincolo de ea portarul îi explică prin semne că e pauză de curent. Îl întreabă, tot prin semne, cît e ceasul şi i se răspunde : şase şi ceva... Se plimbă prin faţa instituţiei pînă cînd apare directorul şi, cum pana de curent n-a trecut încă, rămîn amîndoi să fumeze o ţigară sub portalul înalt al intrării unde ninsoarea nu se face simţită. Despre femei nu se cade să vorbească, aşa că Ioachim îl întreabă ceva de insula Khin Hoa.

— Am aflat, cum să nu, — zice directorul şi de-

vine dintr-o dată pasional — am luat chiar legătura cu cei de acolo. Cum să-ţi spun, Ioachime, e o treabă de umanitate... Am urmărit toate informaţiile din presă, am văzut fotografiile şi într-o zi, ieri, parcă, am vorbit din nou cu ei... Probabil prin satelit...

Ioachim răsuflă uşurat, dar nu-i strică bucuria, ci îl întreabă precipitat ce anume au zis. Directorul îşi pune geanta „diplomat" jos, să aibă mîinile libere, să-i poată explica întreaga tragedie a celor de pe insulă. În fine, se aude sunetul surd al uşii glisante, apare portarul aplecîndu-se pînă la pămînt: „Să trăiţi!" Ioachim intră în urma şefului, urcă în lift şi ascultă relatarea celuilalt. Ajung la etajul doi, povestea neterminată e continuată în biroul directorial, îşi depun la întîmplare fulgarinele, în vreme ce Ioachim trebuie să asculte ipotezele plauzibile ale celuilalt, cum că, după nişte informaţii neconfirmate, unul dintre statele lumii („nu-ţi spui care, dragă Ioachime...") sapă un canal pe sub fundul oceanului pînă în mijlocul insulei pentru a o ocupa. După ce directorul îşi epuizează resursele, Ioachim zice:

— Ştiţi, am trei concedii restanţă şi aş vrea, dacă se poate, să-l iau şi pe cel de anul acesta.... şi, dacă nu e prea mult, aş vrea să interveniţi să mi se dea un paşaport. Vreau să merg în insula aceea, să-i cunosc pe oamenii de acolo şi, cît pot, să-i ajut.

Directorul se face livid, fără să-şi ia ochii de la subalternul său care aşteaptă să-l audă urlînd ori zvîrlindu-l pe uşă. Ioachim stă cabrat gata să ţîşnească spre ieşire pentru a nu-şi periclita în prea mare măsură slujba. Celălalt devine din ce în ce mai trist apoi:

— Şi mie mi-a trecut asta prin cap, dar eu nu pot, sînt director, am răspunderi... Dacă i-aş spune aşa ceva şefului departamentului nostru cred că m-ar da afară urlînd: Trădătorule! Vîndutule! Ţi-ai făcut sumele în valută forte şi le-ai depus în seifurile din Elveţia şi-acum vrei să fugi?!... Afarrră!... Aşa mi-ar zice... Pentru dumneata e mult mai sim-

plu. Ești un funcționar oarecare, secrete nu știi, și-apoi cu un dosar de înger ca al dumitale... Am să văd ce pot face... Am să încerc chiar să scot o delegație și niscai bani. Te rog să mă crezi că în felul acela aș simți și eu că mi-am făcut datoria față de umanitate. Fă-ți cererea de concediu. Acum ți-o și semnez, treci pe la casierie să-ți iei banii, iar mîine dimineață să-mi dai un telefon să-ți spun dacă am reușit să rezolv cu pașaportul...

Ioachim își scrie cererea, i se aprobă pe loc, trece pe la casierie să-și ridice banii (la care i se adaugă și o primă specială mai mare decît salariul lui pe un an). Coboară. În holul de la intrare e întîmpinat de portar care se oferă să-i deschidă ușa, apoi, pe cînd traversează strada spre stația de tramvai, îl aude strigîndu-i: „Știți, domnule Ioachim, am auzit și eu de oamenii aceia!"... Cu un aer de vedetă, îi răspunde portarului peste umăr: „Bine, bine!"... și în plin puseu de tinerete spiritual-turistică și trupesc-umanitară, cumpără două „cil-gum"-uri pe care le vîră dintr-o dată în gură și începe să le mestece cu hîrtie cu tot, disprețuindu-i laolaltă pe concetățenii aceia care-l ignoră permanent dar își duc viața ca niște bieți licurici... se gîndise la altceva, dar din pudoare... în fine, certîndu-se pe la cozi pentru un loc mai în față, aducîndu-și la același nivel de orbecăială meschină întreaga familie, plus ramificațiile din provincie pentru a da o lovitură capitală industriei alimentare și celorlalți cetățeni. Și, în adevăr, tramvaiul e ticsit de necunoscuți cu sacoșe, genți și nervi, ciorovăindu-se pentru găurile din bilet, pentru simplul fapt că au ajuns să stea față în față zece minute.

Acasă, Estera mătură holul, semn că e o altă dimineață, cînd el ar fi trebuit să fie la serviciu. Cît ce-l vede, lasă totul baltă, îi iese în întîmpinare, îi ia fulgarinul, geanta și-l îndeamnă spre dormitor... („La urma urmelor, își zice omul, sînt în concediu și azi pot să dorm. Mîine dimineață... nu, deseară le mai dau un telefon celor de pe insulă și poate că

mîine... he, he...") Se dezbracă, își ia pijamalele vărgate, verde cu mov, trece pe la baie, apoi se vîră în pat. Estera îi aduce un ceai cald cu biscuiți dietetici, scrumiera și un întreg teanc de reviste de modă împrumutate de la croitoreasă. Pleacă zîmbindu-i cu multă compasiune. Omul vrea să-i fie adus telefonul și revista. Renunță și începe să răsfoiască. Femei, femei, femei. Una mai artificială ca alta. Trece repede peste moda de toamnă, iarnă, primăvară, pentru a o privi în tihnă cea de vară și cu obstinație costumația de strand. Picioare goale, busturi goale... lenjerie intimă... Asta, da!... În cele din urmă o strigă pe Estera și, pînă să i se stingă glasul, o și vede sosind cu tava mare plină de bunătăți.

— E prînzul, — zice femeia — ia-l aici și odihnește-te. Ai grijă să nu se răcească ori să-și bage botul în farfurii nevinovatul ăla de cîine...

— Care cîine? — întreabă Ioachim. Femeia pleacă, dar din drum îi arată cu mîna spre taburetul din fața oglinzii. — Aha! face omul și privește spre animal. Cu un minim de fantezie descoperă că taburetul aduce cu un cîine, dar asta înseamnă că noptiera e o capră, lustra e bananier, patul e locuința lacustră, covorul e iarba mișunînd de insecte.... Va trebui să-și facă din cearșafuri un cort... („O fi el, tavanul, — își zice omul — dar nu poți să știi niciodată cînd are să plouă...") Bucuria îi cuprinde întreaga ființă și, după ce izolează cîinele-taburet pe dulapul-stîncă, își ridică cortul, apoi pune farfuriile pe brațele lustrei-bananier, se culcă, se face că doarme și, după puțină vreme se face că se trezește, urcă în bananier și își ia pe rînd felurile de mîncare. În cele din urmă, coboară cîinele de pe stîncă să-i dea resturile în fața oglinzii-lac („e drept că stă pe verticală, dar natura e cu totul imprevizibilă!")... Cînd, după o oră, Estera se întoarce în cameră, fără să schițeze un gest de surpriză văzîndu-și sotul în cort și farfu-

rile în jurul taburetului, le adună, îl întreabă dacă e mulţumit, dar Ioachim, în loc de răspuns, ţipă la ea : „Satelitule ! Elicopterule ! Avionule ! Submarinule ! Nu mă mai spiona !“ ... şi satelitul-Estera iese fără să trintească uşa.

Ceva mai tîrziu, Ioachim cere telefonul şi Estera i-l aduce formînd deja numărul de pe coperta revistei. La receptorul şi la celălalt capăt al firului aude vocea secretarei directorului. Inchide imediat. O întreabă pe Estera ce număr formase şi aceasta îi arată revista. Bărbatul formează numărul din nou : „Sărut mîna, domnul director este ? ... Vă rog să-mi faceţi legătura ...“

„Salut, domnule ! ... Cum e vremea prin emisfera sudică ? ... Tot atîtea elicoptere, sateliţi ? ... Am trimis la dumneavoastră un om ... Dacă-l întîlniţi cumva spuneţi-i să se întoarcă acasă pentru că şi-a depăşit cu o lună cele patru concedii şi sînt nevoit ... ştiţi ...“

„Dar domnule director, la telefon e Ioachim, în persoană, acum două ore şi jumătate eram în biroul dumneavoastră şi abia mîine urma să vă caut pentru paşaport ... Vă rog, faceţi un efort de memorie, sînt Ioachim !“

„Da, da ... aşa-l cheamă, deci l-aţi văzut. Să vină repede acasă !“

Ioachim închide telefonul, i-l dă nevestei, apoi îi cere să-i aducă hainele. Ioachim se îmbracă, îşi ia o cămaşă nouă, îşi pune cravata, îl deranjează taburetul şi-l dă la o parte cu piciorul. Femeia se prinde cu mîinile de urechi strigîndu-i disperată să nu mai brutalizeze animalul pentru că ea nu-l mai poate auzi schelălăind. Ba mai mult, în timp ce-şi conduce bărbatul spre ieşire, îl roagă să mai împuşte din papagalii, maimuţele urlătoare, şacalii, morsele şi pinguinii de prin casă pentru că ea, pur şi simplu, nu mai poate dormi din pricina lor. Omul dă din umeri dar îi promite că la întoarcere are să pună în funcţiune aspiratorul de zgomote ...

La chioşcul de ziare, femeia cea grasă abia şi scoate capul pe ferestruică să-i strige : „Hei, azi nu

iei ziare de la mine ? !“ Omul se simte ruşinat, se întoarce, o ajută pe grăsană să-şi vîre capul la loc împingîndu-i fruntea cu amîndouă mîinile, apoi, pe cînd începe să răsfoiască unul dintre ziarele datate : 12 aprilie, descoperă că palmele îi sînt stropite cu sînge. O vede pe chioşcăriţă abia răsuflînd, cu capul lăsat pe spate şi faţa brăzdată de şuviţe brune. Vrea să şteargă faţa femeii cu nişte ziare, soseşte primul tramvai, trece fără să oprească, dar lumea reuşeşte să intre în el. Aruncă ziarele mototolite în geantă, fuge spre al doilea tramvai, dar i se închid uşile în nas. Porneşte pe jos... Într-un tîrziu ajunge în dreptul trecerii de pietoni de la instituţia sa, apoi în lift şi de acolo în biroul directorului.

— Şezi ! — spune acesta — Citind ziarul de dimineaţă mi-am dat seama că am procedat bine transmiţîndu-ţi să te întorci cît mai repede...

— Dar, domnule director, n-am fost plecat decît pînă acasă — zice Ioachim lipsit de umor.

— Sigur, sigur — spune directorul privindu-l necrezător cum îşi scoate banii din geantă şi-i arată plicul repetînd : „intact !“.

— Asta e grav, continuă directorul, cine ţi-a suportat cheltuielile de drum ? În fine, nu e treaba mea, o să dai declaraţii amănunţite acolo unde trebuie... Pînă una alta citeşte aici... şi-i întinde ziarul la zi ; omul vede ştirea : *Ieri, 11 aprilie, forţele armate ale unei ţări sud-africane au efectuat o experienţă nucleară de cca 10 mgt. asupra insulei Khin Hoa...* Ioachim se opreşte din citit.

— Dar e un genocid ! — zice — O monstruozitate !

— Se poate, — spune celălalt — De altfel era singura soluţie pentru a se rezolva disputa dintre continente care putea să degenereze în te miri ce minune de pe urma căreia să pierim cu toţii. În fine, nu mă interesează ce s-a întîmplat acolo, ci situaţia dumitale, a fostului meu angajat, pentru că trebuie să te informez că am fost nevoit, sub presiunea a zeci de telefoane care te implicau în felurite potlogării,

inclusiv în aceea cu atentatele la viața tuturor chioș-căriților din cartierul în care locuiești... zic... (își aduce aminte că în geanta lui Ioachim zărise niște ziare mototolite și pătate cu sînge)... zic... (deveni mai grav) a trebuit să te dau afară începînd cu data de 15 ale lui martie. Pentru restul problemelor o să fii chemat să dai explicații. Cît privește banii pe care nu i-ai cheltuit... iarăși va trebui să dai niște explicații! E doar normal. Cine ți-a plătit drumul?...

Ioachim iese năucit, vrea să ia liftul, dar e pauza de curent, așa că urcă scările pînă la biroul său. Acolo dă de un tînăr care-l privește piezîș, totuși acceptă să-l lase să-și ia lucrurile de prin sertare... Iese din birou fără ca vreunul dintre foștii lui colegi să-și fi scos nasul dintre hîrtii. În stația de tramvai își dă seama că, deși pana de curent nu trecuse, ușa glisantă era deschisă. În tramvai, printre atîtea chipuri străine cîte nu puteau să-și imagineze, aude vorbindu-se despre crima abominabilă făcută de o țară africană... Deci era adevărat totul.

Coboară la lăptărie, trece pe lîngă chioșcul de ziare, cotește spre strada lui. Departe, vede cîteva indicatoare care țin la distanță o masă de curioși. Se strecoară printre ei pînă la cordonul de soldați și vede că locuința lui a fost distrusă de un incendiu. I se dă voie să se apropie. Din toată casa n-a mai rămas decît o cameră — dormitorul. Doi brancadieri duc pe targă o ființă acoperită. „Estera!" strigă omul. Targa e vîrîtă într-o dubiță care pornește imediat... Ioachim trece printre pompierii care dărîmă totul în jur încercînd să găsească ceva. Ușa dormitorului e intactă.

Ioachim intră și se baricadează. Înăuntru totul e neatins. Omul ia telefonul și formează numărul directorului. „Sentința e clară, fără drept de recurs, doisprezece ani" — aude, apoi pune telefonul în furcă. Se îmbracă în pijamalele vărgate, verde cu mov, mîngîie taburetul și intră în cortul din mijlocul patului...

Paul Eugen Banciu

Dresorul de brygi

Lui Dorin Ţărău, pe care l-am visat înghiţit de un... bryg.

— Ciudate mai sînt creaturile astea! rosti Matteo, iar laringofonul transmise fidel tremurul glasului său în care se ghicea aceeaşi încîntare ce-l copleşise de cum le văzuse pentru întîia oară.

— Într-adevăr, sînt fascinante... îl aprobă Udo, ca un ecou.

— Priveşte exemplarul acela purpuriu, e poate cel mai atrăgător dintre toate, arătă Matteo spre brygul care, parcă mai iute decît ceilalţi, îşi rotea trupul cilindric, lung de vreo trei metri, emiţînd din vîrful puzderiei de filamente sclipiri de un roşu viu, catifelat.

Apele micului golf în care se zbenguiau neobişnuitele fiinţe acvatice de pe Kloptra străluceau intens, într-o simfonie de culori, spectaculoasă prin jocul minunat al nuanţelor învîrtejite într-o perpetuă schimbare. Sub cerul veşnic în amurg, pe promontoriul înalt, siluetele celor doi bărbaţi se detaşau negre şi hidoase în salopetele lor de scafandru...

Matteo şi Udo se aflau pe Kloptra de aproape o săptămînă. Timpul acesta a fost suficient pentru a-i convinge de neverosimila ei realitate.

Relativ mică, planeta alterna în proporţii oarecum egale uscatul cu apa, atmosfera rarefiată aducînd mai aproape noaptea spaţiului cosmic, cu luminile cvasi-imobile ale astrelor, între care *Luyten*, din al cărui sistem făcea parte, se detaşa ca un ochi strălucitor, aninat cu puţin deasupra orizontului.

Fără lanțuri de munți, platourile continentale se întindeau la nesfîrșit amplasîndu-și terasele granitice, separate de crevase adînci, într-un inedit joc geometric, franjurat la margini de fiorduri ce le îngemănau cu oceanul.

Pretutindeni, nici un fel de vegetație, nici un microorganism, nici o urmă de viață în afară de... brygi.

— Nu înțeleg deloc, spuse Matteo, cu ce se hrănesc dacă se hrănesc cumva și la urma urmei, nu mi-e deloc clar cum au apărut în condițiile astea...

— Poate nici nu sînt niște animale, riscă Udo, dar celălalt i-o tăie scurt:

— La dracu! N-are importanță ce sînt și de unde vin. Important e că sînt aici, că sînt inofensive și docile și că eu voi fi primul dresor de brygi!

— Deci, mîine montăm capcana. Cred că te-ai hotărît deja pentru cel roșu...

— E cel mai reușit exemplar. Cu el dau lovitura!

*

A doua zi, cei doi asamblară cu îndemînare capcana sferică din plastolit transparent, o echipară cu flotoare propulsante și o lansară la apă. Udo o dirija din micul aparat de zbor ce plana fără zgomot la joasă înălțime, iar Matteo, în echipament subacvatic, înota în dreptul trapei larg deschise.

Brygii se vînzoleau dezinvolți în preajma perfidei instalații și-l ignorau cu desăvîrșire pe omul ce-i îndepărta la început cu precauție, apoi tot mai netemător, în intenția sa de a pătrunde în mijlocul lor.

Orgia de culori fremătătoare îl învăluia pe Matteo, amețindu-l. Palmele aflate în contact direct cu mediul și le simțea parcă mîngîiate de grațioșii cili luminiscenți.

Ajuns în dreptul *Purpuriului*, îl dirijă lent, dar cu fermitate, spre interiorul acvariului-capcană, după

care declanșă închiderea instantanee a trapei. Brygul nu părea neliniștit, ci dimpotrivă, dînd ocol închisorii sale transparente, își rostogolea cu vioiciune trupul tubular inundînd-o într-o cascadă de reflexe roșii-purpurii.

Ridicîndu-l deasupra apei și purtîndu-l apoi peste solul arid spre nava spațială, bolul translucid îi amintea lui Udo de ziua minunată din copilărie cînd tatăl său îi dăruise un mic acvariu, în care un peștișor exotic își ondula grațios fulgurantele-i aripioare aurii.

De pe flotorul pe care încălecase, Matteo gesticula cu o mînă, dirijînd o orchestră imaginară și scanda refrenul ce dădea glas satisfacției sale depline :

„L-am prins ! E al meu !
L-am prins ! E al meu !“

Transportîndu-și captura în interiorul astronavei, cei doi fixară cu mare atenție sfera de plastolit în chingi și brîuri de protecție împotriva vibrațiilor, iar peste puțin timp, în postul de pilotaj, verificau meticulos instrumentele de navigație și mecanismele de propulsie în vederea decolării.

În timp ce aparatura se însufleţea progresiv, după ce stărui cîteva clipe cu privirea la feeria cromatică ameţitoare care domnea peste întinsul golfului cu brygi, ce se zărea deslușit printr-un hublou, Matteo exclamă cu regret :

— Știi, Udo, îmi pare rău că plec. Am să-mi aduc aminte întotdeauna de locul ăsta ! Cred că mi-ar place să-mi sfirșesc viața acolo, pe promontoriu, cu ochii la animalele acestea minunate...

Cînd în cele din urmă butonul de start fu apăsat cu hotărîre în alveola sa, brygul cel purpuriu părăsea pentru totdeauna Kloptra împreună cu răpitorii săi, pornind pe calea plină de primejdii care ducea spre îndepărtatul Pămînt.

•

— Nu știu dacă îmi voi scoate, pînă la urmă, banii investiți în afacerea asta, spuse Matteo, cu glasul plin de îngrijorare. În ultima vreme, *Purpuriul* execută, pur și simplu, fără elan schemele de mișcare învățate. Parcă ar trage chiulul !

— Să nu se fi îmbolnăvit! Ai zice, uneori, că e melancolic... își dădu cu părerea și Udo.

Într-adevăr. În centrul vastului bazin, brygul se rotea lent, înconjurat de o aură roșietică, pe fondul căreia sclipirile palide ale filamentelor luminiscente păreau scîncetele unei ființe neajutorate.

Udo continuă:

— Toată speranța e în acompaniamentul muzical. Se pare că muzica îl înviorează. Cine știe dacă nu-i aduce aminte de Kloptra?...

— S-ar putea! fu de acord Matteo. Astăzi însă, îl las în plata Domnului! Poate că e doar obosit și mîine, la primul spectacol, vreau să fie în formă...

•

Publicitatea stăruitoare făcută misteriosului animal adus de pe planeta stelei Luyten, care diminuase considerabil fondurile celor doi asociați, se dovedi, în cele din urmă, eficientă.

Spectatori de toate vîrstele umpluseră pînă la refuz tribunele care înconjurau uriașul bazin, ascuns deocamdată privirilor curioase de panouri opace.

Publicul freamăta nerăbdător, iar rumoarea pe care o provoca unduia inegală în intensitate sub cupola înaltă a sălii, în timp ce presupunerile cele mai fantezite se încrucișau, referitor la felul în care este plăsmuit brygul.

Cînd, în fine, după un semnal sonor, Udo declanșă coborîrea panourilor în lăcașurile lor, o liniște nefirească se înstăpîni autoritară.

În centrul bazinului, pe o mică platformă, Matteo, echipat într-un costum de scafandru, stătea sprijinit în tridentul care trebuia să sugereze rolul său de stăpîn al mărilor de pretutindeni.

„*Matteo, dresorul de brygi!*" tunară difuzoarele, după care se auziră distinct cele trei bătăi executate cu lancea însemnului neptunian și primele acorduri ale *Simfoniei Pionierilor Galactici* de *Wright* pătrunseră, emoționante, spre inima tuturor.

Odată cu ele, din adîncul apei, se ridică impetuos brygul, ondulîndu-şi trupul cilindric şi rotindu-l totodată, într-o tulburătoare revărsare de lumină purpurie.

Exclamaţiile de surpriză ale mulţimii se contopiră într-un vuiet de talaz, ce se stinse apoi cu repeziciune.

Dar, după cîteva clipe doar, brygul încremeni la mică distanţă de platforma dresorului său, stingîndu-şi dintr-o dată strălucirea miliardelor de filamente. La un semn a lui Matteo, Udo mări intensitatea muzicii, apoi, după cîteva minute, fără să-şi explice nici el de ce, o opri cu totul.

Miile de oameni din tribune simţeau că se întîmplă ceva neprevăzut, dar vacarmul care luă naştere încetă la fel de brusc cum începuse, atunci cînd dresorul sări în apă, ajungînd dintr-o zvîcnire lîngă fabulosul animal.

Consternat, aproape venindu-i să plîngă, Matteo încercă zadarnic prin mîngîieri şi apoi prin îmbrînceli, să-l determine să se mişte. În cele din urmă se întoarse spre mica platformă de pe care îşi luă tridentul părăsit cu puţin timp înainte şi cu el în mînă, se avîntă din nou spre *Purpuriu*.

Parcă înţelegînd că trebuie să-şi ferească trupul de contactul cu vîrfurile ascuţite ale armei, animalul îşi schimbă pe neaşteptate poziţia şi, în elanul său amplificat de furie, omul alunecă fără voie în interiorul trupului tubular, dispărînd fără urmă, pentru totdeauna . . .

•

Buimac, Matteo se trezi în mijlocul cîtorva sute de brygi care îl ameţeau scăldîndu-l în reflexele nesfîrşitelor nuanţe de verde, de roşu, de albastru sau galben . . .

Orientîndu-se cu multă dificultate, înotă spre mal şi se căţără anevoie pe creasta înaltă a promontoriului.

Luyten, soarele Kloptrei, strălucea indiferent, la locul său, puțin deasupra orizontului.

Cercetîndu-și rezerva de oxigen, Matteo constată, aproape cu indiferență, că mai are cam o oră și ceva de viață înaintea sa. Se întinse pe stinca cenușie și sprijinit în coate, începu să privească liniștit, cu încîntare, spectacolul fascinant al golfului incandescent.

— Grozave mai sînt creaturile astea, șopti el pentru sine. Înțelegea acum.

Kloptra era o stație-releu, periferică poate, pentru transportul spațial instantaneu, iar brygii, niște mașini minunate.

Ale cui ?

Marcel Luca

Îl așteptăm pe Khron

Îl așteptăm pe Khron. Scriu titlul, autorul și mă așez alături de fetița mea, pe treptele scării din fața ușii cunoscutului pilot. Uitîndu-se la mine, la ochii mei înțepeniți spre clanța care nu se mai mișcă, Diana mă întreabă dacă ușa e nouă. Mă simt vexat, deși cred că nu știe zicala. Probabil și din cauza nerăbdării, este pentru prima dată cînd întîlnesc un personaj de talia lui. Pardon, *voi* întîlni. Ca să-ți faci o idee despre el, istoria încă nu-l pomenește, trebuie să-ți spun că va fi genul de erou care va face numai lucruri considerate imposibile. La primul zbor nava se va răsuci brusc și va ateriza cu spatele. La a doua misiune naveta va exploda, parașuta nu

se va deschide, dar va scăpa nevătămat într-un bazin. Între două misiuni își va petrece timpul prin spitale, acumulînd agregate și proteze. Nu zîmbi încă, e om, nu robot. Dar în afară de inimă, cap și plămîni totul va fi artificial în el. Așa vreau eu, ziarist sf la rubrica evenimentelor viitoare a revistei „Galactica". Pilotul va pleca în misiune iar eu voi redacta cronica evenimentelor, înainte ca ele să aibă loc. Critica mă va înjura, bineînțeles. La întoarcere se va compara ceea ce am scris eu cu jurnalul de bord al computerului. Coincidențele vor trece drept rodul întîmplării.

Îl așteptăm pe Khron în liniște. Lumea care trece pe lîngă noi ne privește ironic, probabil semăn cu Chaplin în „Piciul". Apoi se închid în gîndurile lor indiferente și monotone. Trebuie să-l văd pe Khron, cuvintele nu se leagă, refuză să-mi dezvăluie viitorul.

Îl așteptăm pe Khron cu speranța că prezența sa îmi va transmite ceva din frisonul pe care-l simte el în fața infinitului, că o parte din gîndurile sale vor trece în mine, că voi reuși să dau viață unui personaj inexistent în care, poate, te vei regăsi și tu. Văzîndu-l, schimbînd cîteva cuvinte cu el, voi găsi cheia acelei sete de aventură care ne domină pe toți, cititori, autori sau eroi. Din cînd în cînd se aud pași în spatele ușilor. Se pare că am reușit să stîrnim interesul vecinilor.

Îl aștept pe Khron și din cauză că peste un an sau doi, cînd se va întoarce din misiune, risc reproșuri amare din partea fiicei mele. „Pe mine de ce nu m-ai dus să-l văd?", mă va întreba ea încrețindu-și fruntea a supărare. „Vrei să mă lași singură în casă? Știi că mama-i la servici? Vin și eu cu tine la nenea pilotul!", mi-a spus pe un ton ce nu admite replică. „Să fii cuminte, să nu te bagi în vorbă și după aceea te duc la cofetărie. Bine?" Trebuie să fie și niște condiții, altfel victoria nu mai are nici un

farmec. Sînt convins că-l va trage pe Khron de mînecă şi-i va spune nu ştiu ce bazaconie. Nu încape îndoială că după aceea vom merge la cofetărie.

Îl aşteaptă şi ea pe Khron, sugîndu-şi ostentativ degetul mare, pîndind clipa cînd îi voi spune că nu-i frumos, nu-i sănătos, microbii roiesc în jurul nostru ş.a.m.d. Nu-i spun nimic, *mă fac că nu văd.* După cîteva clipe tuşeşte. Şi-a scos degetul de frica microbilor. Cei care aduc bolile. Răii. O să-i bată tata. Boala aduce cu ea injecţia şi doctorul. Fie ea cu ultrasunete, tot injecţie se cheamă şi doctorul tot halat alb poartă. Zîmbesc amuzat la gîndul că în folclorul copiilor injecţia ţine loc de bau-bau.

Aşteptîndu-l pe Khron începem să vorbim. În şoaptă, nu de alta dar mă amuză fişiitul din spatele uşilor. Doar în spatele uşii pilotului e linişte, nu pot să-l deranjez acum, am să-l aştept în continuare aici.

— Tati, tu ce faci la servici ?

— Scriu.

— Dacă ai servici de scris, atunci de ce scrii şi acasă ?

— Ca să-mi pierd timpul cînd n-am ce face.

— Nu-ţi pare rău să pierzi timpul ? Cînd ţi-ai pierdut portofelul ai fost tare supărat...

Moment de tăcere. Nu-i răspund, bănuiesc ce va urma, ceva mult mai rău. Meditează, o simt concentrată, încercînd să prindă sensurile cuvintelor. În fine a găsit ce nu se potriveşte :

— Tati, ce-i aia „timp" ?

Ce v-am spus ? Ce poate fi mai rău decît o asemenea întrebare, fie ea şi după ce ai citit cartea lui Solomon Marcus ? Încerc să-i dau un răspuns, unul sf desigur :

— Hm... timpul e... ceva. Nu ştiu ce anume, dar e ceva ca un fluviu enorm care străbate tot universul cu tot ce-i în el. Nu te mira, există particule care pot face aşa ceva. Un fluviu care curge neîncetat din trecut spre viitor, dinăuntru spre înafară, care izvorăşte din clipa marii explozii iniţiale şi se varsă în marea implozie finală, curgînd ca un şarpe care-şi

mușcă propria-i coadă.

Apele sale limpezi curg cu viteza luminii și trecînd prin noi ne transformă și așa crești tu mare. Da, și eu tot așa. Dacă-l ajungi din urmă nimerești în locurile unde timpul încremenește, acolo unde ți-am povestit că Făt-Frumos a găsit tinerețea fără bătrînețe și viața fără de moarte.

Dacă reușești să fugi mai repede decît el, atunci totul merge spre ordine, ajungi într-o lume în care întîmplările se petrec pe dos, acolo cînd mergi stai și cînd stai mergi, mă rog, cam așa ceva, poate că asta e numai o chestiune de punct de vedere.

Am fost destul de sibilic ca să nu greșesc prea mult. În definitiv ar fi o idee...

— Și nenea pe care îl așteptăm merge tot acolo?

Nu-i rău, are stofă...

— Da, îi răspund înflăcărîndu-mă pe parcurs, acolo merge și el, va întrece lumina, va intra într-o stea neagră crezînd că va fi primul om care va ateriza pe o stea, dar nu! va trece prin ea și... Știi că mi-ai dat o idee? Uite așa o să scriu despre el! Stai să-mi cuplez înregistratorul pînă nu uit.

— Tati, de ce scriu oamenii povești pentru alții?

— Hm...

— Tu de ce scrii?

— De ce... pentru că îmi vine!

— Cum adică „îți vine", așa cum îmi vine mie la oliță?

M-am înecat, tușesc, foșnete în spatele ușilor. Iceneli. Hotărît lucru, fata nu se jenează, e prea mică. Mă fac că nu-i nimic, e mai bine așa. Sau mai comod?

— Uite dragă cum devine problema, oamenii inventează și spun sau scriu povești ca să se cunoască mai bine unii pe alții. Cînd ai să crești mare ai să vezi cu cîtă plăcere își povestesc visurile, cît de interesați sînt cei din jur de ceea ce a visat vecinul sau prietenul lor, cît de mulțumiți sînt cînd văd că în spatele visurilor se ascund aceleași idealuri. Visele cu ochii deschiși se numesc povești. Cînd sînt frumoase

și povestite bine se numesc artă și lumea le citește cu plăcere. Ai înțeles ?

— Am înțeles.

Îl așteptăm pe Khron și-i povestesc ce se va întîmpla. În curînd va ieși grăbit și va pleca spre baza de lansare. Aici se va îmbarca într-una din navele acelea experimentale, ca un ou strălucitor. Va face o ultimă revizie și va porni. Nava se va dizolva sub ochii asistenților, printre care vom fi și noi. Vom filma, vom înregistra, vom nota. Vom imortaliza. Convertită în cîmp, nava va ajunge aproape instantaneu lîngă XT1, gaura neagră din constelația Lira. Instantaneu pentru Khron, devenit o vălurire a unei unde, adiere de vînt cosmic. Acolo se va reface, va deveni din nou om. Om și navă. Poate că își va aminti cu nostalgie sentimentul de liniște din clipa infinită a călătoriei. Nu va avea însă prea mult timp, atracția stelei moarte îl va angaja într-o călătorie fantastică de care însă nu trebuie să-i fie frică, învelișul navei respinge gravitația, oricît de mare ar fi ea. Va uita desigur asta și va simți un fior de teamă. Își va aminti apoi că e în siguranță ca un gălbenuș într-un ou de diamant. Lumea se va reduce la un tunel prin care va intra, atent la aterizarea care nu mai vine. Va fi uimit să vadă cum universul apare din nou, altul și totuși același, pentru că îl vede din afară, dintr-un unghi necunoscut nimănui. Cu greu va găsi soarele și pămîntul spre care se va îndrepta, încercînd să aterizeze. Va fi mirat privind ca-n palmă miezul planetei pe care s-a născut, ne va privi așa cum vezi un desen, conturul și interiorul lui. Dacă am fi în desen n-am vedea decît linii. Nu va putea atinge solul deși va fi lipit de el... Ca atunci cînd îți lipești năsucul de oglindă și nu poți intra în ea. Da, Alice a putut dar aia e altă poveste... Va porni sirena cosmică semnalînd în tot spectrul radio și audibil fără să-i pese că există sau nu aer în jur. Va semnala și cu farurile care se văd la ani lumină distanță dar nu-l vom putea nici auzi, nici vedea, deși s-ar putea să se afle chiar aici în hol, în fața noastră...

— Tati, eu văd o luminiță !

— Şi mie parcă-mi bîzîie ceva în ureche, s-ar putea să fie chiar el, Khron.

Apoi va încerca să pătrundă prin alte puncte dar nu va reuşi decît atunci cînd va găsi o altă gaură neagră. Va ţîşni pe partea noastră de univers printr-o novă şi transformat din nou în undă va veni repede acasă, aproape în acelaşi timp căci drumul dus întors prin hiperspaţiu va anula diferenţele de timp. Va fi obosit, atît de obosit încît va ateriza pe terasa blocului, ai să vezi că nava lui nu-i mai mare ca o maşină. Va lăsa robotului grija de a transmite raportul misiunii. Va alerga pe scări simţind că leşină de oboseală. Va ajunge în faţa uşii şi uşa se va deschide singură. Nu-l va putea evita pe Khron, cel care pleacă. Se vor ciocni, el cu el însuşi. Vor trece unul prin altul fără să se întîlnească, fără să simtă nimic, fără să vadă nimic. Va adormi şi abia atunci timpul său se va acomoda cu fluviul timpului nostru. Va ulta totul şi doar raportul robotului şi înregistrarea computerului care supraveghează apartamentul ne vor spune că aşa s-a întîmplat într-adevăr. Eu nu voi mai putea publica povestea asta înainte ca raportul să fie înaintat şi după aceea nimeni nu mă va crede că nu m-am inspirat din el...

Îl aşteptăm pe Khron şi nu mai avem răbdare. Diana se ridică prima şi mă invită la cofetărie. Sînt de acord cu ea, povestea mea s-a conturat, mai rămîne să o dramatizez, să o revăd şi să o expediez cît mai repede. Ar putea merge şi la un concurs.

— Hai sus, îi spun, te duc cu aero-taxiul pînă la redacţie, scriu repede povestea la calculator, nu, mai bine îi dau numai înregistrarea şi cîteva date, se descurcă şi singur, apoi mergem la cofetărie.

Urcăm. Simt răcoarea altui timp străbătîndu-mi

șira spinării, cum v-aș putea descrie o senzație pe care n-ați simțit-o ? E ceva asemănător cu răcoarea caselor vechi în care vremea însăși a încremenit așteptînd ceva, nu știu ce, poate veșnicia. O răcoare mirositoare, fiecare casă miroase altfel dar cele vechi miros a ceva... a vechi, a timp trecut. Toate astea la un loc, plus esențialul pe care nu-l pot descrie căci vocabularul nu are cuvinte pentru ceea ce nu există nici în imaginație măcar. Mă grăbesc, sar treptele cîte două, cîte trei. Sus, pe terasă, strălucește în soare nava ovoidală a lui Khron.

Nu-l mai așteptăm pe Khron, așteptăm un aerotaxi. Îmi cuplez stimulatorul de senzații, programat pe gustul de țigară. Sînt plictisit, nu mai are nici un farmec să scriu anticipație.

Constantin Cozmiuc

Casa dintre tei

Era strada aceea, șarpe cenușiu mărginit de tei pe ambele părți, lucind stins în zilele ploioase sau dormitînd tăcută, pierdută în căldura verii. O cunoștea bine, doar trecea pe acolo de fiecare dată cînd mergea la serviciu. Iată, aici pavajul e deformat de vreo doi ani și probabil tot așa o să rămînă și de-acum încolo, dincoace o gură de canal cu capacul ciobit, bordura sărită și, ca de atîtea alte ori, privirea zăbovește asupra casei. Clădire veche, nu prea mai găseai așa ceva în oraș. Degaja un farmec ciudat, rustic, poate din cauza pereților acoperiți de iederă, semănau cu niște obraji pe care ar fi crescut barba. Sau mai degrabă cu pielea unui saurian, împînzită de vene. Și de data asta, printre teii în care e pierdută casa,

ferestrele se zgîiesc la el ca orbitele unui craniu mîncat de vreme.

Acum însă... Se apropie hotărît de grilajul vechi, stil rococo. De cîtva timp îl obseda ideea de a cumpăra casa, sau măcar de a afla dacă nu poate s-o închirieze. Astăzi era ziua cea mare, se hotărîse să intre. Nu exista sonerie, nici vreun alt mijloc de a-şi semnala prezenţa, nici măcar plăcuţa: „Atenţiune, cîine rău!", aşa că împinse poarta. Fierul vechi şi ruginit protestă, scîrţîind din toate încheieturile. Înaintă încet, simţind cum se rostogoleşte sub paşi pietrişul de pe alee. Domnea o liniste adîncă, nici un ciripit, nici un fosnet, nimic. Căldura toridă a după-amiezii gonise probabil orice suflare. Parfumul teilor îl îmbăta. Grăbi pasul şi, ajuns la intrare, ciocăni, mirîndu-se de faptul că nici aici nu există sonerie. Aşteptă, privind în jur. Apoi întinse mîna şi mai ciocăni o dată. Deoarece nici acum nu auzi vreo mişcare, apăsă pe clanta lustruită. Uşa se deschise încet, iar geana luminoasă ce se lăţea decupă din întuneric un hol mic şi prăfuit.

Intră, privind curios în jur. Răcoarea din holisorul ăgrasios era înviorătoare după zăpuşeala de afară. În aer persista parfumul teilor şi se gîndi o clipă cît de evanescent se insinua în atmosfera clădirii. Lîngă un cuier prăfuit şi crăpat, pe care nu se afla nimic, o altă uşă se contura, abia ghicită. Îşi şterse de pe picioare praful oraşului, bătu şi cum nimeni nu răspunse, păşi în camera de alături, lăsînd uşa întredeschisă Încăperea, dacă era să te iei după mobilier, părea mai curînd o bibliotecă decît o sufragerie. Un şemineu în care focul nu mai arsese de mult, nişte fotolii cu tapiţeria roasă, o canapea în aceeaşi stare, o măsuţă care odată fusese lăcuită şi pe care stăteau două cupe de cristal, şi, bineînţeles, biblioteca. Masivă şi întunecată acoperea doi pereţi, al treilea fiind străpuns de o fereastră încadrată de draperii grele, cu stofa prăfuită

De altfel, totul era prăfuit, pînă și ramele tablourilor atîrnate în cîteva locuri. Se aplecă, urmărind semnăturile, dar îi erau necunoscute. Și aici se simțea parfum de tei, parcă plutea pe razele din despărțitura perdelelor. Căută în jur pe cineva. Nu era nici un semn că proprietarul ar mai fi trecut pe aici în ultimul timp. Întinse mîna și trase o carte de pe un raft aflat mai la îndemînă. Volumul greu, legat probabil în piele o ediție de lux de mare valoare, era colbuit. Suflă și un nor de praf porni să se agite în lumina strecurată în încăpere.

Un clinchet de sticlă spartă îl făcu să tresară. Venea din camera de alături, deci era cineva acolo. Nu mai frunzări volumul, îl închise și îl împinse înapoi de unde îl luase. În timp ce se apleca pentru a-l potrivi la loc, auzi ușa de dincolo deschizîndu-se. Ezită, neștiind cum să se adreseze gazdei, cine altcineva putea fi ? Atunci realiză tăcerea în care vibra o așteptare mută, ascunsă. Se întoarse, dînd cu ochii de ușa care se închidea încet. Intrigat, făcu un pas spre ea și, neatent lovi măsuța pe care se aflau cupele de cristal. În liniștea din cameră, clinchetul tremură cu glasul unor clopotei de argint. Înciudat și roșu la față, se aplecă și culese cioburile. Cum avea să se justifice în fața proprietarului, oricine-ar fi el ? Privi nehotărît în jur și depuse cioburile pe tava de pe măsuță. Se îndreptă spre ușa buclucașă, gîndindu-se la cum va explica faptul că a cotrobăit în biblioteca omului, că a spart un pahar, dar, mai ales că a intrat așa nepoftit, în casă, deși ar fi putut să aștepte un pic afară : doar nu murea dacă stătea pînă cînd ar fi venit să-i deschidă cineva !

Împinse ușa, încet, își băgă capul în deschizătură și aruncă o privire precaută dincolo. Camera în care privea era, la prima vedere, absolut, dar absolut identică cu cea în care se afla. Aceleași corpuri de bibliotecă melancolice, aceleași draperii îngreunate, aceleași fotolii. I se păru curios că ușa se deschisese în partea opusă celei în care o văzuse închizîndu-se. Aparent, ușa se deschidea și în stînga și în dreapta. Nu se gîndi

prea mult la acest amănunt, pentru că, drept în fața sa, un bărbat cu un nu-știu-ce familiar, aflat cu spatele la el, tocmai introducea un volum în bibliotecă. Aceeași tăcere, aceeasi așteptare neliniștită se instăpîni în cameră. Celălalt se opri preț de o secundă, apoi începu să se întoarcă spre el. Însă în acea secundă își dădu seama de ce îi părea atît de cunoscut cel de dincolo. Nu se temu nici o clipă cînd închise usa, dar sentimentul de neplăcere amestecat cu cel de uluire îl determinară să treacă grăbit prin camera în care fusese (sau era doar o alta, întru totul similară), prin holișorul atît de intim de la intrare (sau era un altul, absolut la fel de intim?) și să alerge spre ieșire, care putea fi și intrarea în grădina aceea în care poate că numai mirosul florilor de tei era acelasi.

Umblă multă vreme, tremurînd în ciuda arșitei nemiloase. Era confuz, totul i se învîrtea în minte, compunîndu-se și desfăcîndu-se, ca un caleidoscop uriaș pe care un copil îl învîrte pînă la exasperare, sus și jos, sus și jos, sus și jos. Se opri într-un tîrziu într-un parc despre care n-ar fi putut să spună că se deosebește de parcul în care se plimba de obicei. Doar ceva, ca o părere, se schimbase. Sau era numai închipuirea

lui ? Doi fulgi coborîră aproape simultan pe oglinda apei, neîncreţită de nici un val. Privi undele abia stîrnite, desenînd arabescuri ce se lărgeau din ce în ce, pînă cînd dispăreau, parcă sub bagheta unui magician istet. Îşi imaginä zeci, sute, milioane de universuri, fiecare oscilînd pe unda sa, fiecare cu frecventa sa, căci un univers e ca o particulă, corpuscul şi undă, undă şi corpuscul. Undeva, cîndva, două sau mai multe unde interferează. Şi ce se întîmplă atunci ? Se sting complet şi cît timp această perturbare e prezentă, toate obiectele universurilor interferate aflate în zonă, dispar. Sau, ceea ce e mai probabil, apare o zonă probabilistică, cu n posibilităţi de trecere dintr-un univers în altul, o zonă care desi exterior constantă în timp, în interior e în permanentă schimbare.

O casă pierdută în parfumul teilor, o casă în care fiecare încăpere e o probabilitate, o casă în care timpul e sucit şi răsucit ca de o croşetă gigantică ...

Îşi prinse capul în mîini. Mecanic, îşi scoase batista, îşi tamponă fruntea, apoi, metodic, desfăcu tabachera, scoase o ţigară, închise tabachera, o băgă în buzunar, scoase bricheta, aprinse ţigara, protejînd-o reflex de vîntul inexistent, totul cu mişcări precise.

Se ridică, își aranjă costumul cu gesturi de celibatar convins și se îndepărtă încet pe alee.

Se lăsa seara peste oraș și el încă mai umbla pe străzile din ce în ce mai pustii, căutînd. Căuta strada aceea ca un șarpe cenușiu, lucind sub ploaie și lenevind în soare, cu asfaltul deformat, cu bordura sărită, cu teii împrejmuind o casă, veșnic aceeași și mereu alta.

Cristian Lăzărescu

Lumea din fereastra mea

M-am mutat pe strada Cremenei la începutul lunii octombrie, cînd am terminat de cules porumbul. Gazda mea este o învățătoare pe cale de a se pensiona, o ființă mărunțică și aspră, impunătoare, dar maternă. M-a acceptat din clipa în care refuzasem să-i trec pragul încălțat, deși purtam în buzunar păcatul tutunului. Mă mirosise imediat și abia după ce-a recurs la o examinare savantă a interiorului și a exteriorului meu mi-a înmînat cheile celor două uși, în schimbul promisiunii de a nu fuma în cameră. În rest, nu-mi ceruse nimic altceva, exceptînd interdicțiile obișnuite, privitoare la întîrzierile neiustificate și la accesul sexului frumos.

Tatăl ei, bătrînul Andreas, își clădise casa pe cînd era doar Haberman-junior. Își luase partea din moștenirea părintească, nu prea mare întrucît fusese mezinul familiei și în locul emigrării în America, posibilitate care atrăgea mulți oropsiți ai soartei în acei ani antebelici, preferase să se însoare și să se aseze într-unul din cartierele mărginașe ale orașului. Era încă tînăr și visa să devină un mic comerciant îndrăgit de clienții săi în măsura în care acestia înțelegeau că nu va risca să-și vîndă marfa pe credit.

Clădirea avea un singur etaj, în care arhitectul îngrămădise două dormitoare și o sufragerie cu ferestrele înspre stradă, deasupra firmei pictate chiar pe tencuiala fațadei. Jos decupase locul necesar pentru o baie și o bucătărie, iar restul spațiului îl păstrase pentru aranjarea prăvăliei. După războiul cel mare, din patruzeci, parterul fusese reamenajat de mai multe ori, fiind în cele din urmă ocupat de o cooperativă meșteșugărească care și-a instalat aici un atelier de cizmărie.

Frau Haberman — rămîn pe deplin dator cu respectul cuvenit acestei veritabile doamne — nu poate fi asemănată cu ceea ce îndeobște se numește o scorpie bătrînă, dimpotrivă. Zidul de amabilități lipicioase care ne-a izolat la început s-a sfărîmat cu timpul, ajungînd să se transforme într-un fel de tiranie protectoare, din fericire pentru amîndoi, mai mult simbolică. De aceea am rămas surprins de primirea glacială de care am avut parte aseară. Probabil că în cursul zilei își fericise micuții cu un extemporal care zguduise puțin ierarhia elevilor ei preferați. De cînd am început să o cunosc mai bine știu că în asemenea cazuri încerca să se împace cu ideea ancestrală a greșelii specifice omului de orice vîrstă. Totuși, să nu credeți că sînt un fin observator; trec foarte ușor cu vederea ceea ce sare oricui în ochi, astfel încît n-am remarcat paloarea bolnăvicioasă a bătrînei decît mult mai tîrziu, atunci cînd am coborît în bucătărie.

— Vă simțiți bine? m-am interesat politicos.

Bătrîna mă privi nedecisă.

— Nimic îngrijorător, Mihule. Sînt un pic cam amețită, dar o să-mi treacă pînă mîine.

Se prinse cu mîinile de tîmple.

— Am avut o zi plină. Da. Simt că îmi vîjîie capul.

— E un aer cam închis aici. Pot să deschid fereastra ?

Nu-mi răspunse. Am ridicat perdelele și am tras zăvoarele. Geamul s-a deschis mult mai greu decît de obicei. Parcă se înțepenise. Aerul cald și înăbușit năvăli în curte. Din față, de pe stradă, se auzea lătratul furios al cîinilor.

— Mai bine urcați, să vă odihniți puțin.

Bătrîna asculta gînditoare zarva de afară.

— Parcă a înnebunit lumea, șopti scrutînd întunericul.

— Aprilie a fost întotdeauna capricios. La noapte s-ar putea să înghețe. Animalele simt cînd se schimbă brusc vremea.

— Nu cred că... Nu-și duse gîndul pînă la capăt.

— Este prognoza meteo oficială. Am un coleg seralist care lucrează la sere, el mi-a spus.

— Îmi amintesc... Am mai auzit această vînzoleală cu mulți ani în urmă.

Examină speriată pereții încăperii, apoi murmură :

— O să fie cutremur.

Suna atît de straniu, o spusese atît de neașteptat, încît am rămas stupefiat.

— Sînteți sigură ?

Își regăsi pentru o clipă tonul categoric, de dascăl care afirmă și care nu poate fi contrazis.

— Da. Nu cred că greșesc. Se va întîmpla ceva groaznic.

Am rămas tăcut, căutînd să elimin gîndul că, totuși, s-ar putea să aibă dreptate. Știam că reumaticii percep umezeala din atmosferă, plătind tributul suferinței fizice în schimbul dezvoltării unui simț aparte, însă mi se părea hazardat să se prevadă un cataclism natural ascultînd mîrîiala unor potăi fără stăpîni care se băteau pentru un ciolan sau pentru te mai miri ce. Nu puteam să accept de-a gata, deși putea să fie veridică, ideea că femeia ar fi intuit corect o primejdie potențială.

— O să fac un ceai, am spus într-un tîrziu.

— Nici mie nu-mi vine să cred. Presimțirile te înșeală cîteodată, nu te poți bizui pe ele. Dar astăzi...

Se însuflețise atît de mult, încît m-am temut că i se va tăia răsuflarea.

— Vă rog, doamnă, liniștiți-vă, am întrerupt-o. Nu are nici un rost să vă frămîntați degeaba...

Oare mi s-a părut numai? Prin fața ferestrei se strecură o umbră și doi ochi felini scînteiară în noapte.

„Tanti Elsa! Tanti Elsa!"

— Este cineva afară, spuse bătrîna trist.

— Nu-i nimeni, am încuiat poarta cînd am venit.

— A strigat cineva. Du-te, te rog, și deschide-i.

M-am scotocit îndelungat prin buzunare.

— Ia cheile mele. Degetul doamnei Haberman ținti suportul turnat din fontă agățat pe perete. Le-am luat și am ieșit în curte. Mergeam cu pași mari, zornăind cheile.

— Imediat! Imediat!

Era o beznă sufocantă. Am privit cerul. Nori opaci întunecau noaptea și o țeseau în urzeala unei pînze de ceață care părea să coboare înspre pămînt. Nu știu de

ce, poate sub impresia celor spuse de gazda mea, dar am avut impresia că o ființă aidoma mie mă privește din înălțimea lor, privindu-mă avertizător. Am dat colțul casei și am înfipt nepăsător cheia în broască. Prin plasa de sîrmă oțelită am zărit silueta păioasă a „domnișoarei" Cleo. Se fîțîia nerăbdătoare, cu degetul mare proptit în curelușa poșetei. Nu m-am grăbit să răsucesc cheia. Era cu cîțiva ani mai mare decît mine și întotdeauna caraghioasă, sau, cel puțin, așa mi se părea. Nu-mi era antipatică, dar nu mă puteam abține să nu o tachinez atunci cînd ne întîlneam.

— Nu deschizi ? m-a întrebat îmbufnată. Am tremurat destul.

— Ba da. Am eliberat poarta și am lăsat-o să treacă cu un aer snob pe lîngă mine, așa cum bănuiam că se va întîmpla. Aveam pregătită o remarcă licențioasă, însă un zgomot ciudat, ca un tunet îndepărtat, m-a făcut atent.

— Ce naiba s-a întîmplat ?

Nu mi-a răspuns, poate gîndindu-se că mintea mea a copt o nouă borobeață, poate neînțelegîndu-mi nedumerirea. Stăteam pironit locului, unicul spectator al

unui spectacol feeric. Lămpile electrice, suspendate nostalgic pe mijlocul străzii, se transformaseră într-un șir de globuri scînteietoare ce se adînceau în semiîntunericul confuz. Ficcare sferă luminoasă era traversată de jerbe de steluțe înclinate înspre sol. Părea să viscolească tăind faldurile difuze ale ceții indiferente, ca niciodată pînă acum. Fiori reci mi s-au strecurat prin șira spinării. În ciuda aparențelor, trotuarul era perfect uscat, nici o pată de zăpadă nu umezea caldarîmul străzii. Cleopatra tropăia mărunt, îi plăceau tocurile subțiri și înalte, care o ridicau, la propriu, în ochii elevilor. Am ascultat-o, era sunetul unei realități familiare, care mă chema. Nu-mi rămînea decît să trag poarta în urma ei și s-o urmez.

Un zvon prelung amplifică pe neașteptate vaierele animalelor. Ciltii lăptoși se apropiau. Aerul vibră un tremur profund și alarmant aprinse noaptea, dezvălui vagi felii de lumină, scurse printre umbrele unor trunchiuri fantomatice de copaci care se prăbușeau peste noi. Nu era o iluzie. Din curte am auzit țipătul deznădăjduit al fetei, apoi nimic. Sunetele înghețaseră, asurzisem, erau tot atîtea mormane de neființă, peste care bîntuia prăpădul. Gardul m-a atacat miseleste pe la spate. Un suflu glacial a risipit vacarmul străzii. Spectrele funeste au dispărut, s-au îndesat în pămînt și s-au îngropat, căutînd pacea unei nopți subterane. Magazia de lemne a vecinului s-a năruit sub apăsarea cerului și a străpuns norii cu lăncile șipcilor rămase în picioare.

— Ajutor ! mă imploră vocea Cleopatrei. Mihule, ajutor !

Eram frînt, un simplu privitor, neputincios și obosit. Neantul primului val s-a umplut cu o pîclă opacă, iar aerul a căpătat o consistentă granuloasă și a rezonat sugrumat : ...-tor ! ...-jutor ! ...-or !"

M-am ridicat cu greu și am făcut dezorientat cîțiva

pași, în căutarea unui reper.

„Unde ești ?“ m-am gîndit și întrebarea mi s-a lipit de buze, căci răspunsul a sosit înainte de vreme.

„Aici ! ... ici ! ... aici !“

O plasă de ceață, în ale cărei ochiuri ardea o lumină străină, îmi stînjenea privirea. Am încercat să fac încă un pas, însă m-am izbit cu capul de ceva. Firișoare de pămînt mi-au curs pe obraji. Am pipăit obiectul agresor, era straniu, semăna cu o rădăcină de copac umedă și contorsionată. M-am oprit și am rămas mult timp așa. Vocea femeii rupse dintr-o dată voalul din fața ochilor mei, negura se limpezi și, într-o enclavă a norului de ceață, am zărit-o pe Cleo. Se zvîrcolea în văzduh, încercînd zadarnic să se elibereze. Ceva o ținuia la cîțiva centimetri deasupra pămîntului, plutea în aer ca un cosmonaut în spațiu. M-am aplecat și mi-am continuat precaut drumul. În lumina ferestrei deschise, Cleo părea să fie suspendată la hotarul imaginar al aburilor. Nu m-a văzut, în cîteva clipe am ajuns lîngă ea și am atenționat-o. I-am întins mîna și am tras-o, trezindu-mă cu ea în brațe. Am depus-o pe pămînt.

Abia și-a revenit, m-a și apucat de mînă și m-a îndemnat :

— Hai să fugim de aici, repede, repede !

Brusc, am simțit nevoia să-i trag o pereche de palme, ca să eliberez tensiunea ce colcăia în mine. Aș fi avut și un motiv plauzibil, ar fi însemnat să abandonăm o ființă care, în cele cîteva luni în care mă găzduise, îmi fusese o a doua mamă. M-am stăpînit. Ar fi fost prima oară cînd aș fi lovit o femeie.

Ceața limita universul accesibil privirilor noastre la cîțiva metri împrejur. Restul era învăluit în beznă. Ne-am retras pînă sub fereastra bucătăriei, femeia părea să înțeleagă ratiunea întîrzierii noastre, așa că m-am ridicat din mîini atît cît să pot examina interiorul încăperii. Era goală. Am privit în dreapta mea. Locul în care fusese ușa era camuflat de aceeași pătură impenetrabilă de aburi. Singura cale sigură de acces rămînea aceasta. M-am ridicat încă puțin.

— Frau Haberman! am strigat aplecîndu-mă în interior.

Nici un răspuns. Mi-am sprijinit vîrfurile pantofilor în zid, căutînd să mă odihnesc o clipă înainte ca să-mi iau avînt și să trec înăuntru. Stăteam rigid, cu mîinile încleștate de pervaz, cînd cineva mi se agață de picioare și mă dezechilibră. Am căzut pe spate. Era tot Cleo. Țipa isteric, mă ruga să nu o abandonez acolo. De data aceasta, deși nu făcuse cine știe ce, nu m-am mai putut stăpîni. N-am lovit-o, însă cuvintele pe care i le-am azvîrlit în față au avut același efect. Apoi m-am liniștit, în măsura în care o puteam face și, fără să stau la taclale, am ridicat-o și am împins-o peste marginea ferestrei. Ceața începuse să se destrame, păstrînd totuși un nivel destul de coborît. Într-un fel, își pierduse agresivitatea. Am trecut la rîndul meu peste pervaz. Cleo o descoperise pe bătrînă leșinată. Alunecase sub masă.

— Închide fereastra! a strigat odată ce m-a văzut intrat. Închide-o odată!

Am răsucit zăvorul, nu fără a arunca o privire în curte. Întunericul îmi oglindi imposibil chipul.

— Ce faci? Ajută-mă! Caută o sticlă cu oțet!

Nu o recunosteam deloc pe cea care îmi fusese atît de familiară, în orice sens am folosi acest atribut. Trebuie să recunosc că acest ton de soacră o prindea. I-am făcut semn să aștepte și m-am repezit în cămară. Am luat primul obiect care conținea ceea ce mi se ceruse, un borcan cu castraveți murați. Am turnat lichidul din el într-un pahar și l-am întins Cleopatrei. Am ridicat-o pe învățătoare și Cleo îi plimbă paharul pe sub nas. Bătrîna își reveni și ne privi oarecum straniu, ca și cînd nu s-ar fi așteptat să ne găsească acolo.

— Ce s-a întîmplat? ne întrebă încetișor.

Era singura întrebare pe care nu vroiam să mi-o pun. Imagini disparate încercau să se închege într-un tot plauzibil, valul care purtase ceața, copacii care se prăbușeau peste noi venind dintr-un alt univers, rădăcinile ascunse în negură, capcana levitantă, amănunte bizare care își căutau un rost.

— Cred că deasupra Pămîntului a coborît o felie dintr-o altă lume, spuse Cleo.

Chiar dacă ar fi fost adevărat, mi s-ar fi părut incredibil.

— Glumeşti, am ripostat, este imposibil. De cînd şi pînă unde hoinăresc tărîmurile după cum le vine chef ?

— Cine a spus că o fac de capul lor ? Şi apoi, cine a vorbit despre paralelismul lumilor ?

— Povesti ! O să aflăm ce s-a întîmplat deodată cu ceilalţi. Se va găsi cineva care ne va explica ce s-a întîmplat.

— Copii, şopti bătrîna.

— O să vă ducem în dormitor, am hotărît. Te rog, ajută-mă ! Cleo ridică aproape imperceptibil din umeri, ca să înţeleg că nu de dragul meu o face. Am sprijinit-o pe învăţătoare din două părţi, ca două cîrje dintr-un lemn tînăr care încă îşi păstrează vlaga. Am urcat molcom scările şi ne-am oprit pe palier, în faţa uşii.

Am atins clanţa. I-am strivit scrîşnetul în palmă. Am simţit cum Cleo se înmoaie şi-şi caută un punct de sprijin. Uneori, intuiţia feminină descoperă adevăruri geniale prin banalitatea lor. Se opreşte cu faţa lipită de perete. Camera este goală. Sinistră. Draperiile atîrnă cuminte la capetele galeriei. Între ele, prinsă în ochiurile perdelelor, se zbate lumina unui univers insolit.

— Vino, şoptesc moale. Nu-i nimic.

Bătrîna tace. Se desprinde din braţele noastre şi se apropie şovăitoare de fereastră. Adună perdelele în căuşul palmei şi priveşte. Cîte un fulg de zăpadă se desprinde leneş din văzduh şi se zdrobeşte de geamuri.

Strada şi-a regăsit vocea, urlă sub tălpile noastre, tulburînd clipa întîlnirii. Cleo plînge. Îi prind braţul şi o împing blînd înainte. Nu-mi răspunde, îşi lasă capul să alunece la pieptul meu, ascunzîndu-şi

ochii în pletele blonde. Închid ușa, o pocetluiesc în cadrul ei strîmt și mă năruiesc în mine, caut un răspuns, un cuvînt care să cuprindă această trăire inumană. Sînt vid și întunecat, nu mai văd decît buzele bătrînei, o geană de lumină veștedă și insensibilă, care cîntă neauzite, doar ochii mei strecoară în șoapta lor bucuria unei zile de sărbătoare: „O! Tannenbaum..."

Györffy György

Imagini dintr-o lume îndepărtată

Era jegos și duhnea a transpirație de-ți muta nasul, dar, cînd am observat asta, era prea tîrziu. Îl luasem deja în mașină. Parcă adunase tot praful de pe drum, plus mirosul tuturor dimineților nespălate de care are parte orice individ obișnuit să doarmă sub poduri. Îmi observă privirea.

— Sînt de trei zile pe drum, de trei ore la marginea șoselei, și astea-s suficiente ca să mototolească pe oricine, zise el, ștergîndu-și ochelarii de soare, apoi învălui bordul cu un voal de fum de țigări infecte.

— Ce ai acolo? Grenade fumigene? Îmi arătă pachetul, și fiindcă părea hotărît să continue, i-am arătat și eu pachetul meu.

— Ia dintr-ale mele, i-am zis, dar a trebuit să ridic tonul, fiindcă tocmai ne depășea un camion greu un TIR care gonea mîncînd pămîntul, lăsînd în urmă o trenă de praf și un duduit profund de motor puternic și dichisit. Era un trafic nervos pe șosea. Tipul deschise geamul și-și scoase cotul afară, iar fumul se ducea purtat în volute repezi de curentul de aer. Mă atinse cu genunchiul.

— De ce nu-l depășești pe ăla? glăsui el arătînd spre camionul pe care praful și distanța îl transformaseră într-o masă obscură lansată în plină viteză peste șoseaua încinsă. Un monstru pe cinci perechi de roți n-avea ce căuta în viziunea mea despre depășiri. I-am spus-o și tipului de lîngă mine.

— Fainâ mașinuță, surise ei, și, în același moment, dădu drumul la aparatul de radio.

— E de ocazie, am mormăit eu.

Dădu un bobîrnac în vitezometru.

— Chiar cu atîta merge? Am scuturat din cap, și, întîmplător, mișcarea se potrivi cu ritmul muzicii.

— Da, sau nu? făcu el. Cred că-mi aruncase o privire ușor perplexă.

— Nu, nici pomeneală. Probabil, nici cînd era nouă nu atingea viteza asta. De fapt nici nu mă interesează. Nu mă grăbesc.

— Niciodată? rosti el aprinzîndu-și o altă țigară. Din radio se revărsau tunetele și fulgerele promise de buletinul meteo. Ți se făcea părul măciucă.

Cerul era de un albastru dominant, incredibil, care-și cam bătea joc de furtuna din radio. Era una din acele zile strălucitoare cu contururi limpezi și umbre precise. Tipul de lîngă mine își descălțase sandalele ca să poată să-și țină picioarele pe bordul din fața lui.

— Mă simt mai mişto aşa, explică el la adăpostul unui zîmbet nevinovat şi a nonşalanţei cu care se făcuse comod. Nu prea suferea de complexe de inferioritate. Îl şi vedeam cerîndu-mi bani de buzunar.

— Te deranjează ?

— De ce nu te speli ?

— În cele trei zile de cînd sînt pe drum, n-am prea avut ocazia. Îşi scoase din nou ochelarii. Se apucă să le şteargă lentilele. Îl pasionau.

— Din cîte ştiu eu, i-am răspuns, motelurile au şi apă curentă.

Îmi aruncă o privire în care se amestecaseră un rîs mocnit, zeflemitor, şi compasiunea voalată cu care întîmpină orice tip mai stilat gogomăniile dintr-o discuţie. A fost un joc de o secundă. Nu-mi dădeam seama unde greşisem. Totul se termină cu un zîmbet larg.

— Mă vezi pe mine în moteluri, şefule ?

— De ce nu ?

— Fiindcă n-am atîţia bani. În schimb avea o viziune foarte îndrăzneaţă despre hălăduiala cu autostopul. Trebuie să ai un curaj dement ca s-o iei aiurea pe drum, lefter.

— Unde ai dormit pînă acum ? Pe ochelarii lui se reflectau cele două şiruri de copaci aflaţi la marginea şoselei. Lentilele astea oglindă dau efecte ciudate. În ele se joacă imagini deformate şi corupte, ca dintr-un film experimental aiurit.

— De fapt, unde mergi ? l-am întrebat. Nu mai era prea mult pînă la locul unde convenisem să opresc. Era, din cîte-mi aminteam, o simplă intersecţie.

— La mare, ca toată lumea. Am ridicat din umeri. E un festival de jazz, dar nu stau decît trei zile, făcu el după o pauză în care se presupunea că puteam să-mi diger surpriza pe îndelete. Dar aici greşise. Nu-mi păsa nici cît negru de sub unghie de el şi de festivalul lui de jazz. N-am spus nimic. Îşi aprinse altă ţigară şi fumul îl învălui pentru o clipă ca într-un număr ieftin de iluzionism. Aproape imediat începură

să mă usture ochii și i-am spus să nu mai fumeze porcăriile alea de țigări. Sau putea să aibă răbdare pînă ajungem la intersecție, sau putea să ia din țigările mele. Sau putea să se ducă dracului, dar asta nu i-am mai spus-o.

— De fapt, mi-ai salvat viața, începu el din nou. Știi că mi-ai salvat viața? Dacă mai stăteam mult pe șosea, în mod sigur mă dădeau gata praful, sonrele... Unui tip numit David Huffstelter i s-a făcut mașina praf în afara orașului Green Valley, iar tipul a așteptat 11 ore fără să-l bage nimeni în seamă, deși era rănit. În cele din urmă, tipul și-a tras un glonte în cap. Ce zici de asta? Acum îți dai seama că riscam și eu să stau o grămadă de timp la marginea șoselei, și unde mai pui că eu n-am pistol.

Conduceam privind numai înainte. Faptul că tăceam, trebuie să fi sunat ca o încurajare pentru el, deoarece își dădu drumul mai departe.

— Și conform vechii etici chineze, zise el, dacă ai salvat pe cineva de la moarte, ești răspunzător de el pînă la sfîrșitul vieții.

Subit, mi-am cam dat seama unde bătea și n-a lipsit mult să apăs pe frînă, dar în spatele meu rulau mașini și nu era greu să-ți imaginezi ce ar fi ieșit dacă opream brusc. I-am aruncat o privire scurtă. Se uita gînditor pe geam, într-o atitudine melancolică și visătoare. Mă vedea probabil ducîndu-l pînă la mare. Am scuturat din cap.

— Ce-i cu tine? se interesă el.

— Nu. Nu te duc pînă acolo... i-am zis pîndind virajele.

— Pînă unde?

— Pînă la mare! am izbucnit. Asta se observă și pe vitezometru, al cărui ac făcu un salt. Voiam să ajung cît mai repede la intersecția aia.

— Dar cine te-a rugat să mă duci pînă la mare? începu el domol și relaxat. Eu nu-mi amintesc să-ți fi cerut așa ceva. M-aș mulțumi să-mi oferi un loc

unde să dorm noaptea asta, continuă el. La radio ziceau că o să plouă la noapte.

Adevărul era că mi-o făcusem cu mîna mea. Dacă-l luasem, trebuia să suport toate consecinţele posibile. Oare cu ce păcătuisem ca să mi se trimită pe cap asemenea belea ?

— Uite ce-i, am zis, am să-ţi dau bani să mergi la motel şi asta nu în virtutea vechii etici chineze de care mă doare în cot, ci fiindcă sînt un om civilizat şi nu pot accepta imaginea ta nespălată bîntuind în miez de noapte pe marginea şoselelor. Totdeauna am fost pentru igienizarea mediului înconjurător, deci consideră gestul meu ca pe o încercare de a păstra natura curată.

I-am dat picioarele la o parte ca să scot din bord cîteva bancnote.

— Ţine-le pe astea. O să poţi să-ţi plăteşti trei nopţi la orice motel de categoria I. Tipul zîmbi.

— Încercare de a păstra natura curată ? înghină el. Eşti ecologist ?

În depărtare se vedea o staţie de benzină cu umbrele de soare de diferite culori plasate în faţa restaurantului lipit de benzinărie. Toate benzinăriile astea erau la fel, dar asta mi se părea cu totul şi cu totul deosebită, fiindcă era localizată exact pe intersecţia la care mă străduiam să ajung cît mai repede. Am oprit lîngă terasa restaurantului. I-am întins banii. Oftă.

— La noapte are să plouă, zise el. Şi toate motelurile de pe şosea sînt ocupate deja. Va trebui să dorm afară, am să fac dublă pneumonie şi am să mor.

— Ia banii şi du-te, am scrîşnit.

— Are să plouă cu găleata, continuă el. În asemenea cazuri, sacul de dormit se face ca un acvariu.

Am deschis uşa.

— Ieşi ! Tipul nici nu se clinti.

— Atît, doar noaptea asta, insistă el.

— Ascultă, chiar dacă aş vrea, nu te-aş putea primi. La noapte am să dorm într-o casă care nu mai

este a mea. Am vîndut-o, iar noii proprietari s-ar putea să soseasca acolo deseară.

— M-ai putea prezenta drept o rudă de-a ta.

— Tu nu te vezi cum arăţi ?

— O.K., făcu el, ştiu că arăt ca adunat de pe drumuri, dar asta n-o să mă împiedice să vă pregătesc o pizza irlandeză care o să vă lase cu gura căscată.

M-am uitat la el. Nu eram încă hotărît să-l împing afară.

— Pizza irlandeză ? am îngăimat. Suna la fel de imposibil ca „evrika" în gura şefului de trib din insula Pago-pago. N-am gustat în viaţa mea din pizza irlandeză, i-am spus şi am demarat. Tipul îşi merita punctele. Se pricepea grozav de bine să dea din gură. Nu m-aş fi mirat dacă ar fi încercat să-mi vîndă Palatul Dogilor din Veneţia.

— M-ai salvat a doua oară de la moarte, comentă el.

Sperasem să nu observe.

Afară turna cu găleata, aşa cum promisese buletinul meteo de la prînz, iar noi mîncam salam de vară şi carne de vită din conservă, ascultînd muzica din casetofonul adus de mine. Wes McGhee se tot văicărea în duet cu o tipă cum că de-abia îşi putea trage răsuflarea, de-abia mai vedea drumul, şi se tot întreba ce naiba căuta pe acolo, îndrugînd verzi şi uscate, cînd ar fi putut fi de mult acasă. Nu ştiu ce i se întîmplase lui Wes McGhee în cîntecul acela. Dublă pneumonie ?

Noii proprietari nu veniseră şi era clar că nici n-aveau de gînd să mai apară noaptea asta. Mîine dimineaţă. După ce caseta se termină, tipul se oferi să cînte ceva la pianul aşezat lîngă fereastră. Îi trebui o jumătate de oră ca să-l acordeze, iar eu nu ştiam dacă nu cumva era tot una din farsele lui. Pentru început cîntă un swing, apoi ceva lung şi melancolic din Keith Jarrett, cel puţin aşa pretindea el, dar nu mai puteam să cred nimic. Cînd îl pusesem să facă pizza irlandeză, îmi ceruse exact ce nu aveam prin

casă ; îi solicitasem atunci reţeta şi el se apucase să mi-o citească dintr-o agendă scoasă dintre boarfele lui. Cînd i-am smuls agenda din mînă, am văzut că improvizase în faţa unei pagini goale. Cînta bine, dar nu mai puteam să fiu sigur de nimic.

Îşi turnă un pahar din vinul recoltei 1954, cum scria pe eticheta lipită de bunicul meu. În pivniţă, fiecare an, începînd cu 1923 şi pînă anul trecut, era reprezentat de patru sticle de vin. Cetluite. Vinăria lui era un fel de maşină a timpului ; gustai un pahar cu vin din 1932, şi dacă erai cunoscător, puteai simţi razele soarelui care străluciseră în 1932, vînturile care bătuseră în acel an, ploile. Tipul pretindea că nu trebuia să fii un cunoscător ca să simţi melancolia şi mirosul clipelor trecute. Era suficient să te gîndeşti la ele. Aşa susţinea el.

Sticlele adunate în pivniţă erau unul din motivele pentru care mă aflam din nou aici. Nu voiam să le las noilor proprietari ai vilei şi nici cutia de lemn în care bunicul meu păstra corespondenţa. Nu ştiu de unde-i cunoscuse pe Romain Rolland şi Ştefan Zweig, dar în cutia aia zăceau teancuri de scrisori primite de la ei.

Mă hotărîsem să le iau fiindcă un anticar, auzind de ele, devenise brusc interesat, în acel mod voalat în care un vulpoi bătrîn speră să pară dezinteresat, cînd de fapt moare de nerăbdare. Dar pe mine nu mă păcălea. Ştiam ce înseamnă sclipirea unei secunde de uimire şi prospeţime în ochii bătrîni, indiferenţi. Secunda aceea nu-mi scăpase. Pretindea că-l interesau nişte lucruri din casă. Nu ştiu de unde adunase bunicul toate obiectele acelea. Un sextant din secolul trecut, pipe Röer şi lunete, multe lunete astronomice, o colecţie care se termina cu un instrument optic destul de sofisticat adus de cineva de la München.

Anticarul voia să le cumpere pe toate, dar nu se supăra dacă aduceam şi scrisorile „acelea“ ...

Vinul aveam de gînd să-l beau, chiar dacă aş fi fost obligat să nu mai fac nimic altceva pînă la sfîrşitul secolului. Erau aproape 280 de sticle. O parte le şi dusesem deja.

Afară tuna şi fulgera, iar din 1954 mai rămăseseră doar cîteva picături pe fundul sticlei. I-am făcut semn tipului că ar fi cazul să ne culcăm. Arăta altfel decît în ajun. Se spălase, şi se bărbierise, purta acum un sacou gri, cravată îngustă, pantofi sport. Nu m-aş fi mirat să aibă şi pijama. I-am arătat canapeaua de lîngă şemineu, apoi am luat-o spre camera de sus.

Tîrziu de tot, printre ţăndări de vis, l-am auzit cîntînd la pian. Era însă prea tîrziu ca să cobor şi să urlu la el.

Dimineaţa l-am găsit afară, căţărat pe o scară dublă de la înălţimea căreia ştergea cu un burete vitraliul de pe frontonul clădirii. Buretele era îmbibat cu apă distilată. Îmi scotocise prin portbagaj după ea. Era prea devreme ca gestul ăsta să nu mă calce pe nervi.

— Ce te-a apucat ?

— Curăţ şmecheria asta, glăsui el vizibil încîntat. Soarele era doar o geană de lumină. Se reflecta în ferestrele mari ca un joc de culori umede şi amalgamate, în care predomina un purpuriu palid, diluat în apele nestatornice ale zorilor. Figura lui, întoarsă acuma spre răsărit, părea că iradiază o parte din culorile acelea. M-am frecat la ochi.

— Altceva n-ai găsit mai bun de făcut ? Dacă tot eşti pus pe fapte măreţe, coboară şi ajută-mă să ambalez sticlele. Pe hol era un morman de cutii de carton căptuşit cu burete. Singurul dezavantaj era că pierdeam praful depus pe sticle de-a lungul anilor. Şi ăsta era un certificat de autenticitate, dar îmi rămîneau celelalte „semnături". Tipul clătina din cap.

— Azi noapte a plouat cu găleata, zise el cu o undă de regret în glas.

— Ia te uită, am răspuns, totdeauna eu sînt ultimul care află ce se întîmplă în jurul lui. Îţi mulţumesc că mi-ai spus că a plouat. Apoi m-am înfuriat. Coboară odată, şi hai să mă ajuţi la sticlele alea.

— În ultimii ani, începu el, ploile sînt tot mai acide şi asta pune în pericol monumentele artistice. Acropole este deja mîncat de putreziciune, Veneţia va fi salvată doar dacă o transformă americanii într-o bază pentru submarinele lor nucleare, şi nu pune nimeni umărul să facă ceva, sfîrşi el manevrînd buretele cu gesturi largi şi lente.

Mă uitam în sus. Tocmai el se găsise să vină cu inițiative pentru salvarea mîndrelor monumente ale artei europene din ghearele smogului și acizilor, nu mai puțin mîndrelor monumente ale conglomeratului industrial european. Am oftat. Iată cum începea o zi întoarsă pe dos, mă gîndeam eu.

— Culorile vitraliului vor dispărea în 8—10 ani, declară el de pe scară.

— Nu mă interesează.

— Bănuiam, rînji el. Și asta doar fiindcă habar n-ai ce pierzi, adăugă pe un ton înăsprit subit. Nu știam ce naiba-l apucase, dar ceea ce se întîmpla nu prea era pe gustul meu. În special ultima replică.

— În cinci minute îți iei catrafusele și o ștergi de aici, i-am spus plecînd de lîngă scară. Mă săturasem de mutra lui.

Am intrat în casă. Soarele se mai ridicase puțin deasupra cețurilor întinse ca niște pînze destrămate deasupra solului și lumina era ceva mai puternică. O clipă l-am văzut pe individ profilat pe transparența vitraliului, ca o pasăre ciudată și cretină, care voia cu tot dinadinsul să intre prin fereastra închisă. Apoi nu l-am mai văzut, probabil coborîse.

Eram cu piciorul pe prima treaptă a scării interioare din holul principal, cînd i-am simțit mîna pe umăr. Nu era o abordare de genul „stai puțin", gestul avea ceva posesiv în el. M-am întors. Avea e expresie încordată, priviri penetrante și din atitudinea lui se degaja ceva care-mi dădea fiori. Cred că-și pusese în gînd lucruri de care n-aveam nici cea mai mică idee, și acest gen de încertitudine era însoțită de parfumul discret al primejdiei. Culmea, tocmai un personaj ca el îmi inspira senzațiile astea !

— Ce mai vrei, am îngăimat.

— Să-ți arăt ceva. M-a tras înapoi. La intrare, lipit de perete, era un fotoliu îmbrăcat în piele roșcată. M-am așezat în fotoliu sau, mai precis, m-a așezat în fotoliu. Încă-i mai simțeam degetele pe umăr. Era hotărît rău băiatul.

— Aștept, i-am spus. Celelalte gînduri se grefaseră pe un sentiment confuz, ceva între stupoare și teamă.

Treceam printr-un moment dens şi destul de neplăcut. Am observat că-mi tremurau mîinile.

— Uită-te pe peretele opus, rosti el. Părea mai puţin ambalat, cred că din punctul lui de vedere, totul mergea ca pe roate şi tocmai asta mă îngrijora.

De fapt, rememorînd evenimentele, totul îi mersese ca pe roate, din clipa cînd îl luasem de pe şosea şi pînă acum. Cum naiba făcea de-i ieşeau toate ? !

Ceva se derula pe peretele opus, şi nu ştiu dacă întreaga clădire intrase în rezonanţă, sau numai fotoliul, dar simţeam o vibraţie continuă şi discretă. Era altceva decît trepidaţia produsă de un vehicul greu. Imagini de nicăieri se desfăşurau lent pe perete. Munţi golaşi, arzînd în lumina intensă a unui soare suspendat, pe un cer gălbui, sau păduri fremătînd leneş sub vinturile molcome care străbăteau o amiază necunoscută ; sau oraşele care-şi suprapuneau geometria halucinantă peste visele unor oameni de care nu ştiam nimic. Caleidoscopul acela tridimensional era un vis dens şi străin, o afirmaţie la fel de directă ca afişul din care în primul război mondial Lordul Kitchenner arăta cu degetul spre tine, spunîndu-ţi : „Ţara are nevoie de tine !".

Nu ştiu cît am mai zăcut în fotoliu, dar ceea ce m-a ridicat în picioare a fost o explozie colorată de lumină care-şi trimitea schijele spre un spaţiu dezolat, împresurat de spaime ascunse, un cîmp gol, tăinuit tuturor privirilor. O pustietate mohorîtă. Eram eu.

— Aşa se întîmplă întotdeauna cînd razele soarelui se focalizează în centrul panoului. Vocea răsunase foarte aproape de urechea mea. Sprijinit de uşă, stătea el. M-am conectat din nou cu dimineaţa aceea banală care-şi epuizase deja vraja primelor semne. Soarele strălucea bine de tot acuma, dar nu cred că de acolo simţeam căldura aceea interioară, difuză. Probabil schijele de lumină se implintaseră în mine mai adînc decît presupuneam. Îmi arseseră deja mintea. Tipul stătea

cu brațele încrucișate, cu umărul sprijinit de canatul ușii într-o atitudine binevoitoare și nonșalantă, mîndru de noua lui ispravă. Adevărul era că mă dăduse din nou peste cap. Avea un stil...

— Hai, ce-a fost asta? am întrebat fără să-mi fi revenit încă din confuzia momentului.

— Imagini dintr-o lume îndepărtată, făcu el dintr-o suflare.

— Asta-i tot ce ai de zis? Ce naiba, doar nu-i o colecție de cărți poștale!

— Ceva similar, ripostă el degajat, luminat brusc de bucuria de a mă vedea din nou cu gura căscată. Și ca să-mi dau seama cît de banale erau toate astea pentru el, se apucă să-mi explice că de fapt vitraliul era un camuflaj pentru un sistem de proiecție tridimensional, că procedeul era similar cu fenomenul difracției luminii în culori de bază, dar că aici sistemul disocia imagini înregistrate pe suprafața panoului în funcție de modificarea unghiului de incidență a razelor de soare. A primelor raze de soare din dimineață. Existaseră mai multe edificii „echipate" cu astfel de vitralii.

— Știi, unele au fost distruse în timpul războiului, altele au fost modificate de proprietarii lor. Aceasta-i ultima clădire de pe Pămînt unde se mai găsește așa ceva, adăugă el. Cuvintele-i evoluau pe o tristețe ascunsă și reprimată. Eu îmi revenisem și mă pregăteam să-mi iau avînt, ca să șarjez.

— Și cine face sistemele astea? Philips? Telefunken? Technics?

Era din nou în sufragerie. Sacul lui de dormit zăcea desfăcut pe canapea, sandalele și celelalte lucruri, adunate în morman lîngă geanta mare de voiaj, păreau decoruri dintr-o piesă care tocmai se jucase. Încă nu înțelegeam prea bine ce amestec avea el în toate astea. Dar știa prea multe detalii din fizica optică pentru un jazz-man aiurit plecat brambura spre un festival strălucitor, prevăzut în toate prospectele turistice puse în circulație în această perioadă pe spinarea fișiei aceleia inguste de nisip care era ieșirea noastră la mare.

— Casa asta a fost ridicată în 1920, urmă el imper-

turbabil. Nici unul dintre cei care au pus umărul atunci nu mai trăieşte acum. Bunicul tău voia neapărat un vitraliu, iar eu m-am grăbit să-i dau o mînă de ajutor. Scoase din buzunarul interior al sacoului o fotografie. O împinse spre mine. Da, era o fotografie făcută atunci, în 1920, la terminarea vilei. În faţa clădirii se adunaseră toţi meşterii care lucraseră la înălţarea ei, bunicul, plasat în centrul imaginii, avea o mină solemnă de sub care pătrundea însă emoţia momentului respectiv. Cel puţin aşa simţeam eu. Totul era acoperit de nuanţa aceea sepia caracteristică primei generaţii de fotografii, dar pătrundea totuşi prin ceaţa imaginii luminozitatea unei zile însorite şi limpezi.

Nu mi-a fost greu să recunosc în a doua persoană din stînga pe individul care stătea acum în faţa mea cu coatele sprijinite de masă. Pe atunci purta o şapcă pepit, cozorocul îi umbrea puţin figura, iar cînd am ridicat din nou ochii spre el, mi-am dat seama că nu se schimbase deloc.

— O fotografie identică se află şi în albumul bunicului tău, preciză el grijuliu, ştiind că eram tentat să-l tot suspectez. Dar nu-l mai suspectam. Cînd ţi se taie respiraţia de uimire, nu mai poţi să întrebi decît :

— Cine naiba eşti ?

— Acum 80 de ani, începu el calm, exact în urmă cu 80 de ani...

Printre cuvinte prindeau contur conexiuni ascunse, secrete imposibile pentru o minte învăţată cu banalităţile de fiecare zi. Cu responsabilităţile comode de fiecare zi. Tipul era hotărît să complice serios lucrurile. Cred că urma o doză pentru adulţi. L-am întrerupt la timp. Nu mai voiam să aflu ce se petrecuse cu 80 de ani în urmă. Voiam să plec şi să uit tot ce m-ar fi putut lega de dimineaţa asta. M-am ridicat în picioare. L-am întrerupt cu un alt gest. Inutil dealtfel. Cînd un om îţi vorbeşte, iar tu te scoli în picioare, îi este suficient să înţeleagă că nu mai vrei să-l asculţi. În fond, era o brutalitate.

— Cred că ţicneala bătrînului a fost o consecinţă a unora din evenimentele care s-au petrecut aici. i-am

zis. Cred că dacă nu s-ar fi ţicnit, nu şi-ar fi părăsit din senin catedra de la universitate şi n-ar fi intrat in conflict cu mai toată familia, am continuat să-i explic. Eu sînt un om echilibrat, bunicul era şi el o persoană cu picioarele pe pămînt. Cred că toate i s-au tras de la afurisitul ăla de vitraliu.

— N-a fost o ţicneală, ripostă el destul de calm. Bunicul tău credea că a prins un fir, şi avea de gînd să meargă de-a lungul lui. Pînă la capăt. A fost un om extraordinar bunicul tău. O spusese fără nici o nuanţare. Ca un enunţ oarecare. Dar nu, nu era vorba de indiferenţă. Era detaşarea cu care observa lucrurile din jurul lui. Atunci cînd nu-ţi aparţine nimic, treci uşor cu privirea peste toate. Ce-l lega totuşi de casa asta ? Simţeam o iritare vagă, un început de antipatie faţă de individul din faţa mea şi asta mă ajuta să mă degajez din atmosfera de mister şi reguli ascunse întreţinute de el. Asta era tot ce-mi lipsea ca să reciştig ascendentul asupra lui.

Îşi băgă din nou mîna în sacou. Pe masă ateriză un teanc de scrisori îngălbenite.

— Mi le-a trimis bunicul tău, continuă el fixîndu-mă cu privirea. Parcă-i simţeam degetele pe umăr, împingîndu-mă în fotoliu. Oare atunci, lîngă intrare, chiar mă atinsese ?

Lui nu i-am spus ce ţi-am spus ţie, zise tipul după ce mă aşezasem. L-am lăsat pe bunicul tău să creadă că nu cunoşteam prorpietăţile vitraliului. S-a înscris la societatea „Copernicus", a publicat cîteva articole în revista lor. Le ai în bibliotecă, în caz că te-ar interesa. Dar nu cred.

Din ce în ce mai sigur pe el, mai decis. Mai sigur de reacţiile mele. Dacă pînă acuma funcţionaseră doar tachinări de uzură, ultimele momente stăteau suspendate deasupra tensiunii mocnite ale unei confruntări inevitabile. Trebuia doar să-mi aleg ceva pentru care să mă bat.

— Bunicul tău încerca să facă o legătură între ra-

zele cosmice şi ceea ce vedea în fiecare dimineaţă datorită vitraliului acela, continuă el. Noi am încercat să grăbim puţin lucrurile, am strecurat în presa zilei informaţii despre celelalte vitralii „în funcţiune" la acea vreme. A trebuit să facem asta şi ca să-l protejăm pe bunicul tău de acuzaţia de şarlatanie susţinută de comisia de la „Copernicus" venită aici, la faţa locului. Ştii ce s-a întîmplat ?

Am clătinat din cap. Nu aveam idee cam ce se întîmplase prin vremurile acelea. Bunicul nu-mi spusese nimic despre toate astea, şi simţeam nevoia să nu trezesc din amorţeală imagini despre întîmplări care erau de regulă trecute sub tăcere şi de restul familiei. Ţin minte că intervenea o anumită jenă, cînd se aducea vorba despre această perioadă din viaţa bunicului şi înţelesesem că trebuia păstrată tăcerea. Iar ceea ce tăcea tipul din faţa mea era mai mult decît indecenţă. Dezgropa cadavrele unor ani tulburi şi destinaţi uitării. Despre tăcere şi uitare ştiam că sînt complicii oricărui compromis. Şi cît de mult poţi greşi printr-un compromis ?

L-am oprit cu un gest al mîinii şi i-am explicat de ce-i pun întrebarea asta.

— Preferam să mă fi întrebat altceva, declară el pe acelaşi ton măsurat, indiferent. Cred că voia să acorde cuvintelor aceeaşi greutate. Se ferea de nuanţări un om care mă momise cu „pizza irlandeză".

— Printr-un compromis, continuă el, greşeşti suficient atunci cînd ţi-l pui în minte ca să treci la fapte. Şi nici nu pot să accept noţiunea ta de decenţă. Nu în acest caz, surise el surprinzător de binevoitor. Eu nu prefer uitarea şi tăcerea fiindcă tot ce s-a-ntîmplat nu mai are dimensiunea unui trecut muşamalizat de familie. Evenimentele au deja o dimensiune sociologică. Şi asta mă interesează.

Îşi folosea bine cuvintele. Îşi lăsa întotdeauna deschisă o portiţă prin care te întrebai unde naiba vrea să ajungă.

— De ce o „dimensiune sociologică" ? l-am întrebat.

— Deci mă laşi să continui ? surise el. A urmat un circ întreg, făcu el. Un tip isteţ căruia îi montasem un asemenea... să-i spunem totuşi vitraliu, a citit în presă, a stat la pîndă, şi a observat ceea ce trebuia observat. În consecinţă, folosind din plin polemica din presă, a organizat „vizionări" publice la el acasă. Contra cost, bineînţeles. Mă căuta să-i mai instalez asemenea vitralii... Iar altul, un bigot nenorocit, a intrat cu toporul în vitraliu. Pretindea că simţise ceva diavolesc în viziunile din fiecare dimineaţă. Nimic nu mă sperie mai mult decît prostia omenească, sfîrşi el. Mai ales că împotriva ei şi zeii sînt neputincioşi, remarcă după un moment, cam cît îi trebuise să-şi regăsească din nou cuvintele.

Se grefau pe un sentiment ambiguu din care se degaja însă izul tare şi inconfundabil al disprețului. Şi poate mai exista o urmă de regret. Sau compasiune ?

— Am observat în timpul discuţiei că ai folosit şi persoana I plural. De ce ? Încercam să-i surprind privirile prin unghiul dificil format din tălpile pantofilor lui. Îşi aşezase picioarele pe masă, redevenind autostopistul din ajun.

— Doar nu ţi-ai imaginat că am făcut toate minunile astea de unul singur ? rînji el.

— Bine. Cîţi aţi fost ?

— Parcă nu te interesa ce s-a întîmplat în urmă cu 80 de ani, observă el punîndu-şi picioarele într-o poziţie mai decentă. N-am să-ţi spun, hotărî el. Asta-i o doză pentru adulţi, se dă numai cu reţetă.

Deci, totuşi, era o doză pentru adulţi. Şi ca să fiu la fel de spiritual, i-am făcut semn să-şi ia catrafusele şi s-o întindă de aici. Nici nu se clinti. Zîmbea. Avea un spectru foarte larg de zîmbete. Acum era numai lapte şi miere. Micul dejun.

— Din cîte ştiu, ai vîndut vila unei familii de arhitecţi. Deci nu mă mai poţi considera invitatul tău. Aici eşti un fel de străin ca şi mine. Nu mai intru în sfera politeţurilor tale. Toate astea le spusese dintr-o răsuflare.

— Ieri cral de altă părere.

— Între ieri și astăzi este o diferență enormă: astăzi te cunosc.

Laptele și mierea dispăruseră înfulecate odată cu ultima replică. M-am ridicat în picioare. Eram cu mîna pe clanța ușii cînd i-am făcut din nou semn s-o întindă și cînd de afară se auzi un motor de mașină și scrîșnetul pneurilor pe pietriș. La unele spectacole, zgomotul cortinei nu se aude din pricina aplauzelor. Aici cortina căzuse sub forma unei mașini oprite în fața casei. La timp.

— Au sosit noii proprietari, i-am spus. Adună-ți lucrurile. El zîmbi din nou. Era inepuizabil. Acum afișa ceva din satisfacția unui triumf secret și neașteptat. Clătină din cap.

— Încă nu ți-ai dat seama că ne cunoaștem de mult?

— Te-au luat și ei de pe șosea?

— Tot spiritual ai rămas, tot ahtiat după ultima replică... comentă el. De fapt, cred că arăți jalnic, în picioare lîngă ușă, cu aerul unuia care a primit un șut în fund. Noii proprietari ai vilei, continuă el, sînt comandantul navei care a aterizat acum 80 de ani și expertă în comunicații. Eu sînt un fel de sociolog. Nostim, nu? Am deschis ușa și am repetat dorința de a-l vedea cum își ia tălpășița.

— Sînt aici tocmai pentru ca omenirea să nu fie judecată după cazuri particulare, urmă el, dar pe tine am să te țin minte. Acum că ți-am spus tot, ia-ți tu catrafusele și șterge-o. Pe ușa din spate.

Silviu Genescu

Într-o lumină roșiatică

Helmar răsuci potențiometrul mai departe, dar vocile erau peste tot aceleași. Dincolo de limbă, printre cuvinte, se insinua o singură stare de spirit.

La cîțiva pași de el, lîngă frigider, în apropierea ferestrei, Enih Ingenunchease și se ruga în șoaptă.

Ar fi dat orice să audă puțină muzică. În loc de asta, ploua cu explicații. Probabil, tocmai fiindcă nimeni nu putea explica nimic.

„— ...că un fenomen ciudat. Savanții de la observatorul din Würm-Altau susțin că e vorba de refracția razelor solare printr-un corp ceresc ce se comportă ca o uriașă lentilă colorată. Dar iată că tocmai apare în studio jovialul și simpaticul nostru colaborator, doctor Malm Leva, care ne face semn că posedă noi date în legătură cu ..."

Cîinele lătra de mama focului, așa că Helmar luă de pe masă o bucată de pîine uscată de calorifer, deschise geamul și o aruncă în capul animalului. Acela se repezi, mîrîind, în cușcă, însă continuă să-și agite, neliniștit, coada.

„— ...mulțumesc pentru prezentare Erika, am să trec direct la subiect fiindcă, nu-i așa, orice tergiversare e în cazul de față de prisos, ba mai mult, pur și simplu nu-și are rostul. Cromatica zărită, nu-i așa, de noi toți, dintr-o singură privire, pe cer e un adevărat spectacol. Ei bine, niște prieteni angajați într-o cercetare la observatorul Myrmun-Donau au descoperit, zic ei, sursa razelor roșii ce transformă întreaga zi într-un tulburător amurg..."

— Pentru Dumnezeu, fă-i ceva să tacă ! — izbucni Enih în hohote.

Își sprijini capul de frigider, neputîndu-și măcar acoperi ochii cu mîna.

Helmar puse mîna pe telefon și formă numărul studioului. Inutil, în loc să țîrîie, auzi în receptor zgomotul mat, semnalînd că firul e ocupat. „— Probabil că alte sute de inși încearcă să-l înjure pe imbecil chiar în acest moment" — gîndi Helmar. Trînti receptorul înapoi în furcă.

Dincolo de poartă se auzea pîrîitul continuu al unor copite antrenate într-o goană învolburată.

— Hei, au scăpat bivolii lui Snori.

Sub cerul sîngeriu ca o plagă proaspătă, animalele negre se-ndreptau în galop spre pădurea de conifere.

Dimineață, cînd tocmai ieșise în curte și dădea de mîncare orătăniilor, Enih îl strigă de la geam :

— Vino repede, se anunță ceva.

Fugi în casă, ștergîndu-și mîinile de pantaloni.

„— ...căci, s-a dovedit și de această dată, savanții dețin capacitatea de a răspunde satisfăcător întrebărilor majore ridicate de viață. S-a dovedit că, într-adevăr, fenomenul ciudat de natură cromatică ce învăluie de peste o zi și jumătate planeta noastră provine de la interpunerea între noi și soare a unui corp ceresc..."

De pe ecranul televizorului dispăru crainicul, fiind înlocuit de fotografiile unui corp amintindu-le pe acelea, văzute cu cîtva timp în urmă, ale lui Jupiter. Imagini obținute prin satelit, punctînd mai întîi pe harta cerului „intrusul", apoi mărindu-i imaginea progresiv, pînă la a-i surprinde unele detalii de configurație geografică. Din off, vocea crainicului dădea lămuriri :

„— O particularitate stranie a planetei e transparența. În alte condiții am asista, fenomenul e cunoscut prea bine de toată lumea, la o simplă eclipsă. Or, vedem cu toții, lucrurile stau altfel. Cerul e roșu, iar temperatura a scăzut fără a atinge însă valori prea grave. Cercetările continuă. În ce privește durata fenomenului, în legătură cu ea am primit nenumărate telefoane, experții nu s-au pronunțat încă. În cursul serii vom reveni cu noi amănunte prilejuite de specialiști..."

O privi pe Enih. Nu dormise toată noaptea. Acum, cearcănele o făceau să arate ca o mască. Oboseala îi frînase într-o oarecare măsură starea febrilă, dar nu era sigur că asta înseamnă o ameliorare.

— N-ai de gînd să pui ceva pe plită ? — o întrebă dinadins brutal, pentru a o trezi la realitate. Nu puteau continua așa.

Se uită la el cu niște ochi știuți de-acum prea bine. I-o spusese de atîtea ori, exact cu expresia asta neputincios-mirată : „— Păginule ! Ești un păgîn !..." Totuși se sculă din fotoliul de lîngă fereastră, unde șezuse pînă atunci.

— Numai de s-ar opri odată, să se facă și grînele !... — mai mormăi Helmar înainte de a ieși din nou în curte.

Era tăcere în jur, nici porcii nu mai grohăiau în cocină. Doar de departe, dinspre șosea se auzea un țiuit continuu de claxoane.

După-amiază hotărîră să se ducă la paroh. Locuia peste vale, la poala pădurii. El într-o parte, el în cealaltă. Și între — cătunul.

Helmar înhămă caii la trăsură. Îl dureau pînă și pleoapele de lumina aceea sîngerie. Cînd totul fu gata, o urcă și pe Enih alături.

Lîngă casa lui Snori plescăi din limbă și caii se opriră. Apoi îl strigă.

— Cine e ? — întrebă acela, ieșind cu pușca în mînă. N-ar fi crezut că Snori are pușcă, nu l-o văzuse niciodată.

— Helmar ! — răspunse cel de pe capră. Ieri spre seară ți-am auzit bivolii trecînd în goană pe lîngă noi. I-ai adus înapoi ?

— Ce bivoli ? Ai mei n-au ieșit din ocol de cînd cu blestemăția asta...

Ochii verzi și mici ai bătrînului sclipeau într-un fel ce arăta clar că nici el nu se omorîse cu somnul.

Helmar privi spre nevastă-sa.

— Puteam să jur că erau ai lui — zise el. Apoi smuci hățurile.

La părintele Ferrol mai erau cîțiva musafiri. Veniseră ca ei, nepoftiți. Îi mînase încoace teama de necunoscut.

Ecranul mare, pus de obicei de paroh în slujba comunicării directe cu superiorii săi ecleziastici, fusese conectat acum, în mod cu totul excepțional, la rețeaua de televiziune. Imaginile frumos colorate se proiectau cu forță în relief.

Cînd intrară, cei ce ocupaseră loc în scaunele aduse acolo din toată casa le făcură semn să tacă. Se anunța si acum ceva esențial. Lui Helmar îi veni să scuipe. Nu mai înaintară, atenți la masa rotundă de pe ecran.

„— S-ar putea, totuși, să fie vorba de o cometă cum n-am mai avut prilejul să observăm. Nu e imposibil, nu ?" — spunea un ins ce gesticula aprins, cu niște foi în mînă. Arăta ca un profesor universitar, în costumul lui rigid. „Cu cîtva timp în urmă nu dispuneam nici pe jumătate de aparatură perfecționată."

„— Nu e exclus, dar cele spuse de dumneavoastră pot fi acceptate doar cu titlul de ipoteză. Ceea ce stim e că s-a produs un fenomen necunoscut și habar n-avem să-l interpretăm" — zicea un altul, mai vîrstnic și parcă mai așezat. „Practic, poate fi orice..."

„— Dacă nu vă îndoiti încă de știință, și am bănuiala că așa stau lucrurile, ei bine, vă voi spune că cercetările efectuate în chiar după-amiaza aceasta de laboratorul meu sînt elocvente. Priviți aceste imagini..."

Camera reproduse, mărite, niște fotografii albicioase. În perimetrul lor abia se descifrau niste contururi incerte. Helmar, ca si ceilalti, trebui să-și mijească privirea pentru a putea distinge ce reprezentau. Între timp, vocea cercetătorului continua să se facă auzită. Pe măsură ce cuvintele se derulau, contururile imaginilor lipsite de contrast deveneau tot mai precise.

rod al acțiunii unui tus manipulat de un om din studio, pentru a susține mai bine argumentația orală.

„— ...Vedeți acele vinișoare, acele pete cenușii... Ne-a trebuit puțin pînă să ne dăm seama că nu sînt altceva decît cursurile unor fluvii, albii de mări... Mai mult. Recunoașteți în fișia aceasta lungă Nilul. Pata de deasupra e aidoma Mediteranei. Forma ușor alungită se datorează faptului că fotografiile au fost obținute prin satelit. Ele probează că ceea ce am fotografiat are o formă ovoidă. Dincoace vedeți Gangele... Iată și coasta vestică a Pacificului...“

În prim-plan apăru din nou bărbatul de mai înainte: un om între două vîrste, cu o frunte nu prea înaltă. N-ai fi zis că e mare specialist în astronomie, cum o arătau teoriile și argumentele sale.

„— ...În concluzie: avem de-a face, nici mai mult nici mai puțin, decît cu o imagine a Pămîntului. Printr-un fenomen, lăsîndu-se doar foarte aproximativ denumit cu termenul de „fata morgana“, între soare și noi s-a interpus o imagine transparentă a Pămîntului. Ocazia unică de a ne contempla imaginea obiectivată.“

— Nu e departe sfîrșitul lumii — se auzi din spate glasul înăbușit al lui Verna.

— Mare este Casa Domnului. Nu vă temeți — adăugă parohul, cu vocea lui blajină dintotdeauna. Dumnezeu ne va chema la sine atunci cînd va socoti de cuviință.

Seara, după ce sorbiră ceaiul împreună cu ceilalți prezenți, se întoarseră pe drumul cel bun. La venire coboriseră pe dincolo doar fiindcă Helmar dorise să-i spună lui Snori că-i văzuse bivolii.

În stînga, pădurea imensă și întunecată de brad se întindea, ca întotdeauna, netulburată. În urma trăsurii drumul șerpuia peste dealuri, iar vîntul ridica praful, făcînd caii să necheze.

După cotitura din locul numit „Hörfaals“, bidiviii se ridicară în două picioare, nechezînd neliniștiți.

— Pîrrr! — făcu Helmar, strunindu-i cu hățurile. Pîrrr!...

Atunci zăriră amîndoi cetatea enormă, cu palisade de pămînt, luminată de făcliile războinicilor cu scuturi de piele și nuiele, și simțiră mirosul amestecat de pucioasă, trupuri murdare și transpirate, scări de lemn arzînd, apă fiartă soioasă, răni opărite, sînge dulceag și hoituri pe cale de-a înțepeni. Începură amîndoi să se roage — Enih făcîndu-și cruci dese, repetate la nesfîrșit cu viteză — dar viziunea apărută în acel loc pustiu de cînd lumea, în legătură cu care nu se auzise nici o poveste din bătrîni, nu dispărea. Femeile despletite continuau să alerge pe ziduri, iar bărbații cu coifuri și uriașe săbii zăngănitoare, cu arcuri de lemn și opinci ciudate în picioare continuau să se ucidă între ei, jos și sus, în șanț ca și pe scări, cu o încrîncenare care-i paraliza și-i înspăimînta de moarte pe Helmar și Enih.

Și toată noaptea o petrecură acolo, la doi pași de cetate, ascunși printre brazi de teama războinicilor necunoscuți, deși într-un tîrziu își putură da seama că în fața lor se derulează doar o imagine în relief. Cea mai gigantică văzută vreodată. Sau era adevărat?! Pînă dimineață, cînd totul dispăru brusc, n-avură curajul să se convingă. Iar apoi totul recăpătă culoarea aceea roșie, care te scotea din minți.

Ovidiu Pecican

Cenușă

„Omne vivum ex vivo."
(W. HARVEY)

Jucăria la modă era oul orional. Putea fi comandat fără prea multe formalități magazinelor de specialitate, care îl livrau cu prospect, ca pe un medicament clasic, ambalat însă într-o foiță de aur și ferit de șocuri datorită plusului verde ce capitona interiorul cutiuței cubice de mahon, încrustată cu motive orientale. Scump, excesiv de scump, dar merita! De forma și mărimea unui ou de prepeliță, părea o bijuterie lucrată în jad. Aspectul de rotulă plină, sugerat de suprafața lustruită foarte fin, precum și cele cîteva puncte aurii amintind constelația Orion micșorau șansele oricărei asociații mintale cu un ou viu și, cu atît mai puțin, cu un fruct sau cu un sîmbure. Totuși se îngropa în pămînt și trebuia udat din belșug, de două ori pe zi, dimineața și seara.

Chiar în ziua a treia, un lujer galben începea să urce viguros spre cer, purtînd în vîrf un ovoid întunecat, ce părea să fie un boboc de lalea neagră. Emana un iz de arbore de pîine și atrăgea anumite specii de fluturi, care îi dădeau neliniștiți tîrcoale, fără a îndrăzni însă să se așeze vreodată, aureolînd numai, prin zborul lor pe traiectorii imprevizibile, obstinata autoimplementare în existent a acestui rod al pămîntului și al inteligenței umane. Dezvoltarea continua apoi vertiginos, ajungîndu-se în ziua a șaptea la înălțimea unui stat de om și la o grosime a trunchiului de circa douăzeci de centimetri. În acest stadiu, ovoidul lăsa să țîșnească spre rădăcini franjuri lungi și subțiri, translucide, ca mătasea porumbului crud. Răvășite de vînt, ele răspîndeau pînă la mari distanțe un îmbietor miros de smîntînă din care se scoate azimă aburindă, ceea ce provoca, de astă dată în coloniile de rozătoare, un comportament de neînțeles — părăsirea în masă a galeriilor, goană în zigzag, chițăituri și încăierări. În același timp, din țepii a doi mici cactuși emisferici, anăriți sub ovoid, întotdeauna spre sud, se iveau picături minuscule, alb-opalescente, care se scuturau periodic într-o pleoapă lăptoasă, cam o dată la zece minute, cînd întreaga plantă avea un fel de tresărire iar franjurile i se încordau și vibrau tensionat, parcă electrizate. Puter-

nic acidă, toxică, această secreție avea probabil menirea de a proteja baza trunchiului împotriva unui eventual atac al termitelor.

Nu era lipsită de o anume grație silueta înaltă și zveltă, de luminare pletoasă. Necunoscătorului care-și vizita prietenii aflați în ținutul caselor de agrement din marginea marilor rezervații, dacă o întîlnea în grădini, i se întîmpla adeseori, spre marele haz al tuturor, să o confunde cu una dintre sofisticatele opere de artă, de asemenea cinetice, sonore și odorante, cu care se obișnuia în acele vremuri a se înnobila habitatul de vacanță. De altfel, prin înfățișarea sa, tegumentul umed ca al reptilelor, solzos, de culoarea nisipului, presărat cu stele cafenii, perfect conturate era în stare să exileze el singur din regnul vegetal acea făptură dotată cu un metabolism atît de intens. Totuși, nici în regnul animal nu era clasificabilă încă și de aceea, însuși celibatarul proprietar (mai toți amatorii de asemenea jocuri erau celibatari) aștepta cu interes următorul stadiu de dezvoltare, în care, spre mulțumirea sa, înceta și corvoada udatului. Fragila ființă pretindea acum un nou mod de îngrijire mult mai pretențios : căldură psihică, afecțiune sporită, conversație, trebuia chiar să fie dezmierdată. Nu mai creștea în înălțime. În schimb, între ziua a șaptea și a noua, se dilata inegal pe direcții orizontale. Din dominant circulară, forma secțiunii sale transversale devenea elipsoidală, axa mare ajungînd pînă la saizeci de centimetri iar axa mică la treizeci și doi. Rămîneau circulare, cu vechiul diametru, numai trei zone, una sub ovoid, alta cam la un metru înălțime și cea preexistentă la bază, trunchiul apărînd acum constituit din două amfore turtite dorsoventral, amfora inferioară fiind mai înaltă și mult mai încăpătoare. Emisferele cactușilor își triplau volumul și începeau treptat periodica ploaie lăptoasă. Ovoidul, probabil foarte greu, își dezavea poziția spre partea opusă cactusilor, atrăgînd și franjurile cu sine și aplecînd totodată, foarte lent, întreaga structură, cu un unghi de cincisprezece-două-

zeci de grade față de verticală. Dacă apăsai cu degetul, oriunde, unghia pătrundea oricît de adînc, neîntîlnind nici un alt țesut dincolo de flexibila opoziție a tegumentului. Așadar, conținutul amforelor ar fi putut să fie acel lichid ce se scurgea la început prin țepii cactușilor sau pur și simplu aer. (Costul ridicat al unui ou orional nu mi-a îngăduit niciodată să îmi asum riscul de a practica o incizie în planta altuia și, din păcate, nici n-am auzit să fi încercat cineva o asemenea operație). Totuși, deoarece la o aplecare forțată pînă cînd ovoidul atingea ierburile, revenirea la poziția inițială se realiza de la sine, în mai puțin de cinci minute, presupun că exista în profunzime și un rudiment de coloană vertebrală, prevăzută cu mănunchiuri de fibre elastice, — singurul mecanism în stare să realizeze asemenea redresări de poziție, din moment ce presiunea internă a fluidului, deși o posibilă explicație pentru stabilitatea formei nu putea fi în nici un caz una și pentru capacitatea făpturii gelatinoase de a se menține într-o poziție oblică numai prin tensiunea unui tegument excesiv de flexibil.

Semnul sigur al atingerii stadiului „mîngîierilor" era apariția unei erupții roșu-violacee pe gulerul de la baza ovoidului. Totodată crăpături galbene desfigurau pretutindeni stelele cafenii. Din acest moment, apăsată cu un obiect avînd o temperatură mai mare de 36 °C, orice zonă a tegumentului se colora într-un negru-fumuriu ca al polistirenului ars, se înmuia și apoi devenea fluidă, prelingîndu-se spre rădăcini și dizolvînd în căderea sa fisia de înveliș întîlnită în cale. O ușoară apăsare, „mîngîierea", era absolut necesară : dacă temperatura mediului ambiant depășea 36 °C, topirea tegumentului nu se declansa de la sine. N-am înțeles de ce, în general, clienții preferau această descuamare în fîșii subțiri, mai îndelungată, deși indicațiile din prospect precizau că e suficient un simplu masaj al zonei de sub ovoid, tegumentul urmînd să cadă circular, în decurs de o jumătate de oră.

Ieșea astfel la lumină un nou trup, de o carnație albă cu vagi tonuri roz, cu suprafață uscată și ușor ru-

goasă, amintind mai degrabă calota ciupercilor tinere, abia ivite după ploaie, decît, aşa cum am citit într-un poem închinat misterioasei plante, „un umăr marmorean" sau „o epidermă umană". Franjurile ovoidului erau şi ele asociate la acest proces de înnoire, acompaniindu-l prin degajarea unor puternice efluvii de mosc şi cine trecea pe lîngă grădinile liniştite ale caselor de agrement îşi dădea imediat seama că undeva dincolo de zidurile înalte se ascunde o plantă orională aflată în ziua a noua. Iar dacă vîntul bătea îndepărtînd de trotuar acel iz inconfundabil, prezenţa plantei era dezvăluită şi mai insidios : printr-un foşnet aproape armonic al franjurilor devenite uşor cornoase şi ajunse la dimensiuni savant dozate, astfel încît să poată scînci tînguitoare acorduri în *do diez minor*. Se realiza prin aceste două modalităţi o excelentă reclamă produsului, în contul clientului, şi acest iniţial neobservat avantaj a scutit de mari cheltuieli firma producătoare, fericind-o cu un deceniu de imprevizibilă prosperitate.

De se întîmpla ca proprietarul să fie leneş din fire şi dispus a limita, ignorînd prospectul, numai la zilele de udat şi la declanşarea descuamării îngrijirea datorată acelei minuni a geneticii aplicate cuprinse cauzal în cutia cubică de mahon, atunci delicata făptură tînguitoare protesta singură, cu o rară vehemenţă. O enormă floare carnivoră creştea în ziua a zecea din rădăcină, cam acolo unde căzuseră stropii ploii lăptoase, şi umplea imediat împrejurimile cu o cumplită duhoare de hoit, care popula curînd paşnicile grădini cu rolurile scîrboase ale unor muşte de smarald, ba scotea pe străzi şi toţi cîinii din împrejurimi, făcîndu-i să se lupte atît între ei, cît şi cu haitele de coloţi veniţi din rezervaţie, ceea ce-l punea pe imprudent dinaintea unor plictisitoare conflicte cu vecinii de grădină. Din fericire, în ziua a cincisprezecea duhoarea înceta brusc, structura de rezistenţă a amforelor ceda lent şi întreaga plantă se prăbuşea într-un muşuroi diform, avînd deasupra ovoidul descuamat de la sine cu franjuri cu tot şi semănînd acum unui ou de struţ, ceva mai mare însă şi de culoarea fildeşului.

La urma urmei, tot la acest stadiu se ajungea, după un interval de două-trei săptămîni, și dacă îngrijirea plantei nu era abandonată. Dar în acest caz, grădinarul era, în intervalul de timp menționat, fericitul posesor al unei extraordinare orgi de miresme. Sub proaspătul tegument roz-alb se aflau distribuiți la diferite nivele de profunzime anumiți noduli care, prin palpare, comandau emiterea de către franjurile specializate în acest scop, a aproape tuturor efluviilor florale accesibile olfacției umane. Mi-a fost dat să asist, cu prilejul unei invitații adresate nouă de firma producătoare, cînd dealtfel a fost prezentat și primul urangutan orional (negru, creț, purtînd un tricou cu stele), care s-a dovedit ulterior un splendid eșec comercial, nevînzîndu-se decît în cinci mii de exemplare, — la extraordinara demonstrație de virtuozitate a unui specialist ce a extras din masa gelatinoasă, dinaintea nărilor noastre, patru sau cinci rapsodii odorante de neuitat, de-a dreptul geniale, purtîndu-ne într-o călătorie de vis pe toate latitudinile și prin toate anotimpurile.

Întrucît acest joc, în care unora nu le ajungeau degetele celor două mîini și cereau ajutor vecinilor, prezenta riscul unor intoxicații, nu letale, ci numai în stare să inducă un somn foarte îndelungat, din care clientul se trezea cu cefalee și ușoară senzație de vomă, nodulii modelelor din generația a treia au fost diferențiați atît termic, cît și ca nivel de profunzime, astfel încît pericolul unei autodrogări involuntare să fie semnalizat la vremea potrivită.

Proiectată să slujească drept mijloc de agrement doar în perioada vacanțelor de vară, această jucărie înceta să funcționeze la sfîrșitul celei de a treia sau a patra săptămîni de viață. Bineînțeles, după ce își avertiza posesorul printr-o descărcare violentă a ultimelor rezerve de miresme. A doua zi, după un somn agitat, acesta găsea în grădină, așa cum am văzut, planta pră-

bușită, adică mușuroiul diform cu oul de culoarea fildeșului așezat deasupra.

Pînă spre seară, nimic interesant nu se mai petrecea în grădină. Clientul avea timp la dispoziție pentru pregătirea bagajelor. Pe la apusul soarelui, oul crăpa și din el, cu mișcări exasperant de încete, un șarpe urît, aproape o tenie, suportabil totuși privirilor deoarece era colorat în toate irizațiile curcubeului, cobora și înconjura mușuroiul cam la o treime de vîrf. La un moment dat își mușca vîrful cozii și începea să se autodevore pe măsură ce întunericul devenea tot mai dens. La ceasul la care Orion era pe boltă sau trebuia să fie, dincolo de nori, dinții fosforescenți atingeau o anumită vertebră mai proeminentă și scăpărau ca un chibrit. Întreg materialul biologic se aprindea atunci și, cu flăcări înalte, albastre ardea vreme de un ceas și mai bine. Clientul, înlăcrimat, contempla acest fioros spectacol, meditînd asupra inexorabilei despărțiri de tot și de toate, asupra cruzimii timpului care l-a înghițit încă o vacanță, asupra altor teme propuse pe ultima pagină a prospectului și, în general, asupra nimicniciei vieții noastre derizorii, sub privirile ironice ale astrilor.

Dimineața, sub cenușă, găseai o suprafață cu aspect cheratinos, aproximativ circulară, prezentînd, desigur prin sedimentarea vertebrelor calcinate, cîteva pete albe respectînd configurația din Orion. Această placă se întărea cu vremea și am văzut nu o dată asemenea plăci agățate în cui, ca niște tablouri, pe zidurile multor case de agrement ascunse în marginea marilor, liniștitelor rezervații.

Dumitru Sandu

În august

Spre seară peste rămășițele înnegrite ale cetății s-a așternut liniștea. Din spărturile zidurilor și de pe sub pietre un fum subțire și cenușiu a mai continuat să se scurgă spre apus cîteva zile — semn că flăcările nu osteniseră, ci lucrau în încăperile de sub pămînt. Vulturii s-au învîrtit o vreme, înșelați de strigătele sălbatice ale cuceritorilor, dar ochii lor ageri n-au dibuit decît pietre arse. Așa că, peste colină au rămas să stăpînească doar murmurul marelui fluviu și uitarea.

Odaia de la baza turnului dinspre răsărit rămăsese — prin grija întîmplării doar — neatinsă, ea singură scăpînd furiei barbar. Turnul se înălța direct din albia fluviului și o fereastră se deschidea chiar deasupra apei. Legendele ar putea spune că acolo sălășluiește duhul cetății, un duh rău și crud care în nopțile cu lună tîrzie ademenea îndrăgostiții pînă la turn pentru a-i arunca apoi pradă apelor vicleane, iar în nopțile acelea luna răsărea sîngerie și stîrnea cucuvaiele. Dar ultimul geamăt s-a stins în dava de pe malul Dunării de mai bine de zece veacuri și n-a mai avut cine să poarte pînă la noi poveștile.

În nopțile înăbușitoare, cînd zăpușeala și țînțarii ne goneau somnul, aprindeam lîngă turnul dinspre răsărit un foc de tabără și ne lăsam închipuirea să scormonească printre ruinele pe care acum se cățărau ciulini și ierburi galbene.

•

Pentru că toate urgiile veneau din josul marelui fluviu, turnul de la răsărit fusese încredințat bătrînului Zarax, cel mai încercat dintre vitejii cetății, și celor patru fii ai săi despre care se spunea că puteau muta cu brațele lor colina cu cetate cu tot pînă pe malul celălalt și că piepturile lor laolaltă ar fi putut stăvili fluviul. Nici un bărbat din cetate nu-și putea încerca puterea și iscusința cu vreunul din ei, numai că, fiind de ani puțini, nu apucaseră să guste din fructul răz-

boiului. Din cauza asta își rătăceau privirile în fiece zi peste păduri încercînd să deslușească în zare vreun fum de primejdie ; dar armele le rămîneau proptite de ziduri și vigoarea lor hărțuită de zadarnica așteptare mocnea întrînșii ca pîinea uitată în cuptor de pîtarul silit la grabnică bejenie.

Deodată cu ei crescuse în turn o copilă rămasă acolo de la ultimul neam care încercase să prade și să sfarme cetatea și care fusese trecut prin sabie și prăvălit în apă de războinicii lui Zarax pentru a se întoarce cu mîl și stuf în gură spre întinsele șesuri de unde veniseră cu săbii lucitoare și gînduri hulpave. Cînd s-a împlinit fata, nu a știut nimeni pentru că ai casei o ținuseră ferită de ochii vecinilor. Sida — cum se obișnuiseră să o cheme — avea ochi albaștri ca diminețile de primăvară și părul ca un lan de secară coaptă i se unduia în bătaia vîntului. În plus, era înaltă cît un bărbat și așa ceva nu se mai văzuse între coturile Istrului. Astfel că nici ea, sperioasă ca o mînză, nu ar fi îndrăznit să se arate în lumină. Ieșea doar noaptea și cobora pe malul apei să privească oglindindu-se în ea luna și să-și amintească. Dincolo de fluviu se întindeau pădurile și departe, peste păduri începea marea, despre care nu-i dăduse nimeni de veste, dar pe care o presimțea cînd răzbăteau în noapte, prin clipocitul valurilor, tînguiri vagi de pescărușI și sfărîmări de corăbii.

Într-o noapte din crucea lui gustar străjuia în turn mezinul lui Zarax : Gore. În zare, ca întotdeauna, nici un semn și băiatului începuse să i se urască de așteptare. De la un timp îi păru că de jos, dinspre piciorul turnului urcă la urechea lui o cîntare domoală, subțire și puțin tristă. Cîntecul nu avea cuvinte, dar chemarea din el îi încrîncenă carnea toată de parcă i-ar fi fost mușcată de țipari. Îl cotropi o dorință clocotindă de a strînge în brațe toate zidurile și toți copacii, de a mîngîia ierburile și valurile. Simțirea asta nouă și

neașteptată îl făcu să-și lase lancea și scutul sus și să se repeadă pînă pe mal. La zgomotul porții mici de sub turn, cîntecul se curmă brusc ca zborul unei păsări săgetate. Întunericul stăpînea peste Istru, peste păduri, peste cetate, dar pașii îl purtară pînă unde mîinile lui bîlbîinde întîlniră în beznă ceva cald, tremurător. Și dulce... Dezlegă o barcă și vîsli cu putere înzecită pînă cînd barca se prinse fosnind în mîlul celuilalt mal, cu păduri afunde. Alergară orbi și surzi pînă cînd ajunseră într-un luminiș rotund, presărat cu flori pitice, albe, care îi învăluiră într-un parfum tare, înăbușitor. Se îmbătară de miresme...

Cînd se ridică din desișuri, luna era un imens cheag de sînge. Pe discul ei se puteau desluși în nuanțe purpurii cetatea cuprinsă de flăcări, capul bătrînului Zarax desprins de trup, leșurile fraților tăiați înainte de a lua în brațele lor vînjoase armele. Vedenia aceasta îi scuturâ ca un frig venit din senin și amîndoi se înapoiară în goană la barcă. Dar barca era dusă, iar dincolo de fluviu, din cetate se înălțau dîre groase de fum. În timp ce Gore își părăsise postul de veghe din turn, cetatea fusese lovită fără veste. Oamenii, surprinși în somn, n-au apucat nici măcar să se ascundă. Zadarnic s-a mai aruncat Gore în valuri să se întoarcă la ai lui; hăurile învolburate l-au supt în adîncurile lor ca pe o buruiană. Iar Sida a rămas împietrită de groază între sălcii. Pînă în zori, din cetate n-a mai rămas piatră pe piatră.

Peste dărîmăturile înnegrite s-a așternut liniștea. Din spărturile zidurilor și de pe sub pietre un fum subțire și cenușiu a mai continuat să se scurgă spre apus — semn că flăcările nu osteniseră, ci lucrau în încăperile de sub pămînt. Vulturii s-au învîrtit o vreme înșelați de strigătele sălbatice ale cuceritorilor, dar ochii lor ageri n-au dibuit decît pietre arse. Așa că, peste colină au rămas să stăpînească doar murmurul marelui fluviu și uitarea.

•

Către miezul nopții amuțeam și, întorși spre răsărit, priveam luna urcînd încet mare și roșie de-a lungul

o ceea ce ar fi fost pe vremuri turnul şi sporindu-şi strălucirea pînă cînd umbrele căpătau adîncime. Iar locul murea într-o discretă agonie părăsit şi uitat de cîntecele noastre, indiferent şi inutil viselor ce ne purtau prin lumi scăpate din sclavia gîndirii logice. Ne sprijineam unul de altul cu ochii spre cer şi ne lăsam prădaţi de sentimentul că convergem deplin în discul argintiu de deasupra, nu doar privirile şi gîndurile ni se întîlnesc acolo.

•

Sentimentul dat de praful gros în care mi se cufundau încălţările că sînt primul care intră în cămăruţa de sub turn după atîtea secole de pustietate şi mister a învins repulsia pentru păianjenii enormi cu muşcătură veninoasă şi pînzele lor suprapuse în care s-ar fi prins chiar şi o vrabie dacă s-ar fi aventurat înăuntru. Ba chiar m-am încumetat să rămîn peste noapte. Mă întindeam pe lespezile reci cu mîinile sub cap şi urmăream dreptunghiul prăfos pe care razele lunei îl proiectau trecînd prin ferestruica îngustă pe peretele din stînga mea coborînd şi scurtîndu-se, trecînd peste mine şi pînă la urmă dispărînd într-o crăpătură largă a pardoselii. Nu visam. N-am visat nici cînd am auzit foarte limpede un glas dinspre apă, slab, ca de departe intonînd o cîntare subţire, domoală, de o tristeţe difuză. Nu înţelegeam nici un cuvînt, dar în melodia aceea desluşeam o chemare dureroasă, din ce în ce mai chinuitoare pînă cînd m-am ridicat însoţit de un nor de praf moale şi m-am strecurat afară, pe mal, cu praful ce mă acoperea strălucind în bătaia lunei. Cîntecul mă chema de peste ape, dintre sălciile unduitoare ale căror plete mîngîiau lin, foşnind valurile calde. Luna aşeza domol peste toate o pulbere ceţoasă cu luciri pale. Barca s-a desprins uşor, cu clipocit de valuri legănîndu-se încet, tot mai încet pînă cînd încremeni, iar faţa apei se întinse ca o oglindă. Atunci înaintea mea se aşternu covorul de aur şi argint — ca semn că eu eram alesul. Şi eu, cel aşteptat din veac, pornii...

•

Puţin după miezul nopţii, lipoveanul Colea, timonierul de cart, dădu buzna în cabina nostromului, îl luă din cuşetă ca pe un snop, cu cearşaf cu tot şi îl cără în goana mare pe punte lovindu-l de toţi pereţii. Îl aşeză în picioare şi, susţinîndu-l din spate, îi arătă cu mîna spre mijlocul apei rostind înecat: „Căpitane, eu n-am pus azi un strop de spirt în gură, să-mi crape ochii". Apoi: „Dacă nu-l vezi înseamnă că mi-a luat Dumnezeu minţile şi atunci mai bine îmi tai gîtul". Şi scoase scurt cuţitul. Abia cu asta se trezi nostromul. Aşa era Colea: tăcut, ascultător, puternic şi muncitor cît şapte, dar cînd se îmbăta nu-i putea trece nimeni pe dinainte — fie muscă, fie comandantul: iar dacă nu-l lăsai să-şi termine sticla în linişte, era şi mai rău. Aşa că, oricît de adînc i-ar fi fost nostromului somnul, cînd auzi lama de cin'şpe centimetri ţăcănindu-i lîngă rinichi, îşi reluă brusc toate raporturile cu realitatea înconjurătoare şi, dacă n-ar fi fost strîns adunat în cearşaf, s-ar fi ales cu o baie rece în Dunăre. Dar Colea îl ţinea bine şi într-adevăr nu era beat. Iar dacă îşi pierduse cineva minţile, trebuie să şi le fi pierdut amîndoi, căci se holbau amîndoi la arătarea care nu era nici caracatiţa cu douăzeci de braţe, nici şarpele zburător, nici ceaţa hipnotică, nici vreo altă poveste marinărească, ci doar un copilandru firav, palid, un adolescent melancolic căruia luna plină îi evidenţia cu o claritate îngrozitoare fiecare detaliu al feţei, al îmbrăcămintei, al încălţămintei; basche ţii cei mai banali care nu miros frumos, dar ţin bine glezna la drum lung, bascheţi cu care băiatul păşea uşor, rar pe faţa apei.

„Om la apă! Strigă, mă, om la apă!" îngăimă nostromul, dar Colea îşi făcea cruci mari şi bolborosea pe limba lui cu ochii în sus. Atunci se repezi el însuşi la cabine, în pielea goală căci cearşaful rămăsese în mîna cu care Colea nu-şi putea face sem-

nul bisericii ortodoxe, urlînd nu numai „Om la apă!" că adună tot echipajul în cîteva secunde. Între timp omuleţul se apropia imperturbabil de navă şi cu siguranţă că ar fi fost lovit dacă nu l-ar fi apucat în ultima clipă cu cîngile să-l tragă sus. Pentru că era viu şi întreg, dar nu reacţiona în nici un fel la palmele, fluierăturile şi stropelile cu care au încercat să-l trezească, l-au dus la infirmerie unde a fost vegheat de comandant în persoană. Episodul trebuia consemnat în jurnalul de bord, doar văzuseră toţi, dar aşa ceva nu se putea întîmpla aici, asta ştie oricine; oriunde altundeva, dar nu aici, lîngă Galaţi, la cîteva mile de Combinat. Era în joc cariera lui de navigator. Şi-aşa nu primise avizul la absolvirea Institutului; dacă se mai întîmpla şi... Nu, nu va consemna decît că l-au găsit înecat sau... depinde în ce stare va fi dimineaţa.

•

Trecuse jumătate din noapte şi se foia încă neputînd să adoarmă. Căldura umedă şi rău mirositoare care umplea cortul era de nesuportat. Dacă ar fi deschis, ar fi năvălit ţînţarii. Oricum intraseră cîţiva, aşa că nu îndrăznea nici să se dezbrace. Transpiraţia îi îmbibase îmbrăcămintea, se simţea lipicioasă, murdară. Pînă la urmă renunţă la somn. Deschise cu grijă fermoarul de la intrare şi se strecură afară. Faţa apei, încreţită uşor, răsfrîngea în mii de sclipiri lumina palidă a lunei. Păşi fascinată pe plaja îngustă. Valuri moi, leneşe foşneau abia perceptibil spre ea apoi se retrăgeau încet ademenind-o. Nu rezistă; îşi smulse toate hainele, care, umede, i se lipiseră dezgustător de piele şi intră încet în apă. Nu se mai scăldase niciodată noaptea, pe lună. Atingerea apei era parcă alta. Întreg corpul îi era învăluit într-o mîngîiere atotcuprinzătoare căreia i se dărui cu voluptate. Curentul o purtă lin prin dreptul turnului. Atunci îşi aminti

brusc şi se întristă. Veniseră aici nu ca să se bronzeze, sau să înoate, nici să viziteze cetatea, nici la pescuit, ci doar pentru a se putea iubi în voie, ca sălbaticii, departe de ochii părinţilor, de gurile vecinilor, de glumele nesărate ale colegilor... iar el se instalase pur şi simplu ca un pustnic în turn nevoind să mai ştie de nimeni şi de nimic. Brusc îi veni o idee trăznită: să-i apară aşa goală, cu apa şiroindu-i din plete, bolborosind ceva care să sune a formulă magică, dănţuind şi schimonosindu-se ca vracii triburilor sălbatice din pădurile tropicale — poate astfel va reuşi să-i amintească de ce se aflau aici. Măcar pentru jumătatea de noapte care mai rămăsese. Ieşi cu precauţie din apă urmărind fişia de umbră a zidului pînă la intrarea în turn. Acolo îşi răvăşi părul peste faţă, îşi pregăti în gînd „repertoriul" şi, amuzată de ideea ei, pătrunse străduindu-se să se mişte cît mai grotesc şi să se strîmbe cît mai fioros; poate va reuşi să-l sperie. Dar în încăperea strîmtă nu era nimeni. Rămase, descumpănită, în dreptul unei nişe unde i se păru că s-a mişcat ceva. Oare o văzuse venind şi o pîndea, ascuns pe undeva, să o sperie el? Aşteptă nemişcată cîteva secunde să audă o răsuflare, un pas. Nimic. O linişte nesfîrşită. Întuneric beznă. Veselia i se transformă într-o frică difuză, presimţiri rele i se insinuară parcă sub piele înfiorînd-o. Realiză că se află în puterea nopţii într-o catacombă ruinată unde nu călcase picior de om sute de ani, în mijlocul unui ţinut pustiu, de unde nici cele mai disperate strigăte de ajutor n-ar ajunge la urechile nimănui. Faptul că nu avea nimic pe ea îi dădea, în plus, senzaţia că e complet lipsită de apărare. Înţelese deodată că e singură acolo, simţea că el nu mai există. Se cutremură la gîndul dacă va reuşi să se întoarcă la cort singură, printre ruinele presărate în întuneric, căci vulnerabilitatea sugerată de goliciunea ei o înspăimînta cel mai tare. Curînd, însă, începu să simtă că n-ar fi chiar singură. De jos, parcă de sub lespezile de piatră, se ridica un geamăt prelung, pereţii prinseră un tremur uşor, pe picioare simţi un fel de boare uşoară ca o pînză de păianjen care urca spre ea. Privi în jos şi văzu că stă-

tea cu picioarele într-un fum sau abur negru care creştea încet spre genunchi, îi acoperi, continuă să urce înghiţindu-i coapsele, abdomenul... Încercă să se desprindă, dar fumul o paraliza. Privi disperată în jur. Văzu cum întunericul de pe ziduri se scurgea, fluid, în jos ca o vopsea care se topeşte, pe măsură ce aburul negru urca de parcă s-ar fi alimentat din el, iar ce rămîneau albicioase de jur împrejur nu erau zidurile de piatră, ci grămezi de oase amestecate şi tasate într-o aglomerare haotică, aburul îi ajunse la piept şi simţi că nu mai poate să respire, oasele se cutremurară şi începură să se năruiască în avalanşă asurzitoare spre ea şi, desigur, ar fi zdrobit-o dacă nu ar fi reuşit, cu un efort suprem, să se arunce prin îngusta ferestruică.

•

Colea, care rămăsese sus, îşi revenise din uimire şi căzuse într-o toropeală fără fund, străin acum de ciudăţenia nopţii. Era atît de inert, că nostromul veni lîngă el să vadă dacă nu cumva doarme în picioare sau visează fără a dormi. Colea îl simţi apropiindu-se şi începu să glăsuiască fără a-l privi. „Nostromu', ştii că eu n-am nici mamă nici tată. Pe mine m-au găsit pescarii într-o barcă rătăcită prin stufărişuri, că urlam de speriam şi păsările şi peştii. M-au dus în sat şi mi-au purtat de grijă pînă am putut şi eu să arunc năvodul şi atunci au început să mă ia cu ei la peşte. Nu ştiu cum se făcea, dar întotdeauna barca în care mă suiam se întorcea goală — fie că se prindea în nisip, fie că se încurcau plasele prin ierburi, fie că nu se lăsa momit peştele — că ajunsesem să mă creadă piază rea şi să nu mai vrea nimeni să iasă pe baltă cu mine. Aşa am rămas să îngrijesc de grădină şi să meşteresc sculele în tovărăşia femeilor căci pînă şi copiii dispăreau în zori — care la scăldat, care la pus capcane pentru păsări sau la prins şerpi în nămol. Era limpede ca lumina zilei că nu fusesem făcut pentru a da la peşte şi, într-o bună zi, m-am gîndit să-mi

iau lumea-n cap, să plec la Sfîntu' Gheorghe sau la Tulcea să-mi caut de lucru, să încep și eu o viață mai pe sufletul meu. Dar nu gîndisem să plec singur. În atîtea zile fără șir petrecute între femei, multe mă încercaseră, dar numai una îmi mersese la inimă, iar aceea nu putea fi a mea pentru că ai ei o meniseră, încă de pe cînd era copilă, altuia. De aceea, gîndul plecării mă muncea îndoit. Atunci m-am dus la cea care îmi ținuse loc de mamă și i-am dezvăluit totul așteptînd de la dînsa un sfat bun sau o încurajare. Mama, însă, îmi aruncă o căutătură rea și, în loc de vorbă bună, îmi zise o poveste urîtă, pe care o mai visez și acum, că de răul ei am ajuns să mă găsesc azi pe vapor: să nu-mi prindă tălpile rădăcini și să nu-mi mai rămînă gîndul la vreo femeie.

Întîmplarea s-a petrecut în vremuri de demult, dar nu chiar îndepărtate. Se zice că într-o zi, după o ploaie mare care tulburase apele, doi pescari din satul nostru se rătăciseră prin smîrcuri și, împingînd barca la nimereală, auziră pe aproape un țipăt care nu era de pasăre, nici de broască în gura șarpelui, ci mai degrabă de prunc nou-născut și înaintînd într-acolo au găsit o copăiță adusă cine știe cum de apă pînă se împotmolise în stuf și în ea: o fetiță durdulie și vînătă de plîns. O luară — ca pe mine —, o crescură și, cînd veni vremea, o însoțiră cu un flăcău din sat. Toate bune numai că, într-o noapte, proaspăta nevastă se făcu nevăzută. Și nu dispăruse numai ea, ci și un băiat nu prea ager la minte, dar clădit pe placul femeilor, și barca acestuia. Soțul, om dintr-o bucată, își luă securea și o frînghie lungă și plecă în căutare. Îi găsi, după cîteva ceasuri, pe un ostrov bătrîn, dormind adînc sub soarele fierbinte, lovi o singură dată, iar pe femeie, pînă să se dezmeticească, o legă strîns de o salcie groasă. Scufundă barca celuilalt și, surd la plînsetele și rugămințile necredincioasei, vîsli spre casă. Am priceput că povestea era menită să-mi deschidă ochii; dar ce n-am putut să pricep de îndată a fost sfîrșitul ei. În cîteva zile după acea faptă, omul

se schimbă cu totul : deveni slab ca o nuia, ochii i se întunecară de cearcăne, nu mai ieşea la peşte, nopţile rămînea afară înţepenind cu gîtul întins şi cu privirea pierdută peste ape. Parcă aştepta să-i vină ceva dintr-acolo. Oamenii ştiau şi au înţeles că-şi pierduse mintile. Intr-o dimineaţă n-a mai apărut. I-au găsit din întîmplare leşul, după o vreme, agăţat în rădăcinile păpurişului. Abia atunci s-au gîndit că, în toate nopţile cînd veghease încordat pe malul apei, auzea chemarea ei care pînă la urmă îl birui." Ochii nostromului cercetară cîteva clipe malul păduros. Faţa apei, netedă, reflecta strălucirea tăcută a lunei. Dar dincolo, pe mal, printre sălciile uriaşe stăpînea un întuneric compact, neliniştitor. „Şi, în loc să i-l lase, îl duseră în sat unde-l îngropară creştineşte. De atunci, în serile fierbinţi de vară oamenii se închid devreme în casă să nu le ajungă la urechi tînguirile ei care însoţesc noaptea, din depărtare, foşnetul stufului, clipocitul molcom al valurilor şi scîrţîitul sălciilor putrede." Colea continuă să privească nemişcat înainte. Nostromul recunoscu în tribord ruinele de la Gîrlişte. O clipă avu impresia că din turn s-ar prăbuşi ceva. În clipa următoare auzi bufnitura unui corp căzut în apă. Totul se petrecuse rapid, dar sesizabil. Îl prinse pe Colea de braţ. „Ai auzit şi tu ?" „E ea..." zise Colea, dar ochii lui căutau dilataţi de întuneric în babord : „Mă cheamă... în fiecare noapte... Acum..." Nostromul : „Să fac ceva... Salvaţi-o !" Plecară amîndoi deodată, dar în direcţii diferite.

Jos, în infirmerie comandantul aţipise. Tresări cînd visă că e străpuns de un pumnal. O crampă violentă îl făcu să se chircească în scaun. I se făcu foarte cald. O tensiune craniană neobişnuită îl ameţi. „De unde zăpuşeala asta ?" Pe tîmple începură să i se prelingă stropi de sudoare. Îşi desfăcu vestonul. Aerul se înfierbînta în continuare. „Ce se întîmplă ?" Ameţeala,

greața, căldura îl făcură să deschidă hubloul. Dar căldura devenise insuportabilă. „Trebuie să ies la aer." Urcă pe punte, se sprijini de copastie. „Apă..." Jos, sub el spuma se rostogolea ca un balot de dantelă desfășurîndu-se. „Toți la apă! Așa!" Plonjă peste copastie.

*

Autoritățile și-au croit drum prin mulțimea curioasă. Elicea „Călărașului" continua să-l împingă fără rost în mal. Prova era bine înfiptă în nisip. La apelurile lansate prin porta-voce nu răspunseră decît cîteva rateuri ale motorului care-și anunță astfel oprirea. Apoi se lăsă o liniște desăvîrșită. Fură aduse scările de pisică. Cei de la „Intervenții" urcară la bord. Cercetară puntea. Pustie. Comanda: goală. În cabinele răvășite: nimeni. Abandon? În infirmerie — un tînăr în nesimțire: cam tînăr pentru a face parte din echipaj. „Să urce sanitarii! E un... rănit!" Brancarda fu urmărită cu priviri mirate. „Asta-i tot. Nu mai e nimeni. Coborîm?"

Mihai Alexandru

Vînătorii

Lama stiletului lucește stins în lumina scăzută, apoi se abate asupra trupului tînăr, străbate rochia de mătase, epiderma și mușchii toracelui, pătrunzînd în inimă. Sîngele izbucnește violent, străbate în ordine inversă mușchii, epiderma și rochia de mătase și țîșnește, lucind stins în lumina scăzută. Stropi mari pătează veșmîntul alb al fetei, parcă într-o încercare disperată de a străbate din nou mătasea rochiei, epiderma și mușchii, pentru a se întoarce în inima care se oprise acum.

Trupul nemişcat, degetele crispate pe minerul stiletului, chipul încremenit în disperare şi durere. Ochii înghețați, lucind stins în lumina scăzută.

Alături, zăcînd fără suflare, un tînăr cu chipul acoperit de paloarea morții, cu buzele arse, învinețite. Două trupuri nemişcate.

Stop cadru. În colțul din dreapta sus al ecranului apare un indicativ : 2.16.437256. Imaginea se stinge.

Mă ridic cu greu de pe scaun. Simt că mă sufoc. Deschid fereastra şi respir adînc aerul curat al nopții. Mă simt parcă mai bine. Îmi dau seama că nervii nu îmi vor mai rezista multă vreme, dar sînt hotărît să privesc în continuare.

Apăs o clapetă şi ecranul se luminează iar. Dinaintea ochilor se perindă o mulțime de cifre a căror semnificație încep să o cunosc. Aleg.

1.20.977592.

Automobilul oficial alunecă alene, mulțimea vălurește zgomotoasă. Urale, strigăte, aclamații. În mașină, un bărbat tînăr, puternic, plin de viață şi de vigoare. Norocul s-a arătat darnic cu el, oferindu-i posibilitatea de a-şi împlini visele mărețe. Iar alături are o soție tînără, frumoasă şi iubitoare.

Flori multicolore descriu prin aer traiectorii rotunde pentru a cădea apoi în drumul mașinii. Bărbatul zimbește mulțimii, sau poate doar gîndurilor lui.

Glontele plecat din arma ucigaşă îi pătrunde prin ceafă, sfărîmîndu-i țeasta. Lipsit dintr-o dată de viață, trupul se prăbuşeşte pe bancheta din spate. Nimeni nu îşi dă încă seama ce se întîmplă. Cu un gest reflex, şoferul accelerează. Soția se repede spre corpul neînsuflețit. Pe capota mașinii se văd răsfirate sinistre rămăşițe însîngerate.

Stop cadru 1.20.977592.

... Zăpadă, viscol, ger. Simte că e la capătul puterilor. Tovarăşii săi au pierit pe rînd, devoraţi de aceste locuri ostile. Acum e atît de aproape de ţintă... De visul său. Ştie că nu mai există drum de întoarcere. Dar va fi primul, primul care va învinge ţinutul acesta străin. Un ţel pentru care merită să îţi dai viaţa.

Şuierul vîntului. Şfichiuirea zăpezii răscolite. Şi frigul... În adăpostul iluzoriu al cortului, încearcă să mănînce şi să se odihnească înaintea ultimului asalt. Apoi, din nou la drum. Picioarele degerate nu îl mai ascultă, ninsoarea învîrtejită de vînt îi acoperă vederea.

Şi deodată, cînd pentru o clipă infernul pare că se potoleşte, zăreşte în depărtare... nu se poate... Se apropie — nu s-a înşelat: un cort străin, urme încă proaspete pe zăpadă, cutii goale, resturi de mîncare. Un altul sosise înaintea lui. Un altul fusese primul.

Simte cum frigul îl pătrunde mai tare, cum oasele îl dor şi îl roade foamea şi setea şi febra îl arde. Porneşte din nou — încotro? Ţelul ce l-a ţinut pe picioare s-a destrămat, drum înapoi nu mai este. Seara îl găseşte chircit în zăpadă. Arsura febrei şi a frigului se stinge cu încetul. Ninsoarea cade pe ochii înghеţaţi.

Stop cadru. 1.19.454707.

Ecranul se stinge iar. Sînt lac de sudoare. Mă ridic şi mă îndrept din nou spre fereastră.

•

Pentru mine, totul a început cu un an în urmă. De atunci întîmplările m-au purtat în vîltoarea lor, mai cu voia mea, mai fără voie, şi iată-mă azi în situaţia de a risca să-mi pierd viaţa. Sau, dacă îmi daţi voie să mă exprim astfel, să pierd mai mult decît propria-mi viaţă.

Cu un an în urmă deci, l-am reîntîlnit pe fostul meu coleg de liceu, Daniel. Se mutase chiar la colţul străzii pe care locuiam, într-o căsuţă pe care o ştiam părăsită parcă dintotdeauna. Trecînd zi de zi prin faţa acelei case, nu am putut să nu observ cum o poartă metalică solidă a înlocuit uşa cu canaturi din lemn sculptat, cum obloanele cu jaluzele de la ferestre au dispărut, apărînd în schimb o reţea deasă de zăbrele din fier, cum cocoşul de tablă de pe acoperiş a fost înconjurat

de o baterie de antene ciudate. Mă oprisem nu o dată din drum să privesc aceste transformări neobişnuite, poate pentru a colora cu o picătură de mister monotonia după-amiezilor.

„Îmi daţi voie, vă rog ?“ — am auzit o voce în spatele meu şi, jenat că fusesem surprins privind într-o curte străină, am făcut loc să treacă celui ce părea să fie stăpînul casei, un tînăr blond, uşor adus de spate. În timp ce descuia uşa de la intrare, s-a uitat la mine peste umăr şi ochii i s-au luminat deodată.

„Livius ! Ia te uită, bătrînul Livius ! Cine ar fi crezut ? !“ Cîţiva trecători au întors capetele, curioşi să-l vadă pe posesorul acestui nume de star al antichităţii romane. Atunci l-am recunoscut şi eu. Anii trecuţi au năvălit asupra mea, ani mai buni şi mai frumoşi.

„Daniel !“

Îmbrăţişări bărbăteşti, priviri cercetătoare. „Hai, intră în bîrlogul meu.“ Amintiri comune, muzica în surdină, un pahar de vin, lumina înserării. Alte amintiri. Şi în final : „Să mai treci pe la mine. Sîntem doar vecini, nu ? !“

L-am vizitat apoi tot mai des, pe de o parte din nevoia unei prietenii, o prietenie nouă ce s-a înfiripat la căldura alteia, mai vechi ; pe de altă parte din curiozitatea de a afla ce se ascunde îndărătul ferestrelor zăbrelite.

Trecuseră patru luni de zile de la prima noastră întîlnire, cînd misterul mi s-a dezvăluit, înfricoşător.

„Lucrez pe cont propriu — mi-a spus — şi sînt foarte aproape de o descoperire ce va zgudui lumea ştiinţifică. Şi lumea, în general.“

„A trecut vremea descoperitorilor solitari — i-am replicat. Azi se lucrează în institute uriaşe, cu laboratoare complexe, colective numeroase şi aparatură complicată. Ce poţi face tu de unul singur, cu mijloace modeste, într-un laborator improvizat ? !“

„Mult, pot face foarte mult. Îţi voi spune care este scopul muncii şi al căutărilor mele, chiar dacă ţi se va părea nebunesc, fantastic, o enormitate. Iată-l: călătoria într-un univers paralel. Pentru aceasta nu am nevoie decît de o perfectă cunoaştere şi stăpînire a propriului eu. Posibilitatea de a atinge universurile paralele zace latentă în fiecare dintre noi. Încetul cu încetul, am încercat să descopăr în mine această posibilitate şi să o controlez. Puţina aparatură pe care o folosesc — e drept, de mare fineţe şi complexitate — nu are alt rol decît al măsuţei cu rotile cu ajutorul căreia copilul mic învaţă să meargă.

Un univers paralel — iată o posibilitate perfect susţinută logic şi matematic. În curînd, voi fi în măsură să îi dovedesc realitatea."

Sînt prudent din fire, aşa că nu m-am grăbit să îl socotesc nebun sau maniac pe prietenul meu Daniel, aşa cum nu m-am grăbit nici să-i dau crezare. L-am vizitat în continuare. L-am ascultat susţinîndu-şi filosofic ipoteza, i-am urmărit argumentaţia ştiinţifică, în măsura în care cunoştinţele mele mă ajutau. Mai în glumă, mai în serios, am început să practic şi eu, sub îndrumarea lui Daniel, o serie de exerciţii menite a-mi descoperi la rîndu-mi presupusele facultăţi latente — fără a observa însă vreun rezultat. „Nici nu era de aşteptat, aşa curînd, intervenea Daniel. Trebuie să ai răbdare." Sub supravegherea lui, am învăţat să lucrez cu aparatele din laborator. M-am aşezat chiar şi pe scaunul emiţătorului, o construcţie copiată parcă dintr-o bandă desenată, cu o cască ce îmi cuprindea capul şi o mulţime de fire prin care trupul meu era în legătură cu maşinăria. Tot fără nici un rezultat.

Stăteam în cumpănă încă, nu ştiam dacă să-l consider pe prietenul meu geniu sau maniac. Cînd, într-o bună zi — sînt două luni de atunci — Daniel mi-a spus: „Totul e pregătit, Livius. Mîine dimineaţă voi încerca."

Incredibila apropiere a momentului m-a luat prin surprindere. Dar din clipa aceea nu m-am mai întrebat dacă sînt personaj — fie şi secundar — al unui eveniment epocal sau palaţă într-o jalnică farsă.

Răspunsul era clar, nu mai exista nici o îndoială: încercarea urma să aibă loc a doua zi dimineaţa.

Şi a avut loc a doua zi dimineaţa. Numai eu ştiu cum am aşteptat să treacă cele douăsprezece ore prevăzute pentru prima călătorie. În aceeaşi seară, la o oră dinainte stabilită, emiţătorul — devenit acum receptor — avea să intre în funcţiune, călăuzindu-l pe Daniel pe drumul de întoarcere.

Trebuie să recunosc că nu am fost la înălţimea momentului şi, în loc să-l întîmpin cu cîteva cuvinte bine gîndite şi bine simţite, m-am repezit la el, strigîndu-i aproape: „Te-ai întors, Daniel! Hai, povesteşte-mi!"

„Reuşită deplină, dragul meu! Să-ţi spun cum a fost.

Cînd am sosit la destinație, am crezut mai întîi că mă aflu pe Pămînt. Eram la marginea unei pajiști întinse, nu departe se zăreau pîlcuri de copaci, se auzea cîntec de păsări. Toate mi-au părut familiare : coroanele arborilor, culoarea cerului, chiar și forma norilor alburii. Mă așteptam să găsesc o lume asemănătoare cu a noastră. Aflasem oare una identică ? Sau diferențele erau atît de puține și de mărunte încît, pierdute în miliardele de miliarde de factori care compun universul, nu puteau fi descoperite într-o viață de om ?

Nu mi-am continuat gîndurile, căci am zărit apropiindu-se niște vehicule iuți, care zburau la cîțiva metri deasupra solului. M-am ascuns repede într-un hățiș,

sperînd să nu fiu descoperit. Încă. Voiam să păstrez inițiativa.

Aerodinele au coborît nu departe de locul unde mă pitisem. Au apărut mai mulți... oameni și unul din ei s-a îndreptat spre mine, vorbindu-mi: „Sînt Narco. Te-am așteptat. Nu te teme. Vino."

Ce să fi făcut, am ieșit din ascunzătoare și m-am apropiat de ei. Purtau cu toții niște uniforme strălucitoare. Să fi fost militari?

Am urcat în aparate. Sigur, eu pregătisem un mic discurs de bun găsit, dar acum vorbele parcă nu se prea legau. Curînd, am ajuns într-un oraș și am fost condus la sediul unei organizații pe care ei au numit-o Organizația pentru legăturile cu Terra. La asta chiar că nu mă așteptasem! Ei, și toată ziua eu le-am pus întrebări și ei mi-au răspuns.

În final, mi-au promis că mă vor ajuta să construiesc un emițător pe Sheda. Așa se numește lumea lor: Sheda. Cam atît."

„Cum adică, atît!", am sărit eu, nemulțumit că prietenul meu își rezumase călătoria doar în cîteva cuvinte. Nu am vrut să țin seama de faptul că era vizibil epuizat și i-am cerut alte și alte detalii. Așa am aflat că locuitorii din Sheda cunoșteau Terra în amănunt, dar nu voiseră să intre în legătură cu noi, se mulțumeau să ne studieze. Am aflat că, pe tărîmul științei și al tehnologiei, aveau asupra noastră un avans de cîteva zeci de ani, un secol poate. Că există multe deosebiri între lumile noastre, dar și multe asemănări. Am continuat cu întrebările pînă cînd bietul Daniel a adormit, fără să-mi fi *putut domoli* curiozitatea.

Voiajurile zilnice ale prietenului meu au devenit curînd obișnuință. Cum ne obișnuim noi cu toate! De la o vreme, am început să-l sîcîi, cerîndu-i să-și facă publică descoperirea și amenințîndu-l că, în caz contrar, voi face eu acest lucru. Mă amîna mereu, susținea că mai vrea să clarifice nu știu ce, că are impresia că i se ascunde ceva, ceva important.

Între timp mi-am continuat și eu antrenamentele, cu mai multă însuflețire acum. De-ar fi să-l cred pe Daniel, peste o lună-două urma să fiu apt pentru prima călătorie.

La un moment dat, am observat însă o schimbare bruscă în atitudinea și în comportamentul lui. Părea preocupat de o problemă ce-l covîrșea. De mai multe ori l-am surprins îngîndurat, cu privirea pierdută. Era mereu trist, mohorît, tăcut. Arăta teribil de obosit.

La întrebările mele răspundea evaziv, susținea că nimic deosebit nu se întîmplase, de vină erau doar solicitările excesive la care își supusese mintea și trupul.

Pentru ca, acum vreo două săptămîni, înainte de a pleca spre Sheda să mă ia de-o parte și să-mi spună : „Dragul meu, uite, cum să zic... Totul a mers bine pînă acum, dar ceea ce fac eu conține și o doză de risc, deloc neglijabilă. Un accident se poate întîmpla oricînd. Sper că gestul meu nu îți va părea melodramatic : Ține plicul acesta. Dacă întîrzii vreodată mai mult de patruzeci și opt de ore, deschide-l."

Am zîmbit amuzat, dar lui nu-i ardea de glumă și mi-a pierit și mie cheful. A insistat să nu-i citesc mesajul decît în situația precizată de el.

Situație care nu a întîrziat să apară. Alaltăieri. De regulă, Daniel nu lipsea mai mult de douăsprezece ore. De data aceasta trecuseră patruzeci și opt. Am deschis plicul.

„Dragul meu Livius, îți cer iertare pentru răspunderea teribilă pe care o arunc pe umerii tăi încredințîndu-ți aceste rînduri, dar nu am de ales. Ești singurul care m-ar crede și, cel puțin deocamdată, singurul care va putea face ceva.

Îți amintești de imoresia mea că mi se ascunde ceva... Narco și cellalți oameni ai Organizației îmi răspundeau la orice întrebare. De-aș fi știut ce să-i întreb !... Pînă într-o zi, cînd am surprins niște vorbe ciudate : „Ce mai face victima ? !", întrebase cineva, și era clar că despre mine fusese vorba. Am

cerut lămuriri, am insistat și în cele din urmă taina mi s-a dezvăluit, cu adevărat înfricoșătoare.

Ei, cei de pe Sheda, au aflat de mult despre existența universului nostru, a Terrei și a oamenilor. Și, pe măsură ce evoluau și își perfecționau tehnicile, au învățat să acționeze asupra lumii noastre. De îndată ce au avut posibilitatea să o facă, au acționat și asupra vieților, a destinelor noastre. Numai distructiv, din punctul nostru de vedere.

Ne ucid, Livius! Acesta e sportul lor preferat, arta lor dusă pînă la rafinament! Asociația Asasinilor numără sute de mii de membri și are milioane de simpatizanți. O moarte înfricoșătoare petrecută pe Terra — un accident stupid, o crimă odioasă, un tragic concurs de împrejurări — nu e decît opera regizată pînă în cele mai mici amănunte a unui Asasin de pe Sheda. Cu cît asasinatul e mai crud, mai neașteptat sau mai spectaculos, cu atît autorul lui are mai multe șanse să apară în prima pagină a revistelor, stîrnind invidia și ambiția confraților. Cu cît Victima suferă mai mult în cele din urmă clipe, pradă durerii, disperării și revoltei, cu atît Asasinul va fi mai bine cotat, putînd spera să-și vadă creația inclusă în fondul de aur al Asociației.

Îl ascultam pe Narco povestindu-mi toate astea, pe un ton ce se voia neutru, și nu puteam crede. O glumă sinistră. I-am replicat, nu prea convins, că moartea e un fenomen natural și ... „Sigur, mi-a răspuns el repede, nu sîntem răspunzători pentru milioanele de oameni care au pierit și vor mai pieri pe Terra. Se moare de bătrînețe, de boli, există războaiele, calamitățile naturale. Se mai întîmplă și accidente, și omoruri în care nu avem nici un amestec. Dar gîndește-te la cei care mor în floarea vîrstei, sau în pragul vieții; la cei ce se sting în chinuri îngrozitoare; la cei pieriți în accidente incredibile, inimaginabile. Cum poți considera asta ... natural?!"

„Dar de ce... cum de se poate... de unde acest... obicei?..." Pentru intîia dată, întrebarea mea a rămas fără răspuns. Narco mi-a vorbit despre rădăcinile acestei... hm... îndeletniciri, care s-ar pierde în veacurile trecute și care acum celor mai mulți shedaeni le apare ca un lucru obișnuit, firesc, normal. „Mulți detestă Asasinatele, dar nu s-ar gîndi vreodată să ceară, de exemplu, scoaterea lor în afara legii. Doar noi, cei din Organizația pentru legăturile cu Terra, luptăm din răsputeri împotriva lor; nu avem însă de înfruntat o forță dură, distinctă, ci inerția, obișnuința informă, moale, alunecoasă..."

„Dar pămîntenii, nu au observat... nu li s-a părut niciodată ciudat că..."

„Nu. De ce? Iată încă o întrebare fără răspuns Probabil că, neaflînd și neimaginîndu-și măcar vreo altă cauză pentru nenorocirile care se abăteau asupra lor, considerîndu-le lucrarea Naturii sau a Hazardului, au sfîrșit prin a socoti nefirescul — normal."

„Încă o întrebare, Narco. Aici, pe Sheda, s-a întîmplat vreodată... să fie cineva..."

„Niciodată."

„Vreau să văd cîteva asemenea... asasinate" i-am spus și, fără un cuvînt, m-a condus într-o încăpere alăturată. Probabil că se aștepta la o asemenea cerere, căci aici se afla pregătit un aparat, semănînd cu banalul televizor. Pe ecran se succedau felurite indicative. Am acționat claviatura la întîmplare.

2.20.992063.

Cînd își revine în urma loviturilor, se află prăbușit la pămînt, simte dureri cumplite în tot trupul și capul îi vuiește îngrozitor. În jur se aud tropăind cizmele soldaților; apoi un țipăt. Face un efort și deschide ochii: privirea îi este împăienjenită, din arcada spartă sîngele i se prelinge peste pleoape. Își vede soția, tîrîtă cu brutalitate de cîțiva zdrahoni. Femeia se zbate, țipă, încearcă să lovească. Unul din soldați o izbește cu putere peste față.

Se ridică, fără să-și dea seama ce face, fără să-și simtă trupul amorțit. Se repede spre dușmani privind

ţintă chipul soţiei, ochii ei îngroziţi, buzele şi nările înşfingerate. Surprins în prima clipă, soldaţii îl copleşesc apoi. E doborît din nou şi cînd încearcă iarăşi să se ridice vede, la doi paşi, ţeava unei mitraliere aţintită spre fruntea sa. Şi mai vede, într-o secundă dilatată, degetul care apasă pe trăgaci.

Capul omului pare că explodează, craniul zboară în ţăndări. Răpăitul armei acoperă urletul femeii. De unde mai găseşte putere să fugă? Jetul de flăcări o ajunge din urmă, o învăluie, se zvîrcoleşte odată cu ea, se stinge odată cu ea.

Stop cadru. 1.19.320087.

La marginea oraşului, unde începe cîmpia.

Se întoarce de la lucru, obosit şi prăfuit. Şi-a lăsat în vestiar salopeta, dar hainele de pe el, deşi curate, nu arată cu mult mai bine, aşa cum sînt, şifonate şi un pic cam largi pe trupul lui uscăţiv, adus de spate. Sub braţ poartă o servietă ponosită din care se zăreşte capătul unei pîini.

Cînd ajunge la calea ferată se porneşte un vînticel răcoros, care îl mai înviorează puţin. În depărtare se aude slab şuieratul unui tren.

Omul coteşte pe cărarea ce urmează, alături, traseul drumului de fier. Ceva mai încolo, linia traversează un podeţ metalic. Omul, prudent, se asigură. Trenul se zăreşte, dar e încă departe.

Urcă rambleul şi păşeşte pe tabla încinsă a podeţului. Merge acum între şine, călcînd incomod, din traversă în traversă. Dedesubt, un canal de irigaţie îşi mînă alene apele.

Cînd soseşte la celălalt capăt, trenul încă este departe. Se răsuceşte să coboare din nou spre potecă. Piciorul îi patinează pe traversa alunecoasă. Omul se dezechilibrează şi cade, izbeşte cu pieptul şina dinaintea lui, iar fata i se zdrobeşte de pietrele colţuroase. Nu mai primeşte aer, în gură simte dinţii sfărîmaţi şi gustul sărat al sîngelui. Apoi leşină.

Mecanicii văd tîrziu, mult prea tîrziu, omul ce zace fără cunoștință în drumul locomotivei. Jumătate din garnitură trece peste trupul prăbușit, sfîrtecîndu-l. Pîinea a alunecat din servietă și s-a rostogolit ceva mai încolo. Pe coaja rumenită lucesc pete roșii, însîngerate.

Stop cadru. 1.20.646770.

Lucrează pe schelă, la mare înălțime. Treaba merge bine, sudurile sînt aproape gata. Le va termina pînă la pauza de masă. Își șterge transpirația cu mîneca salopetei și se apucă iar de lucru. Mai are puțin. Îl strigă pe colegul aflat la cîțiva metri mai încolo și îi cere niște electrozi. Ai lui s-au isprăvit și n-are rost să mai coboare de pe schelă pentru atîta lucru. Cel strigat îi invită să vină chiar el să-și ia electrozii. Omul pune jos aparatul de sudură, își desface centura de siguranță, face doi pași...

O țeavă insuficient fixată, o podină amplasată incorect. Brațele bat zadarnic aerul, în căutarea unui sprijin. Trupul se prăbușește în gol, într-un zbor teribil, de la înălțimea de patruzeci de metri. Jos, încastrată în fundație, se află armătura pregătită pentru stîlpi. Barele groase de fier îi pătrund prin umeri și les prin solduri. Omul străpuns trăiește încă. Muncitorii se string în jurul lui și nu știu cum să-l ajute. În cele din urmă taie barele cu aparatul de sudură și îl transportă pe muribund la spital așa, cu fierul în el.

Moare pe masa de operație, conștient pînă în ultima clipă.

Stop cadru.

...Am plecat din fața aparatului. Văzusem mai mult decît puteam suporta. Cred că mă clătinam, căci vreo trei inși s-au grăbit să mă sprijine. Ce voi fi gîndit atunci?... În orice caz, mi-am dat seama că nu are rost să protestez, să mă revolt; nu atunci și nu acolo. Mă aștepta o luptă lungă și grea, o luptă în care îi aveam alături pe oamenii din Organizație,

lar împotrivă, mania ucigașă, feroce și tenace, a sutelor de mii de Asasini și inerția vîscoasă a lumii Sheda.

Și mi-am mai dat seama de un lucru: ca prim pămîntean descins în acest univers, ca unic deținător al secretului său, am devenit o Victimă potențială pe care orice Asasin și-ar dori-o în palmares."

Am căutat fila următoare, dar asta era totul. Însemnările lui Daniel se opreau aici.

Adevărul e că în continuare am acționat ca în transă, orbit, fără să gîndesc. Altfel, aș fi evitat poate situația în care mă aflu acum.

Am pătruns în încăperea mică, atît de familiară, a emițătorului. Mi-am atașat dispozitivele care mă puneau în legătură cu aparatura din laborator, făcînd automat mișcările repetate de atîtea ori. Rînd pe rînd, am închis contactele. Inclusiv ultimul.

Mai întîi, o ușoară amețeală. Decorul s-a estompat. Parcă pluteam. Parcă... M-am concentrat, am simțit cum aparatele mă ajutau. Eram asemenea unui copil care, ținut de subțiori de părinți, încearcă să facă primii pași. Apoi saltul... M-am năpustit într-un spațiu care nu era spațiu, aveam senzația mișcării deși în subconștient eram convins că rămîn nemișcat, mi s-a părut că aud șoapte ce se stingeau de îndată ce încercam să le prind sensul. Am făcut eforturi repetate pentru a mă controla.

Cît a durat totul? M-am trezit într-o cameră asemenea celei din care tocmai plecasem, mai mică doar și mai modest echipată: emițătorul — receptor de pe Sheda.

În buzunarul de la piept aveam un mic aparat care acționa prin telecomandă deschiderea ușii. Afară era o vreme mohorîtă, ploua mărunt. Am păsit dincolo de prag și, de la distanță, am recunoscut uniformele Organizației. O voce amplificată de megafoane a izbucnit în aerul umed: „Sînt Narco. Te-am așteptat. Nu te teme. Vino."

Am urcat într-o aerodină care a pornit imediat spre orașul profilat la orizont. Păstram amîndoi tăcerea : ne priveam doar, pe furiș. Am sosit la destinație ; o clădire sobră, solidă, amplasată la marginea orașului — Organizația pentru legăturile cu Terra. Clădirea e înconjurată de oameni ai Organizației. Înarmați. La intrare, oameni ai Organizației. Pe culoare, oameni ai Organizației. Înarmați cu toții.

Am intrat într-o sală unde ne așteptau cîteva personaje cu înfățișare foarte protocolară ; oficialități. Ne-am așezat.

„Ce s-a întîmplat cu Daniel ?"

„Ești în siguranță aici. Problema Terrei a luat o amploare fără precedent. Se vor produce schimbări radicale, și asta cît de curînd. Dorim să luăm legătura cu pămîntenii. Te rugăm să ne ajuți."

„Pot să privesc o... înregistrare ?"

„Dacă vrei... Ciudați mai sînteți voi... Ne-am așteptat totuși să ne ceri asta. Uite, ai aici un aparat."

Am acționat claviatura. Ecranul s-a luminat. Priveam simbolurile care nu-mi spuneau nimic. Într-o pornire pe care nici eu nu mi-am explicat-o, am apăsat pe rînd clapele ce alcătuiau un nume : Daniel. În clipa următoare, pe ecran s-a fixat indicativul :

1.20.996034.

Îmi văd prietenul în mijlocul unui grup de shedaeni. Le vorbește cu însuflețire ; atmosfera e cordială. Înțeleg că Daniel a obținut un succes în lupta lui pentru... emanciparea Terrienilor.

Imaginea se schimbă. Daniel înaintează spre clădirea emițătorului. Se oprește brusc. Nu zărește nicăieri oamenii Organizației, însărcinați cu supravegherea zonei. Își dă seama că a căzut într-o capcană. Își încearcă ultima șansă ; aleargă spre emițător. O rafală de mitralieră răscolește pămîntul în urma lui. O a doua îi lovește picioarele. Cade, încearcă să se ridice, se tîrăște. Din depărtare se apropie în viteză aerodinele Organizației. Prea tîrziu. O a treia rafală lovește în plin. Mortal. Cu un ultim efort, Daniel se sprijină de peretele emițătorului. Acționează des-

chiderea ușii. Poate că, în clipele care îi mai rămîn de trăit, ar putea cu cea din urmă fărîmă de conștiință, să se întoarcă pe Terra. Dar el rămîne acolo, cu trupul însîngerat, sfîrtecat.

Încet, se lasă în genunchi, apoi se prăbușește cu fața în iarbă. Pentru prima oară, un pămîntean a fost ucis pe Sheda.

Stop cadru. 1.20.996034.

Organizația voia să ia legătura cu Terra. Narco mă rugase să-i ajut și aștepta încă un răspuns. Nu eram încă pregătit să i-l dau. Mai întîi aveam de pus cîteva întrebări...

„Un lucru nu reușesc să înțeleg. Sheda e o lume mai evoluată decît Pămîntul, cu știința și tehnologia mult mai dezvoltate. Stăpînește planetele sistemului său solar; și așa mai departe. Cum pot toate acestea să coexiste cu un... obicei atît de barbar, sadic, absurd cum sînt aceste... Asasinate?! Și, dacă obiceiul există: cum poate tolera, cum poate accepta o societate aflată pe această treaptă de dezvoltare, ca aceste Asasinate să dăinuie, netulburate de vreun repros? Cum poate permite ca alte ființe să fie ucise de niște maniaci? Crime săvîrșite cu patimă, cu încrîncenare? Cum?"

„Ești sincer, voi fi sincer și eu. Iată: această... practică pe care o condamni la shedaeni — pe bună dreptate, după părerea mea — există și pe Terra. Doar că oamenii ucid ființele propriei lor planete. Ucid, și orice lovitură e permisă. Ucid cu lancea, cu săgeata, cu glonțul. Ucid cu dinamita, cu otrava. Ucid..."

„Iartă-mă că te întrerup. Da, pe Terra au existat și mai există războaie, milioane de oameni mor în înfruntări absurde. Dar întreaga lume civilizată condamnă această plagă; nu există un om normal care să dorească, sau să accepte cu seninătate pieirea semenilor săi. Pe cînd pe Sheda, nepăsarea cu care..."

„M-ai înțeles greșit, Livius. Nu m-am gîndit la războaie și lagăre de exterminare. Obiceiul de care vorbesc e practicat pe scară largă pe Terra, admirat de mulți, dezaprobat de cîțiva, privit cu nepăsare și indiferență de cei mai mulți, combătut de foarte puțini ; fără succes. Mă refer la vînătoare."

Am încremenit. Auzisem oare bine ? ! M-am grăbit să protestez :

„Desigur, vînătoarea e o practică sîngeroasă și de cele mai multe ori condamnabilă — atunci cînd nu are alt scop decît acela de a ucide. Și mie îmi repugnă. Dar există o mare diferență față de Asasinate : sînt vînate păsări, animale sălbatice... Toate acestea sînt ființe inferioare..."

M-am oprit fulgerat de un gînd cumplit, și privirea lui Narco mi-a confirmat că ajunsesem în sfîrșit la adevăr. Ființe inferioare... Pentru shedaeni, noi eram ființele inferioare. Noi eram tigrii, antilopele, vulpile, iepurii, lupii.

Într-adevăr, ce sentiment putem încerca văzînd un vînător cu cizma pe grumazul animalului omorît ? Admirație ? Cîteodată. Indiferență ? Adesea. Eventual milă, mai rar dezgust. Dar cît de rar avem o reacție de dezaprobare vehementă și de durată ? !

„Narco, vreau să te mai întreb ceva. Organizația pentru legăturile cu Terra e un fel de... societate pentru protecția animalelor ?"

Shedaeanul tăcu din nou.

Și iată-mă acum în încăperea aceasta pustie, privind iar și iar zeci, sute de înregistrări, simțind că nu mai pot rezista și silindu-mă apoi să privesc din nou.

•

Da, lupta va fi grea ; mai grea decît crezuse Daniel. În orice caz, prea grea pentru a fi purtată de un singur om. Dar eu nu voi face greșeala fostului meu prieten. Nu voi fi singur.

Peste cîteva ore, în zori de zi, mă voi întoarce pe Terra. Alături de voi. Împreună, vom reuși.

Mă apropii de fereastra deschisă, privesc cerul

care se luminează la orizont. Un șuierat de glonte; geamul zboară în țăndări. E rîndul meu, deci.

Nici nu știu cum am ajuns în aerodină, giflind, tremurînd. Cuplez pilotul automat și îi dau destinația: emițătorul.

Îmi dau seama că alerg spre un adăpost iluzoriu: în lumea noastră nu sînt cîtuși de puțin mai în siguranță decît aici. Dar trebuie să ajung între oameni, trebuie să ajung la voi, să vă spun totul, să aflați... Împreună vom reuși să învingem, să nu mai fim Vînatul în jocul acesta demențial.

Aerodina oprește la marginea crîngului. Prin hățiș se zărește clădirea mică, joasă a emițătorului. Să fi fost graba, să fi fost o presimțire? Fapt e că, aflîndu-mă încă la vreo cincizeci de metri, telecomand deschiderea ușii. O explozie îngrozitoare. Emițătorul pulverizat. Petale de foc se apropie. Suflul mă trîntește la pămînt. Îmi revin repede. Simt mirosul părului și al sprîncenelor pîrlite, fața mă ustură îngrozitor, în ochi îmi joacă pete colorate. Da, Asasinii nu sînt infailibili. Mai dau greș și ei, cîteodată. Mă îndepărtez tîrîndu-mă pe coate și genunchi. Deocamdată am scăpat. Știu că nu mă vor căuta imediat. Își închipuie că am pierit în explozie și, în orice caz, le e teamă să se apropie. Le e teamă de moartea pe care cu atîta ușurință ne-o hotărăsc nouă.

Emițătorul e distrus. Dar receptorul de pe Terra va funcționa peste douăsprezece ore. În ciuda lipsei de antrenament, poate voi reuși să... Între timp, s-ar putea ca Asasinii să mă caute. Mă vor căuta probabil și oamenii Organizației. E un joc prea complicat, ale cărui reguli încă nu le cunosc destul de bine. Un joc în care eu sînt vînatul. Iar miza e mare, e mult prea mare. Nu pot și nu am dreptul să continui de unul singur. Fiindcă miza e mai mare decît propria mea viață.

Trebuie să ajung la voi. Trebuie să aflați. Trebuie să reușesc. Și chiar de nu voi reuși... poate cineva, cîndva, se va întreba de ce... De ce atît de crud, atît de absurd lovește coasa ascuțită a morții? De ce?

Dorin Davideanu

Lampagiul

O aripă albă, imensă, a spulberat visurile celor adormiți iar cînd acestea au dispărut în noapte, o imagine stranie li s-a lipit de creier, li s-a lipt ca o palmă de un fin obraz și, pentru cîteva secunde, se derulase un film grotesc unde ei, locuitorii marelui oraș, înghesuiți, asigurau fundalul pentru o gînganie aflată în prim plan.

Imaginea rămăsese împietrită și numai după ce timpul sfărîmase în scurgerea lui fragila siguranță în care se bălăciseră, gîngania, stîrpitura, nimicul, a început să rîdă cu hohote făcînd să le curgă pe față și pe trup apa fierbinte a groazei și, chiar dacă s-au trezit, chiar dacă au aprins lămpi, luminări sau chibrite pentru a îndepărta fantoma, au rămas speriați, căci șarpele zgrunțuros al sfidării a continuat să-i strîngă pînă la epuizare.

A doua zi s-au sculat cu toții mohoriți, înspăimîntați și anemici. Cuvintele, numai obligatorii, se împrăștiau cu repeziciune în aerul viciat. Abia mai tîrziu s-a răspîndit vestea că gîngania, stîrpitura, nimicul, există cu adevărat și că trăiește în surprinzătorul lor oraș.

Liniștite curgeau cuvintele peste capetele celor înghesuiți în tramvai, pe strada mea apare întot-

deauna acest .. personaj ciudat ce aprinde și stinge felinarele — povestea un bărbat înecat în distincție, în mod sigur funcționar la un mare minister — îmbrăcat în cele mai bizare veșminte, cu pantaloni largi, unde timpul își ascunde secundele și un palton negru, lung pînă la pămînt.

Cuvintele nu-l mai ascultă scufundate în zgomotul floros al tramvaiului și abia în centru, cînd nimeni nu mai avea nimic de adăugat, o voce de copil teribil dezinteresat și trist, răni urechile călătorilor : e lampagiul, el este.

În fiecare seară, tîrînd cu greutate și nonsalanță lanțul amintirilor pe sub platani, pe sub felinare. trece lampagiul cuminte, neînțeles. arareori observat. încît cei mai mulți ar putea să creadă că nimeni nu contribuie la aprinderea felinarelor ce pîlpîie pe alei.

Lampagiul trece lungindu-se ca o umbră necăjită purtînd în mînă o vergea ciudată cu care uneori desfundă orificiile pentru gaz și în cealaltă o perie cu care le curăță.

Dimineața se strecoară dezamăgit. calm și hotărît. pe același drum. să stingă felinarele, își spune el însă nu mai are ce stinge. Acestea nu mai ard demult. au fost stinse de vînt sau de oameni, deoarece mulți. foarte mulți. nu iubesc lumina ce sfîșie trențăroasa haină a nopții.

Nimeni nu a știut apoi dacă coșmarul ce a năucit liniștea orășenilor în acea noapte. a grăbit sau nu hotărîrea Consiliului orășenesc, însă este cert că aceasta a trebuit să fie luată și. cam la o săptămînă, timp în care neliniștea atîta sufletele locuitorilor înspăimîntînd copii. făcîndu-i să-l urmărească pe Krol. lampagiul. și să-l batjocorească înjurîndu-l. scuipîndu-l și toate celelalte. ajutați de hoți, pungași și criminali care vedeau în stearpa. firava. năuca lumină a felinarelor. o piedică eficientă în calea exercitării meseriei lor ; deci după o săptămînă de groază. a apărut în presă hotărîrea prin care se punea în funcțiune centrala electrică. înlăturîndu-se stupidul gaz. umilele felinare. sfidătorul lampagiu.

Acest lucru îl duru pe Krol. Durerea izvorî zi și noapte din mica lui locuință construită din placaj și deșeuri la marginea orașului. Durerea izvorî și înecă șobolanii în galeriile săpate în oras la fiecare pas. Îl duru amintindu-i de copilărie cînd fusese mai întotdeauna ascuns, debil și umilit, ca mai tîrziu din această perpetuă desconsiderare să iasă și mai rigid și rece, găsind în aprinsul felinarelor singura rațiune a existenței sale.

Își aducea aminte de bătăile și de apostrofările de care avea parte fiind copil de umil servitor într-o mare casă, iar lacrimile si durerea săpau în el, în sufletul lui tăios, lăcaș pentru uimire și revoltă. Urmase apoi ura și nesolidaritatea celor de-o vîrstă cu el.

Odată, la șaisprezece ani, pe cînd proclama bunătatea și nemurirea întregii lumi, condusese la poartă și apoi mai departe o nobilă domnișoară care, dintr-o ciudată pornire, acceptase ca el s-o însoțească, să-i vorbească și să rîdă împreună, aiurea.

Al zice că este un măgar acoperit cu coroane de flori, sunase la întoarcere, în urma, lui ironia unui golan stilat de cartier. L-a privit mirat strivindu-și între dinți furia. Cochilia-i indestructibilă de calm, obișnuință și neîncredere, fusese gata să cedeze. N-a cedat. Însă cînd trăseseră de el rupîndu-i hainele, ca să vedem bărbăția ce a dat-o gata pe domnișoară, o gheară ciudată i-a zgîriat fruntea și i-a însfîngerat ochii făcîndu-l să fugă. Se ascunsese necăjit în grădină plîngînd în viața lui pentru ultima dată. Voise să fie singur, dorise mult să fie singur cu durerea lui puturoasă, dar cîinele, neștiutor, venise să-l tulbure.

Cînd îl simți aproape îl prinse cu mîinile de cap și-l lovi cu sete peste bot. Acesta pătă liniștea cu urletele lui și pămîntul cu sînge. Îl văzu fugind și, murmurînd scuze, făcu victime printre furnici căci le inundă furnicarul cu lacrimi violente.

Seara, Krol și-a luat vergeaua și pleca grăbindu-se ca de fiecare dată să-și îndeplinească misiunea

însă, de la primul pas făcut în stradă, simți că-l sapă regretul și că-l îneacă neliniștea a ceva necunoscut. În jur nu era nimeni să-l ia în râs iar această lipsă se cățărase pe gîtul lui mînglindu-l cu spaima că undeva în negurosul oraș falnicele felinare s-ar putea să nu-l mai aștepte. Trecuse pe străzi năuc și speriat. Ciuda îi umplu mîinile cu pietre pe care le aruncă cu măiestrie în neoanele proaspăt instalate. Copii plîngeau iar hoții, pungașii și criminalii, subjugați de o sănătoasă disperare, îl ajutară să spargă totul. Din țiuitul ultimului bec răsunase fluieratul unui polițist, fluierat care se chinuise secunde în șir să le pătrundă în creier, dar fără nici un rezultat. Acolo totul era pustiu ca într-o cameră în care a murit cineva.

Tîrziu prin orașul haotic înecat de noapte începuse să alerge zăpada mușcată de nebunia unui vînt sălbatic. Se dezlănțuise apoi mare agonie a locuitorilor. Alergau și ei mînați din spate de crizele unui prim război mondial.

Krol rătăci pînă tîrziu prin orașul pustiu și pustiit. Trainicul său echilibru pe ultima treaptă a existenței umane căzuse iar rătăcirea lui era ca drumul unui șobolan ciuruit de boală. Din cînd în cînd se oprea și privirea lui spărgea cîte o fereastră în cadrul cărei-a, foarte rar, apărea cîte un chip răvășit.

Odată, o femeie îl urmise cu calmul ei senin de sfîntă decăzută, ca după cîteva secunde tot ea să urle isteric că la marginea orașului *bat tunurile, bat tunurile*, înroșind cerul cu al iadului foc.

Telegraful bătuse cu o neagră dezinvoltură numele primilor nevinovați căzuți în război și pînă cînd vestea aceasta ca o însărcinată vrăjitoare să pătrundă în oraș și să bată la porțile familiilor dinainte îndoliate, o lumină orbitoare curățase văzduhul de negură și cugetul oamenilor de nebunie.

Lumina orbitoare se refugiase în sufletul lui Krol Peste el și peste oraș se lasă calmul și tăcerea. Zbu-

ciumul se retrăsese aidoma unei zbateri ce chinuise o pădure încovrigată de spaimă. Își reveni și privirea lui tăie cu luciditate înconjurul. Poate că nu a fost nimic, spuse cu o voce egală și rece, poate că nu a fost nimic. Privirea și sufletul lui neîmpăcat căutară zadarnic uitatele felinare. Prin case și aiurea, ca un văl de mireasă părăsită, se împrăștia lumina becurilor electrice. Scrută cerul și i se păru că în rămășițele orbitoarei lumini se disting chipuri vagi care-i fac prietenește cu mîna. Un gînd îi zgîrie fruntea și îl pradă deznădejdiei : dacă am înnebunit, măcar să nu-i mai chinui pe ceilalți. Am să dau foc cocioabei și am să ard odată cu ea. Rîse.

Tropăia în depărtare dimineața, cînd el luase această hotărîre. Se îndrepta spre casă însoțit de duhurile morții ce făceau gălăgie, zgîriau pereții tîrîndu-se totuși la distanță. La intrarea pe străduța lui se împiedicase de ceva căzut pe trotuar. Privirea lui, generoasă acum, se cățărase rapid pe fața celui căzut și reveni cu imaginea unei tinere femei. Cînd Krol încercă să treacă mai departe, brațele femeii îl lovîseră cu încredere prinzîndu-i picioarele. De ce, de ce se mai întîmplă și asta ? avea el să întrebe în drumul hotărît spre casă, care destin s-a băgat în mine, în viața mea răscolind-o ? și mai ales de ce ?

Rămăsese împietrit ca o statuie într-un parc năruit și pustiu. Rămăsese zgîriat de credința că trebuie să plece, dar gîndul că s-ar putea mișca, îi cădea neputincios la picioare lăsîndu-l să se vadă murind, mistuit de flacăra ce cuprindea sinistra-i cosmelie, făcîndu-l să simtă mirosul propriului său cadavru curgîndu-i pe trup ca o lipicioasă transpirație, înecîndu-l.

Dădu să plece. Zvîcni puternic rupînd bariera brațelor cu care tînăra femeie îl înlănțuise, zvîcni puternic ca un condamnat în spînzurătoare. Se împiedică. Nu căzu și, cu imaginea propriului său cadavru în minte, începu să alerge spre casă, sfidînd strigătele de ajutor, strigăte ce-i zgîriau spatele ca niște cioburi căzute de la etaj.

Maghernița rînjise făcîndu-l să privească în jur ca un leu bătrîn la pereții unei dărăpănate și înversu-

nate capcane, în jur unde se materializa imaginea sa plus chipul tragic, frumos și tînăr al femeii ce-i ceruse ajutor. Înăuntru, în cămăruța încărunțită de întuneric, începuse să plouă remușcarea că atunci nu s-a oprit să o ajute. Nu de frică, de ris sau de plins hohotise apoi, însă simțea că există ceva care îl făcea să alerge, să scurme, să urle, răscolind pletele subțiate ale nopții în căutarea ei, dar acolo unde i se păru că o întîlnise, văzu, și privirea îl ustură, văzu numai zăpada bătătorită, urme de pași, foarte multe urme de pași și poate puțin sînge.

Ziua, între dimineața tîrzie și prînz, cînd un soare scheletic se împrăștiase pe cer, inconștient, bătrînul lampagiu se apropie de fosta lui locuință pășind instinctual, căci în creier s-a ascuns pasărea durerii, s-a ascuns clocind acum oul nebuniei. Peste ea, zburătăcind-o, căzuseră resturile arse ale magherniței precum și indiferența pioasă a celor de acolo păzind un cadavru pîrlit.

O lumină puternică, aprinsă deasupra sicriului scos în drum, îl atrase cum îl atrage pe un asasin superba victimă. Se apropie, însă în sicriu se văzu pe sine surizător și calm, înnegrit de ascunse dorințe, se văzu și iar începu să urle, să caute, să alerge, făcîndu-se nevăzut.

•

În urma lui Krol, înfiorînd, au rămas legende, istorioare, povești ciudate și contradictorii. Cîțiva copii sînt convinși că în fiecare seară el trece pe vechiul drum cu vergeaua și peria în mîini. Le dă dulciuri, și, din cînd în cînd, le povestește. Toți cei care încercaseră să se convingă nu văzuseră nimic, însă copiii se oprisără ascultînd încrezători pe cineva nevăzut.

Ascultaseră fascinați și plecaseră apoi cu buzunarele pline de bomboane.

De la un timp o fetiță începuse să povestească visurile ciudate ce se adunau buchete pe fruntea ei în fiecare noapte. El este mereu vesel și numai uneori plînge, căci oamenii aceia îi fac rău, îi pun în jurul capului niște fire, dar atunci ei nu mai văd nimic și visul se întrerupe. Mă trezesc, povestește fetița, mă trezesc și plîng necăjită că vreau să merg la el și nu pot. Îl întîlnesc numai seara, însă atunci uit mereu să-l întreb de ce-l chinuie oamenii aceia urîți și de ce îl acoperă cu fire.

La mulți ani după dispariția lui Krol, un tînăr care nici măcar nu era născut atunci cînd lampagiul murise, dispăruse, sau pur și simplu plecase, ne povestește mereu despre întîlnirile sale cu bătrînul, și există ceva ca o boală a sufletului care mă înfioară spunea el odată, un fel de dorință mistuitoare de a-l vedea și a-l asculta în fiecare moment. Bătrînul suferă sau poate că în glasul și sufletul lui nu viețuiește decît resemnarea. Vorbim despre orice numai despre moartea, dispariția și mai ales plecarea lui, nu vrea să vorbească, vorbim despre noi *cei de aici* și nu despre ei, *cei de acolo.*

Am impresia că este nefericit, că este silit să facă ceea ce face și asta mă doare enorm. De aceea vă chem și pe voi să-l ascultați și să-i puneți întrebări. Krol, ciudatul și bătrînul Krol, există cu adevărat. Trebuie numai să vreți să-l cunoașteți.

•

Acum, pe străduța pustie, răscolită de viscol, aștept neclintit, curînd se va întuneca și lampagiul va

Lucian-Vasile Szabó

ROBERT SHECKLEY

Femeia perfectă

Morcheck se trezi cu gura pungă şi rîsete răsunîndu-i în urechi. Era rîsul lui George-Clarck, ultimul lucru de care îşi mai amintea de la petrecerea ce avusese loc seara trecută. Asta chef! Tot Pămîntul sărbătorise sfîrşitul de veac. Anul Trei Mii! Pace şi prosperitate pentru toţi, o viaţă fericită: „Cît ţi-e de fericită viaţa" întrebase rînjind şmecher Owen-Clarck, care se îmbătase de-a binelea. „Vreau să spun, cum e viaţa cu dulcea ta soţie?"

Fusese foarte neplăcut. Toţi ştiau că Owen-Clarck este Primitivist, dar cine-i dădea dreptul să jignească pe alţii? Însă pentru că se căsătorise cu o Femeie Primitivă...

„Îmi iubesc soţia", îi răspunse ferm Morcheck, „şi ea este mult mai drăguţă şi mai sensibilă decît mănunchiul acela de nevroze care e nevasta ta".

Însă bineînţeles, înţepăturile de acest fel nu au nici o influenţă asupra obrazului gros al unui Primitivist, despre care se zice că apreciază defectele femeilor lor la fel ca şi virtuţile, dacă nu mai mult. Rînjetul lui Owen-Clarck se lăţise şi mai mult cînd adăugase. „Ştii, bătrîne, cred că nevasta-ta ar trebui

dusă la un control. I-ai observat reflexele în ultima vreme ?“ Idiotul ! Morcheck se ridică încet din pat, clipind în strălucirea soarelui de dimineaţă ascuns după draperii. Reflexele Myrei ; partea proastă era că exista un simbure de adevăr în cele spuse de Owen-Clarck. În ultima vreme Myra nu prea părea să fie în apele ei.

„Myra !“ strigă Morcheck. „Cafeaua mea e gata ?“ Urmă o pauză, după care vocea ei răsună veselă de la parter „Într-o clipă !“ Clipind încă somnoros, Morcheck îşi trase pantalonii, mulţumind în gînd Statului că următoarele trei zile erau tot sărbătoare ; avea într-adevăr nevoie de odihnă după cheful din seara precedentă.

Jos în bucătărie, Myra se agită în jurul lui, turnîndu-i cafeaua, împăturîndu-i şerveţelul şi împingîndu-i scaunul pe care să se aşeze. Apoi îl sărută pe începutul de chelie din vîrful capului, locul în care îi plăcea lui să fie sărutat.

„Cum se simte micuţa mea soţie dimineaţa ?“ o întrebă el.

„Minunat, iubitule“, îi răspunse ca după o scurtă pauză. „Ţi-am făcut cornuleţe. Cornuleţele care îţi plac“.

Morcheck muşcă dintr-un cornuleţ bine prăjit şi sorbi o înghiţitură de cafea. „Cum te simţi în dimineaţa asta splendidă ?“ întrebă el. Myra îi unse o pîine prăjită cu unt şi apoi răspunse : „Grozav, iubitule. Ştii, cheful de ieri seară a fost grozav. M-am simţit fantastic toată seara“.

„Eu m-am cam ameţit“, replică Morcheck cu un zîmbet forţat.

„Te iubesc cînd ești amețit", îi răspunse Myra. „Vorbești ca un înger, vreau să spun ca un înger foarte deștept. Te-aș putea asculta o viață întreagă", adăugă ea, ungîndu-i o altă felie de pîine prăjită.

Chipul lui Morcheck începu să strălucească de plăcere, apoi se încruntă. Lăsîndu-și cornulețul pe marginea farfuriei, își scărpină obrazul și spuse. „Știi, am avut un mic conflict cu Owen-Clarck; vorbea despre Femeile Primitive".

Mira îi unse a cincea felie de pîine prăjită fără să răspundă, adăugînd-o mormanului de pe farfurie. Se întindea tocmai după a șasea, cînd el îi atinse ușor mîna. Imediat ca se aplecă și în sărută pe nas.

„Femei Primitive!" zise ea batjocoritor. „Ființele acelea nevrozate! Nu ești mai fericit cu mine, iubitule? Sînt Modernă, e adevărat, dar nici o Femeie Primitivă nu te-ar putea iubi cum te iubesc eu — și te iubesc!"

Era adevărat. De cînd existau documente, niciodată bărbații nu au fost în stare să trăiască fericiți cu Femei Primitive netransformate. Ființe egoiste și alintate, ele pretindeau atenție și îngrijiri o viață întreagă. Toată lumea știa că nevasta lui Owen-Clarck îl pune să șteargă farfuriile și prostul se complace într-o asemenea situație! Femeile Primitive cereau mereu bani cu care să-și cumpere haine și bibelouri pretindeau să li se aducă micul dejun în pat, dispăreau de acasă să joace bridge, vorbeau cu orele la telefon și naiba mai știe cîte altele. Ba au încercat să ocupe funcții specific bărbătești și, în cele din urmă, au dovedit că sînt egale cu bărbații.

Iar niște timpiți ca Owen-Clarck erau de părere că sînt extraordinare!

Morcheck simți cum mahmureala-i dispare încetișor parcă alungată de dragostea cu care îl înconjura Myra. Ea nu gustase nimic din bunătățile de pe masă. Mîncase pesemne, mai înainte, ca să se poată dedica în întregime sarcinii de a-l hrăni pe el. Lucrurile acestea mărunte reprezentau de fapt diferența!

„Owen-Clarck zicea că ești cam încetă în ultima vreme".

„Zău?" întrebă Myra după o pauză. „Primitivii ăștia își închipuie că ei sînt buricul pămîntului și le știu pe toate".

Răspunsul era corect, dar venise cu întîrziere. Morcheck îi mai puse cîteva întrebări soției sale, urmărindu-i timpul de reacție după secundarul ceasului de pe perete. Era într-adevăr mai lentă!

„A venit poșta?" o întrebă el iute. „A sunat cineva? N-o să întîrzi la slujbă?"

După trei secunde ea deschise gura, apoi o închise. Ceva nu mergea bine deloc.

„Te iubesc", zise ea.

Morcheck simți cum îi plesnește inima în piept. O iubea ca un nebun, cu patimă. Dar scîrbosul acela de Owen-Clarck avusese dreptate. Trebuie să o ducă la un control. Myra păru că îi simte gîndurile; își reveni vizibil și spune: „Tot ce îmi doresc este fericirea ta, iubitule. Cred că nu mă simt prea bine... Vrei să mă duci la tratament? Iar după tratament, să mă aduci acasă? Și să nu-i lași să mă schimbe? Nu vreau să fiu schimbată!" Lăsîndu-și capul pe brațele încrucișate pe masă, ea izbucni într-un plîns tăcut, să nu-l deranjeze.

„O să fie un simplu control, iubito", zise Morcheck, încercînd să-şi stăpînească lacrimile, pentru că ştia — aşa cum ştia şi ea, de fapt — că era într-adevăr bolnavă.

Nu este corect, gîndi el. Femeia Primitivă, cu neuronii ei grosolani, era imună la astfel de boli, în timp ce Femeia Modernă, cu sensibilităţile atît de fin echilibrate, se îmbolnăvea atît de uşor... Era nedrept, pentru că Femeia Modernă avea toate calităţile ideale ale feminităţii.

În afară de rezistenţă.

Myra îşi reveni din nou. Cu un efort, se ridică în picioare. Era atît de frumoasă, cu obrajii aprinşi de boală şi raze de soare clipindu-i în păr.

„Iubitule, ce-ai zice să mai aşteptăm un pic? Poate îmi revin singură", adăugă ea, dar privirea i se împăienjenea din ce în ce mai tare.

„Iubitule", zise ea din nou, după care se clătină şi se sprijini de marginea mesei. „Cînd vei avea o altă soţie, încearcă să-ţi aminteşti cît de mult te-am iubit", după care se lăsă pe scaun cu privirea goală.

„Mă duc să scot maşina", spuse Morcheck în şoaptă, grăbindu-se să iasă. Dacă ar mai fi rămas o clipă, ar fi izbucnit în plîns.

Mergînd spre garaj se simţea frînt, obosit şi amorţit. Myra era pe ducă şi toată ştiinţa modernă, cu realizările ei, nu era în stare să o ajute.

Ajunse la uşă şi rosti „Dă-i drumul". Maşina ieşi lin din garaj şi se opri în dreptul său.

„S-a întîmplat ceva, Boss?" întrebă maşina. „Arăţi îngrijorat. Eşti încă mahmur?"

„Nu, e vorba de Myra. E bolnavă."

O clipă, maşina tăcu. Apoi zise încetişor: „Îmi pare rău, domnule Morcheck. Aş vrea să vă pot fi de

vreun ajutor".

„Mulțumesc", zise Morcheck, bucuros să găsească un prieten într-un astfel de moment. „Din păcate nu se poate face nimic".

Mașina dădu înapoi pînă în fața ușii, Morcheck o ajută pe Myra să se așeze, după care mașina porni lin, păstrînd o tăcere plină de delicatețe pe tot drumul pînă la fabrică.

Traducere de Tudor Bețuan

ARMEN SAGATELEAN

Steaua

Cucerirea Cosmosului era în plină desfăşurare. Oamenii obţineau minereu de pe Pluto, făceau săpături pe Marte şi Saturn. Navele călătoreau spre galaxiile învecinate. Cosmosul a devenit cunoscut şi apropiat, dar mai tăinuia o enigmă veche de cînd lumea.

Îndrăgostiţii, plimbîndu-se pe străzile nocturne ale oraşelor de pe Pămînt, căutau pe cer o steluţă viu strălucitoare, din constelaţia Zînei : muncitorii de pe Pluto înainte de a coborî în mină îi făceau cu mîna ; cei de pe Marte o admirau.

Statistica a arătat că timpul irosit pentru admirarea acestei stele ar fi fost suficient pentru cucerirea completă a încă două planete de mărime mijlocie.

„De ce?“ — îşi băteau capul savanţii. De ce tocmai această stea, cea mai îndepărtată de Pămînt, îi atrăgea pe oameni ? De ce poeţii îi dedică versuri ? De ce despre ea s-au scris atîtea romane şi au fost compuse atîtea cîntece ? De ce distrage omenirea de

la problemele ei vitale? Ce fel de radiație imperceptibilă, misterioasă acționează asupra oamenilor, cine o trimite?

Expediția a fost pregătită îndelung și minuțios — așa de departe pământenii niciodată încă n-au încercat să pătrundă. Echipajul navei a urmat un curs special de contacte cu civilizații extraterestre, iar căpitanul, înainte de zbor, a primit o casetă sigilată, în care se aflau instrucțiunile cu privire la întoarcerea pe Pământ.

„Să se deschidă numai la locul de destinaţie", — glăsuia ordinul.

Ţinta a atins-o numai a patra generaţie de astronauţi. Ea era tînără, cel mai în vîrstă era Căpitanul — împlinise douăzeci şi nouă de ani. Ieşind pe orbita exterioară, nava a lansat aparatele de recunoaştere. Datele veneau necontenit... şi nu erau îmbucurătoare pentru echipaj.

Urme de viaţă n-au fost descoperite pe nici una din cele trei planete, două planete mari erau moarte, pe a treia, cea mai mică, condiţiile erau asemănătoare cu cele de pe Pămînt, dar şi ea era lipsită de viaţă. S-a hotărît coborîrea pe această planetă.

Au fost deschise trapele şi un detaşament sub comanda Căpitanului a păşit pe planeta necunoscută. Nava stătea în mijlocul unui şes nemărginit, în depărtare se zăreau munţi negri, de după piscurile cărora astrul purpuriu, apunînd, trimitea raze. S-a lăsat noaptea. Pămîntenii au adunat surcele din tufişurile gălbui-albastre şi au aprins primul foc adevărat din viaţa lor. Iarba moale de sub picioare îi ademenea să se culce. Aşezîndu-se lîngă foc, şi inspirînd un miros cunoscut şi în acelaşi timp necunoscut, oamenii priveau în sus. Pe catifeaua albastră a cerului licăreau

miliarde de stele. Căpitanul abia a găsit Soarele din galaxia sa, s-a gîndit la Pămîntul pe care niciodată nu l-a văzut şi a aruncat privirea asupra echipajului. Privirile tuturor erau îndreptate în cu totul altă parte. Aţintindu-şi privirea, Căpitanul a observat, într-o constelaţie necunoscută, o stea mică, foarte îndepărtată, care strălucea chemător. S-a uitat încă o dată la membrii echipajului, a zîmbit, a scos din porthart caseta cu instrucţiunile de înapoiere, a aruncat-o în sus cu mîna şi a azvîrlit-o departe, în tufişurile gălbui-albastre.

Traducere de **Marin Bucă**

ROBERT ANSON HEINLEIN

Voi, zombilor

Ora 22:17. Zona temporală V (est). 7 nov. 1970. New York Barul „La Tăticu"

Tocmai lustruiam un bol de coniac, cînd în bar îşi făcu apariţia „Mama Nemăritată". Era ora 22 şi 17 minute, după timpul local al zonei cinci sau timpul zonei de est, în ziua de 7 noiembrie 1970. Un agent temporal are întotdeauna grijă să noteze ora şi data, pentru că aşa trebuie.

„Mama Nemăritată" era un tînăr de douăzeci şi cinci de ani, cam de statura mea, cu trăsături copilăreşti şi un caracter irascibil. Nu-mi plăcea cum arată, nu mi-a plăcut niciodată, dar cum era aici ca să-l re-

crutez, l-am întîmpinat arborîndu-mi cel mai cuceritor surîs comercial.

Poate că sînt prea critic; tipul nu face pe nebunul, dar contrariază, pentru că oricine îl întreabă cu ce se ocupă primește invariabil același răspuns: „Sînt o mamă nemăritată". Dacă nu e prea prost dispus, adaugă: „Scriu povestiri tip confesiune la patru cenți cuvîntul". Însă, dacă nu are chef, abia așteaptă să se lege cineva de el. Se bate ca o femeie polițist și are o tehnică de luptă corp la corp de-a dreptul fantastică. Acesta era și unul dintre motivele pentru care mă interesa tipul, dar nu și singurul.

Acum părea rar băut și, judecînd după expresie, ai fi spus că urăște întreaga omenire. I-am turnat o porție dublă de tărie, lăsîndu-i sticla la îndemînă. Goli paharul, și-și turnă încă unul.

În timp ce ștergeam tejgheaua cu cîrpa, i-am spus în treacăt: „Ei, cum merg afacerile mamei nemăritate?"

Degetele i s-au crispat pe pahar și o clipă am crezut că mi-l va zvîrli în față. Am pipăit bîta ascunsă sub bar. Cînd te ocupi de manipulări temporale, încerci să prevezi totul; sînt însă atîția factori în joc, încît niciodată precauțiile nu sînt suficiente. L-am văzut relaxîndu-se; genul de indicii pe care înveți să le detectezi în cursul perioadei de pregătire.

„Scuză-mă" i-am spus, „voiam doar să știu cum îți merge. Hai să zicem că te-am întrebat cum e vremea afară..."

„Afacerile merg bine", răspunse el pe un ton ursuz. „Îmi scriu poveștile, mi se editează și așa am ce să mănînc".

Mi-am turnat și eu un pahar și m-am aplecat spre el spunîndu-i: „De fapt nu-s rele chestiile care le scrii. Am citit cîteva, e uimitor cît de bine surprinzi psihologia femeii!"

Deși nu vorbea niciodată despre pseudonimele sub care își publica povestirile, trebuia să risc. Din

fericire, nu reţinu decît ultimele cuvinte.

„Psihologia femeii", repetă el pufnind. „Sigur că o cunosc. E şi normal".

„Zău ?" m-am îndoit. „Ai cumva surori ?"

„Nu, dacă-ţi povestesc de ce, ai să crezi că fabulez".

„Ei, nici chiar aşa", i-am replicat. „Barmanii şi psihiatrii ştiu că nu există nimic mai ciudat ca adevărul. Dacă ai fi auzit măcar o parte din cîte s-au spus aici, te-ai putea îmbogăţi. Lucruri cu adevărat incredibile !"

„Înseamnă că nu ştii ce-i aia incredibil !"

„Nu zău ? Sînt sigur că orice mi-ai spune nu mă va mira, am auzit altele mai grozave".

Pufni dispreţuitor : „Pariem pe restul sticlei ?"

„Chiar şi pe una întreagă !" i-am spus şi am pus una nedestupată lîngă el.

I-am făcut semn celuilalt barman să se ocupe de clienţi. Eram chiar la capătul tejghelei, acolo unde păstram un taburet liber, avînd îngrămădite în faţă borcănaşe cu castraveţi muraţi şi alte nimicuri care merg la băutură. În partea cealaltă, cîţiva consumatori se uitau la televizor, în timp ce altul umbla la tonomat, astfel că eram izolaţi.

„Ei bine", începu el, „sînt un copil din flori".

„Nu mi se pare chiar aşa de extraordinar".

„Unul adevărat. Părinţii mei nu erau căsătoriţi !"

„Banal. Nici ai mei".

„Cînd..." se întrerupse şi pentru prima dată îi apăru puţină căldură în priviri. „Vorbeşti serios ?"

„Cît se poate de serios. Sînt un bastard autentic, sută la sută. Pot să adaug că la noi în familie nimeni nu se căsătoreşte vreodată. Toţi sîntem copii nelegitimi". Cum îmi privea insistent inelul, i l-am arătat adăugînd : „Asta te intrigă ? Arată doar a verighetă, îl port ca să mă lase femeile în pace".

Este un inel foarte vechi, l-am cumpărat în 1985 de la un coleg, care l-a adus dintr-o misiune în Creta precreştină. Este şarpele Ouroboros, care-şi devorează perpetuu propria coadă. Simbolul Marelui Paradox.

Îl privi în treacăt.

„Dacă eşti într-adevăr copil din flori, îţi dai seama de ceea ce simt. Pe vremuri eram o fetiţă..."

„Ce? Mai spune o dată, cred că n-am înţeles bine!"

„Mă laşi să povestesc? Ziceam deci că eram o fetiţă... N-ai auzit vorbindu-se de Christine Jorgenson sau de Roberta Cowell?"

„A, poveştile alea cu schimbarea sexului? Vrei să spui că..."

„Uite ce e, dacă mă întrerupi, nu-ţi mai spun nimic. Copil găsit, am fost dus la orfelinatul din Cleveland în 1945, pe cînd aveam o lună. Îmi amintesc că eram geloasă pe copiii care aveau părinţi. Cînd am aflat cum se fac copiii, şi asta poţi să mă crezi, se învaţă repede în orfelinat..."

„Ştiu".

„...mi-am jurat că dacă, o să am vreodată un copil, acesta va avea şi mamă, şi tată. Aşa am reuşit să rămîn neatinsă, lucru mare pentru mediul în care mă învîrteam! A trebuit să învăţ să mă bat pentru a-mi apăra puritatea. Apoi, crescînd, am înţeles că nu prea aveam şanse să mă mărit vreodată, din aceleaşi motive pentru care nu fusesem adoptată". Privirea i se înăspri. „Aveam o faţă de cal, cu dinţii ieşiţi în afară, eram plată ca o scîndură şi cu părul ţepos ca sîrma..."

„Dar nu eşti cu nimic mai urît ca mine!"

„O fi, dar cui îi pasă de cum arată un barman sau un scriitor? Cei care vor să adopteze o fetiţă, caută o zînişoară, cu ochi albaştri şi bucle aurii. Mai tîrziu, băieţii vor mutriţe nostime şi profiluri apetisante". Înălţă umerii a neputinţă. „Nu puteam concura cu ele. Atunci m-am decis să mă înrolez la U.S.O A.R.E..."

„Unde?"

„La USOARE, Uniunea Surorilor Ospitaliere pentru Astronauții Reveniți din Exterior, acum li se spune Persoane Respectabile Obișnuite să Slujească drept Temperatoare în Tratarea Unor Astronauți în Tranzit din Exterior".

După ce le-am plasat temporal, am recunoscut aceste nume. Pentru a desemna acest corp militar de elită, noi utilizăm altul: „Tinere Indicate pentru Refacerea celor din Forțele Extraterestre". Salturile temporale atrag după ele incredibile distorsiuni de vocabular. Mai ține cineva minte că o ‚stație service' era un loc unde se vindea benzină? Îmi amintesc că într-o zi, pe cînd eram într-o misiune în Era Churchill, o femeie mi-a spus: „Așteaptă-mă la service-ul din colț. Ei bine, invitația nu are deloc sensul la care vă gîndiți; pe vremea aceea stațiile service nu aveau paturi.

„Mama nemăritată" își continuă povestirea: „Era pe vremea cînd lumea ajunsese să recunoască faptul că e imposibil să trimiți oamenii în Cosmos, pentru luni și ani în șir, fără a lua măsuri de reducere a tensiunii. Îți mai amintești strigătele de indignare ale puritanilor? Asta era în favoarea mea, căci voluntarele erau puține. Pentru a fi acceptată, o fată trebuia să fie respectabilă, de preferință inocentă (specialiștii preferau ca antrenamentul să plece de la zero), cu o inteligență superioară mediei și stabilă emoțional, ori cea mai mare parte a voluntarelor erau boarfe bătrîne sau nevropate, care clacau după zece zile în spațiu. Așa că n-aveam de ce să fiu neliniștită de fizicul meu; dacă mă acceptau, urmau să mă supună unui tratament ortodontic, să-mi facă permanent, să mă învețe să merg, să dansez, arta de a asculta un bărbat și toate celelalte, ca să nu mai vorbim de instrucția specială pentru servicii excepționale. La nevoie, puteau recurge la chirurgia estetică; nimic nu-i prea frumos sau prea scump pentru Băieții Nostri. Ca să

nu mai spun că dacă evitai sarcina pe durata angajării, puteai fi sigură că te vei mărita cu un astronaut. La fel ca azi — ‚tinerele de la Refacere' se mărită cu astronauți și asta-i perfect normal, pentru că vorbesc aceeași limbă.

La optsprezece ani, cei din orfelinat m-au plasat ca ajutor într-o familie; aceștia nu voiau decît o servitoare ieftină, dar nu-mi păsa, înainte de douăzeci și unu de ani nu mă puteam înscrie la USOARE. Ziua făceam menajul, iar seara pretextam că merg la cursuri de stenodactilografie, cînd de fapt frecventam o școală de maniere elegante, pentru a-mi spori șansele de acceptare.

Atunci am făcut cunoștință cu șmecherul ăla plin de bani. Ticălosul avea un teanc de bancnote de o sută de dolari pe care mi le-a arătat într-o seară, spunîndu-mi să-mi iau cît îmi trebuie. Dar n-am făcut-o. Îmi plăcea pentru că era primul tip drăguț cu mine, care nu încerca să-mi facă propuneri. Am renunțat la cursurile serale ca să-l văd mai des și a urmat cea mai fericită perioadă din viața mea. Apoi, într-o seară, în parc, a trecut la fapte".

Văzîndu-l că tace, l-am întrebat: „Și după aceea ?"

„După aceea, nimic ! Nu l-am mai văzut niciodată. M-a condus acasă, mi-a spus că mă iubește, m-a sărutat și n-a mai venit niciodată. Dacă-l întîlnesc", adăugă el, „îl ucid".

„Desigur, îți înțeleg sentimentele", am spus pe un ton compătimitor. „Dar să-l ucizi... să-l ucizi pentru că a procedat într-un mod atît de natural... Hm ! Te-ai opus ?"

„Hî ? Ce are una cu alta ?"

„Are ! Poate merită să-i rupi oasele pentru că te-a părăsit, dar..."

„Merită mai mult. Asta încă nu-i totul, stai să-ți spun. Am reușit să țin totul secret și am hotărît că-i mai bine așa. Nu-l iubisem cu adevărat și probabil că nu voi iubi pe nimeni vreodată, voiam doar mai mult ca oricînd să intru la USOARE. Virginitatea nu era o condiție sine-qua-non, așa că mai puteam can-

dida. De abia îmi regăsisem echilibrul, cînd mi-am dat seama că rochia începe să-mi fie prea strîmtă".

„Un copil!"

„Ce crezi? Familia la care stăteam m-a ţinut cît am mai putut să lucrez, apoi m-au dat afară. La orfelinat nu m-au mai primit şi aşa am ajuns să lucrez într-un spital, unde am golit plosca pînă mi-a venit timpul. M-am trezit într-o seară pe masa de operaţie, cu o asistentă medicală lîngă mine spunîndu-mi: ‚Destinde-te. Acum, respiră puternic'. Cînd m-am trezit, eram în pat, amorţită de la piept în jos. Chirurgul a intrat şi m-a întrebat vesel ‚Cum te simţi?'

‚Ca o mumie'

‚Bineînţeles, eşti plină de bandaje şi tranchilizante, dar o să meargă bine. O cezariană nu-i cel mai uşor lucru...'

‚O cezariană? Doctore... am pierdut copilul?'

‚Nu, copilul e bine'

‚Băiat sau fată?'

‚O fetiţă sănătoasă de aproape trei kilograme'.

M-am liniştit. E ceva să faci un copil. Îmi spuneam că o să merg aiurea, că o să fac lumea să creadă că sînt căsătorită iar micuţei o să-i spun că tatăl ei e mort. Fetiţa mea nu va ajunge niciodată într-un orfelinat.

Dar chirurgul continuă: ‚Spune-mi... hm... (evita să-mi spună pe nume) n-ai avut niciodată tulburări hormonale?'

‚Eu? Bineînţeles că nu. Dar de ce?'

Ezită înainte de a continua: ‚O să-ţi spun totul, iar apoi o să-ţi dăm o injecţie ca să dormi. O să ai precis nevoie de linişte'.

‚Pentru ce?'

‚Ai auzit de medicul scoţian care a fost femeie pînă la treizeci şi cinci de ani şi a devenit bărbat după o intervenţie chirurgicală? După aceea s-a însurat şi are o existenţă perfect normală'.

‚Şi ce are asta cu mine?'

‚Eşti un caz similar. Eşti bărbat'.

‚Ceee?' am urlat, incercînd să mă ridic.

‚Haide, nu te enerva. După ce te-am deschis, am găsit o adevărată harababură. În timp ce scoteam copilul, l-am chemat pe chirurgul şef, cu care te-am examinat şi am lucrat ore în şir să salvăm ce s-a mai putut. Aveai două seturi complete de organe genitale, nedezvoltate complet, dar cu cele feminine capabile să-şi îndeplinească funcţia. Cum nu mai exista şansa să le foloseşti, le-am extirpat şi am aranjat lucrurile în aşa fel ca să te dezvolţi ca bărbat'. Îşi puse mîna pe umărul meu: ‚Nu te teme, tinereţea e de partea ta, organismul se va adapta, vom supraveghea îndeaproape echilibrul glandular şi vom face un bărbat grozav din tine'.

Am început să plîng: ‚Şi copilul meu?'

‚Cum n-ai suficient lapte ca să-l hrăneşti, în locul tău n-aş încerca să-l văd şi i-aş căuta părinţi adoptivi'.

‚Nu!'

Înălţă din umeri. ‚E treaba ta. Eşti mama lui, sau, în fine, eşti părintele lui. Dar nu-ţi bate capul acuma. Mai întîi trebuie să te pui pe picioare'.

A doua zi şi în zilele următoare am văzut-o pe micuţă şi am încercat să mă obişnuiesc cu ea. Nu văzusem niciodată nou-născuţi şi nu ştiam cît sînt de urîţi. Fiică-mea semăna cu o maimuţă portocalie. Sentimentele pe care le încercam faţă de ea au făcut locul unei hotărîri ferme de a face totul ca să-i fie bine. O lună mai tîrziu însă, hotărîrea mea nu mai avea nici un sens".

„Adică?"

„A fost furată!"

„Furată?"

‚Mama nemăritată' aproape răsturnă sticla pe care parlasem. „Răpită. Chiar din creşa spitalului". Respiră cu greutate. „Ce părere ai? Să-i iei cuiva tot ce i-a mai rămas în viaţă?"

„Un adevărat ghinion, lasă-mă să-ţi mai torn un pahar. Şi... nici un indiciu?"

„Nimic din ce ar fi putut da o indicație poliției. Cineva, care a pretins că este unchiul fetiței, a venit să o vadă. Profitînd de neatenția infirmierei, a plecat cu copilul".

„Nu l-a putut descrie nimeni ?"

„Un tip cu o mutră comună, ca a ta sau a mea. Asta-i tot. Sînt convins că era tatăl fetiței. Infirmiera s-a jurat că părea destul de bătrîn, dar probabil că era machiat. Cine altul să-mi fi furat fetița ? Se zice că femeile fără copii încearcă asemenea furturi, dar cine a mai auzit ca un bărbat să facă așa ceva ?"

„Și ce-ai mai pățit după aceea ?"

„Am rămas unsprezece luni în clădirea aia oribilă și mi s-au mai făcut trei operații. După patru luni, a început să-mi crească barbă și înainte de plecare mă rădeam regulat. Nu mă mai îndoiam că sînt bărbat", surise el fără urmă de veselie. „Începusem să mă uit cu interes la decolteul infirmierelor".

„În fine, am impresia că n-ai ieșit prea rău din toate astea. Ești un tip normal, cîștigi bani frumoși și

n-ai probleme. Ca să nu spunem că-i mai uşor decît să fii femeie".

Mă scrută fără amabilitate: „Nu înţelegi nimic".

„De ce?"

„Ai auzit vreodată expresia ‚o femeie pierdută'?"

„Da, pe vremuri. Dar azi nu prea înseamnă nimic".

„Eram pierdut, atît cît poate fi o femeie; individul mă distrusese, nu mai eram femeie şi nu ştiam cum să fiu bărbat".

„Cred că ai nevoie de timp pînă te obişnuieşti".

„Nici nu-ţi poţi închipui, nu mă refer la felul de a te îmbrăca sau de a nu încurca uşile la WC. Asta am învăţat la spital. Dar cum să trăiesc? Ce să muncesc? Nu ştiam nici măcar să conduc o maşină, nu aveam nici o profesiune şi nu mă puteam gîndi la munci fizice din cauza operaţiilor suferite.

Îl uram pe cel care m-a sedus; din cauza lui, visul meu de a intra la USOARE se spulberase.

Dar ura mea a atins paroxismul cînd am încercat să mă angajez în Corpul Astronauţilor. Imediat ce medicul militar mi-a văzut cicatricea de pe abdomen, m-a declarat inapt pentru serviciu, deşi m-a examinat îndelung, plin de curiozitate, căci citise o comunicare despre cazul meu.

Atunci mi-am schimbat numele şi m-am dus la New York. Am găsit un loc ca ajutor de bucătar. Apoi am închiriat o maşină de scris şi am început să lucrez ca dactilograf la domiciliu. Vai şi amar ! În patru luni am bătut la maşină patru scrisori şi un manuscris nenorocit pentru Ziarul povestirilor trăite. Numai bun pentru coşul de gunoi. dar tipul care l-a scris a reuşit să-l plaseze. Asta mi-a dat o idee. Am cumpărat un teanc de reviste pentru femei pe care le-am studiat". Mă privi cu un aer cinic. „Acum înţelegi de unde am amprenta de ‚autentică feminitate' în povestirile mele cu mame nemăritate, din singura versiune pe care n-am vîndut-o, versiunea reală ?

Am cîştigat sticla ?"

Am împins-o către el. Nu eram prea încîntat, dar treaba trebuia dusă pînă la capăt.

„Mai vrei să pui mîna pe tipul ăla ?“

O lucire sălbatecă îi străbătu privirea.

„Uşurel. N-o să-l ucizi ?“

Rise sardonic.

„Îţi baţi joc de mine ?“

„Stai un pic. Ştiu mai mult decît crezi despre treaba asta. Şi cred că te pot ajuta. Ştiu unde să-l găsesc“.

Se întinse peste bar.

„Unde-i ?“

„Lasă-mi cămaşa, băieţaş“, îi şoptii dulce, arătîndu-i bîta, „dacă nu vrei să te trezeşti cît eşti de lung în stradă şi să le spun curcanilor că ai leşinat“.

Mi-a dat drumul.

„Iartă-mă. Dar spune-mi unde este. Şi, cum se face că ştii atîtea ?“

„Toate la timpul lor. Există arhive, știi, în spitale, orfelinate, cabinetele doctorilor. Pe directoarea instituției în care ai copilărit o chema Fetherage, nu-i așa ? Și după ea a venit o oarecare Gruenstein, nu-i așa ? Înainte de a-ți schimba sexul te-ai numit Jane, nu-i așa ? Și nu mi-ai spus nimic din toate astea, el ?"

Era spulberat și puțintel speriat.

„Ce înseamnă asta ? Vrei să-mi faci necazuri ?"

„Absolut deloc. Interesele tale sînt și ale mele. Sînt în măsură să ți-l dau pe tip în mînă. Faci cu el ce vrei. Dar nu cred că o să-l omori. Pentru asta trebuie să fii țicnit și nu ești. Cel puțin nu pari".

„Lasă bla-bla-ul ăsta. Unde-i ?"

I-am turnat un strop în pahar. Era amețit, dar mînia contrabalansa efectul băuturii.

„Mai încet. Îți fac un serviciu, dar în schimb îmi faci și tu unul".

„Care ?"

„Meseria ta nu-ți place. Ce-ți dorești ? Să cîștigi mult, să ai o muncă stabilă, cheltuielile profesionale rambursate integral, să-ți fii propriul stăpîn, să duci o viață aventuroasă și fără monotonie".

Mă privi țintă.

„Aș zice să te lași de bancuri, tăticule, că o asemenea slujbă nu există".

„Bine. Să privim lucrurile din alt unghi : îți dau pe mînă tipul, te răfuiești cu el și după aceea încerci slujba. Dacă nu ești mulțumit,... ei bine, nu te pot obliga".

Începu să ezite : ultimul pahar își făcea efectul. „Cînd mi-l dai ?", întrebă cu o voce înecată.

„Dacă bați palma, imediat".

Îmi întinse mîna „De acord".

I-am făcut un semn celuilalt barman să se ocupe de toate și m-am uitat la ceas: ora 23:00. Tocmai mă aplecam să trec prin ușa de sub bar, cînd tonomatul începu să urle melodia *Sint prostul meu bunic*. Omul de serviciu avea sarcina de a nu pune decît cîntece vechi, populare, sau arii clasice, căci nu pot înghiți „muzica" de după 1970, dar nu știam că placa asta era în tonomat.

„Oprește chestia aia", am strigat, „și dă-i banii înapoi clientului care a comandat-o". Apoi am adăugat: „Am să lipsesc o clipă. Mă duc în magazie".

Mergînd înaintea „Mamei Nemăritate", am luat-o pe coridorul ca se termină cu o ușă la care numai eu și barmanul avem cheie. În magazie se află o altă ușă, pe care numai eu pot să o deschid și prin care se ajunge într-o cămăruță.

Însoțitorul meu privi pereții fără geamuri și întrebă: „Unde-i?"

„Imediat".

Am deschis cufărul, singurul obiect din cămăruță. Era un modulator portabil de coordonate, greutate: 23 kg, inclusiv accesoriile, model 1992. O minunăție. L-am reglat cu grijă, nu mai aveam decît să deplioez rețeaua limitatorului de cîmp, ceea ce am și făcut, fără să mai stau pe gînduri.

„Ce-i asta?", mă întrebă el.

„O mașină de călătorit în timp", i-am răspuns, aruncînd plasa în așa fel ca să ne acopere pe amîndoi. „Hei!", țipă el, dîndu-se un pas înapoi. Ca să obții un asemenea rezultat, rețeaua trebuie lansată astfel ca partenerul de drum să se dea înapoi și să calce pe plasă, care în continuare trebuie să fie bine strînsă, altfel poți să rămîi fără tălpi sau o bucată de picior, ori poți lua cu tine o bucată de podea. Asta-i lucrul cel mai greu. Unii colegi încearcă să convingă subiecții să se lase închiși în plasă. Eu le spun adevărul și profit de uluirea lor pentru a face contactul. Ceea ce am și făcut.

Ora 10:30. Zona VI. Aprilie 1963. Cleveland (Ohio). Clădirea Apex

„Hei", făcu el. „Scoate-mă din drăcia asta".

„Scuză-mă", i-am răspuns. Am repliat plasa și am aranjat-o în cufăr. „Spuneai că vrei să dai de tipul ăla".

„Dar... Am auzit ceva despre o mașină de călătorit în timp!"

I-am arătat fereastra cu degetul. „Crezi că sîntem tot în noiembrie? Și tot la New York?" În timp ce contempla peisajul primăvăratec cu gura căscată, am scos din cufăr un teanc de bancnote de o sută de dolari, a căror serie era compatibilă cu anul 1963. Biroului Temporal nu-i păsa de cheltuieli (nu-l costă nimic), dar detestă anacronismele inutile. Dacă faci prea multe greșeli, ajungi în fața curții marțiale, care te exilează pe un an într-o perioadă dezagreabilă, anul 1977 de exemplu, cu munca obligatorie. Niciodată nu fac asemenea greșeli. Banii erau buni.

Întorcîndu-se spre mine, întrebă: „Ce s-a întîmplat?"

„E aici. Poți să-l cauți. Ține, ia niște bani pentru cheltuieli. Răfuiește-te cu el. După aceea, am să vin să te iau."

Bancnotele de o sută de dolari au un efect hipnotic asupra celor care nu-s obișnuiți cu ele. În timp ce număra teancul cu o figură neîncrezătoare, l-am împins afară și am închis ușa. A doua etapă a operației consta dintr-un mic salt temporal fără dificultate, în cadrul aceleiași perioade.

Ora 17:00, Zona VI. Martie 1964. Cleveland. Clădirea Apex

Un bilețel sub ușă mă avertiza că închirierea camerei expiră săptămîna viitoare. Încăperea arăta la fel ca și cu o clipă în urmă. Afară pomii erau goi, iar cerul înnourat. Am zăbovit atît cît să-mi iau banii contemporani, paltonul și pălăria, pe care le lăsasem cînd am închiriat camera, apoi am luat o mașină și am pornit spre spital. Mi-au trebuit douăzeci de minute să o plictisesc în așa hal pe asistenta medicală încît m-a lăsat singur în creșă, de unde am plecat cu bebelușul, fără să mă vadă nimeni.

Am revenit în clădirea Apex. Reglarea mașinii a fost deosebit de delicată de data aceasta, întrucît nu exista încă în 1945. Dar am avut grijă să-mi precalculez parametrii.

Ora 1:00. Zona VI. 20 sept. 1945. Cleveland, Motelul „Vedere celestă"

Copilul, modulatorul și cu mine, ne-am materializat într-un motel în afara orașului. Reținusem anterior o cameră, pe numele Gregory Johnson din Warren, Ohio. Perdelele erau trase, ferestrele închise, ușile încuiate și parchetul degajat, în eventualitatea unui rateu la acronizare. Un scaun care apare unde nu trebuie îți poate produce vînătăi, nu scaunul, bineînțeles, ci reculul cîmpului.

Totul a mers normal. Jane dormea adînc. Am culcat-o într-o cutie de carton pe bancheta mașinii pregătite din timp. După ce am ajuns la orfelinat, am pus cutia pe trepte, întorcîndu-mă apoi la service-ul vecin (ăla unde se vinde benzină) și am telefonat orfelinatului. M-am urcat iar la volan, ajungînd la timp ca să văd cum cineva ia copilul înăuntru. Am abandonat apoi mașina lîngă motel, făcînd restul drumului pe jos. Ajuns în cameră, am efectuat un salt spațio-temporal spre viitor.